

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS LIUDVIKOS IR STANISLOVO
DIDŽIULIŲ
VIEŠOJI BIBLIOTEKA**

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Patvirtinta: Anykščių rajono savivaldybės
Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių
Viešosios bibliotekos direktoriaus
2018-03-26 Įsakymu Nr. V-23

**ANYKŠČIAI
2018**

TURINYS

BENDROJI DALIS	3
I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS	6
1.1. Bibliotekų skaičius	6
1.2. Tinklo pokyčiai	7
1.3. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas	7
1.4. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas	7
1.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai viešojoje bibliotekoje	7
II. FONDO FORMAVIMAS	9
2.1. Fondo formavimas	9
2.2. Parama	10
2.3. Fondų būklė	12
2.4. Aprūpinimas dokumentais	12
2.5. Dokumentų gavimas	13
2.6. Dokumentų nurašymas	15
2.7. Dokumentų fondo judėjimas	16
2.8. Fondo panaudojimas	16
III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	16
3.1. Vartotojų telkimas	16
3.2. Vartotojų skaičius	17
3.3. Vartotojų sudėtis	19
3.4. Apsilankymų skaičius	19
3.5. Dokumentų išduotis	20
3.6. Skaitomumas	24
3.7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius	25
3.8. Vartotojų mokymas	25
3.9. Prieiga ir sąlygos	26
3.10. TBA aptarnavimas	26
3.11. Mokamos paslaugos	26
3.12. Renginiai	27
IV. DARBAS SU SKAITYTOJAIS VAIKAIS	40
4.1. Dokumentų fondas ir jo panaudojimas	40
4.2. Dokumentų gautis ir nurašymas Viešojoje bibliotekoje	43
4.3. Vaikų vartotojų telkimas	43
4.4. Apsilankymų skaičius ir lankomumas	44
4.5. Dokumentų išduotis	45

4.6. Skaitomumas	47
4.7. Renginiai vaikams	48
V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA.....	56
5.1. LIBIS PĮ diegimas	56
5.2. Informacinis fondas	57
5.3. Katalogų ir kartotekų būklė.....	57
5.4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas	58
5.5. Internetas	59
5.6. Kraštotyros veikla	59
VI. METODINĖ VEIKLA	67
VII. PERSONALAS.....	74
7.1. Personalo išsilavinimas	74
7.2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas.....	75
7.3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai	79
VIII. MATERIALINĖ BAZĖ	79
8.1. Patalpų būklė.....	79
8.2. Techninis aprūpinimas	79
IX. FINANSAVIMAS	80
IŠVADOS.....	80

BENDROJI DALIS

Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešoji biblioteka (toliau Biblioteka) yra visiems prieinama viešoji įstaiga, kaupianti ir sauganti universalų bendruomenės poreikius tenkinantį dokumentų fondą, aptarnaujanti visus visuomenės narius viešaisiais informacijos šaltiniais, teikianti skaitybos, informacijos, savišvietos ir kultūros kitas paslaugas, siekianti būti informacijos sklaidos, mokslo ir savišvietos, kultūros ir laisvalaikio centru.

 Bibliotekos tikslas – skatinti žinių visuomenės raidą, užtikrinant teisę į informaciją, raškos laisvę, suteikiant galimybę visiems ir kiekvienam rajono gyventojui naudotis bibliotekos informaciniais ištekliais ir paslaugomis, padidinti bibliotekų įvaizdžio patrauklumą visuomenei ir socialiniams partneriams, išryškinti bibliotekų tinklo privalumus, atskleisti daugialypių bibliotekų teikiamų paslaugų plėtos ir naudos visuomenei potencialą.

Pagrindinės veiklos kryptys ir uždaviniai:

- Prisidėti prie informacinės visuomenės plėtos kaupiant, saugant dokumentų fondą ir sudarant galimybes naudotis informacijos ištekliais;
- Kurti Biblioteką, kaip bendruomenės traukos centrą, formuoti Bibliotekos, kaip patrauklios informacijos, švietimo ir kultūros įstaigos įvaizdį;
- Atskleisti Bibliotekų teikiamų paslaugų svarbą ir naudą visuomenei. Organizuoti viešos interneto prieigos darbą;
- Bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimas, profesionalumo bei kompetencijų ugdymas, siekiant darbo kokybės;
- Užtikrinti bibliotekos paslaugas jaunimui, vaikams atitinkančias jų poreikius ir prioritetus. Per edukacinius užsiėmimus skatinti vaikų kūrybiškumą, iniciatyvą, saviraišką;
- Aktyviai dalyvauti valstybės skaitymo skatinimo ir kalbos įgūdžių ugdymo politikoje, ugdant sąmoningą, kultūringą ir kūrybingą Lietuvos pilietį;
- Skatinti gyventojų skaitymą įvairiomis knygų populiarinimo formomis: organizuojant parodas, Nacionalinės bibliotekų savaitės renginius, reklamuojant naujas knygas ir spaudą. Informuoti visuomenę apie bibliotekos teikiamas paslaugas;
- Įvairiomis formomis populiarinti lietuvių rašytojų, tame tarpe Anykščių krašto, literatūrą. Užtikrinti krašto rašytinio paveldo saugojimą ir sklaidą;
- Ugdyti vartotojų bibliografinį raštingumą, formuoti bibliografinės paieškos įgūdžius. Prisidėti prie neformaliojo suaugusiųjų švietimo, tęsti gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymus;
- Ieškoti galimybių papildomam finansavimui gauti, dalyvaujant įvairiose programose ir projektuose;
- Plėsti tarpinstitucinius bendradarbiavimo ir partnerystės ryšius.

2017 m. kovo 15 d. sukako 80 metų, kai Anykščiuose įsteigta viešoji valstybinė biblioteka. Archyvinuose dokumentuose rašoma: “Švietimo ministeris, pasirėmęs valstybinių viešųjų bibliotekų įstatymu, nuo 1937 m. kovo 15 d. įsteigia šias 64 viešąsias valstybines bibliotekas Utenos apskrityje: Anykščiuose II eilės, Molėtuose III eilės...”. Visos Bibliotekos veiklos 2017 m. buvo skirtos jubiliejinei sukakčiai pažymėti. Įsimintinai paminėtas Bibliotekos 80-metis, gruodžio 8 d. sukvietęs gausų būrį Bibliotekos bičiulių ir kolegų. Gruodžio 9 d. įteikta 9-oji literatūrinė A. Baranausko literatūrinė premija.

2017 m. ypatingo dėmesio susilaukė erdvė jaunimui „Idėjų LABAS“. Neformali ir atvira jaunimo susibūrimo vieta, kurioje atvirai prieinamos informacinės medijų raštingumui reikalingos technologijos (garso įrašų bei grafinio dizaino studijos). Kartu su jaunimo klubu „Katinų ložė“ pritraukė į biblioteką daugiau jaunimo, skatino juos skaityti, domėtis literatūra, menu. „Idėjų LABAS“ savanorių pagalba filmuotas ir sumontuotas turizmą populiarinantis filmukas apie EKO takus Anykščiuose <https://www.youtube.com/watch?v=vWwcxFx-7yE>.

Tarptautinio poezijos festivalio POEZIJOS PAVASARIS 2017 Anykščiuose metu buvo pasirinktos netradicinės erdvės. Festivalio dalyviai su Rašytojų Sąjungos pirmininku poetu Antanu A. Jonynu priešaky pirmą kartą skaitė savo kūrybą anykštėnams ir miesto svečiams Medžių lajų take, Andrioniškio bažnyčios šventoriuje ir pirmą sykį atidarytoje Bibliotekos lauko renginių terasoje. Netradicinėje erdvėje organizuotas populiarus Nakties žygis iki Puntuko akmens „Vidunaktyj teip tyku...“, kurio metu žygeiviai su žygio vedliu mokėsi atpažinti naktinių paukščių balsus.

Praėję 2017 m. buvo paskelbti Reformacijos metais. Minint Reformacijos 500-ųjų metų sukakties jubiliejų Biblioteka – vienintelė Anykščių rajone, prisidėjo prie šio jubiliejaus minėjimo ir organizavo Reformacijos šventę anykštėnams.

2017 m. Biblioteką aplankė gausus būrys garbių ir žymių svečių. Kovo 16 d. į Viešąją biblioteką iš Panevėžio atvyko L. ir S. Didžiulių anūkė Irena Didžiulytė-Jurevičienė su dukra Giedre Stukniene. 10-ojo nacionalinio bardų festivalio PURPURINIS VAKARAS atidarymo koncertas įvyko prie Bibliotekos. Festivalį atidarė LR Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson. Birželio 3 d. viešėjo Japonijos ambasadorius Lietuvai Tojoi Shigeeda su žmona ir Bibliotekos Kalbų alėjoje atidengė plytelę - pasisveikinimą japonų kalba. Birželio 30 d. Bibliotekoje lankėsi L. ir S. Didžiulių ainiai iš Jungtinių Amerikos Valstijų – Angelė Mošinskis ir jos sūnus Liudas Petras Mošinskis (propoanūkis).

2017 m. Bibliotekai oficialiai perduotas kraštiečio fotografo I. Girčio gausus archyvas, „Facebook“ paskyra „Anykščiai senose fotografijose“ ir kraštiečio iš JAV prof. gyd. Juozo Meškausko asmeninė biblioteka ir dalis archyvo.

Biblioteka bendradarbiavo su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės biblioteka ir įgyvendino projektą „Aukštaitijos ETNO kilimo kūrimas“, kurio metu buvo sukurta edukacinė priemonė, kaip paslauga, skirta Aukštaitijos vaikų lavinimui ir užimtumui bibliotekose. Bibliotekai įteiktas interaktyvus ETNO kilimas, kurio pagalba vykdomos edukacinės programos vaikams. Biblioteka aktyviai prisidėjo prie pirmojo Lietuvoje pasakojimo festivalio „SEKAS“ organizavimo. Kaip ir kiekvienais metais Biblioteka aktyviai dalyvavo respublikinėje akcijoje „Knygų Kalėdos“, kurios metu miesto bibliotekai ir filialams padovanota daugiau kaip 500 naujų knygų. LR Prezidentė įteikė padėką Bibliotekai už akcijos palaikymą ir draugystę, o Troškūnų filialo bibliotekininkė Aurėlija Deveikienė buvo pakviesta į popietę-susitikimą su Prezidente Dalia Grybauskaite. Biblioteka noriai ir aktyviai prisijungė prie Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos iniciatyvos akcijos „Vasara su knyga“. Panevėžio regiono bibliotekų tarpe, Skaitymo iššūkio konkurse Biblioteka pelnė II vietą. Konkurso metu buvo perskaitytos 323 knygos. Biblioteka prisidėjo prie Radviliškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos organizuojamos parodos „Lietuvos miestai ir miesteliai“, kuriai padovanojo 6 knygas apie Anykščių kraštą ir jo iškilus žmones.

Anykščių rajono savivaldybė 2017 m. skyrė Bibliotekai ir filialams 2 000 Eur einamiesiems reikams, t. y. renginiams.

Bibliotekose vykdyti projektai:

- Lietuvos Kultūros tarybai teiktas projektas „Knygos anatomija: knygos vaikams“, kurio tikslas inovatyviomis, vaikams patraukliomis, šiuolaikinėmis technologijomis grįstomis priemonėmis ir suprantamu turinio pateikimu skleisti informaciją apie knygą, jos vertę, jos anatomiją bei išplėtoti knygos anatomijos plakatų parodą knygų vaikams tema.
- Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje teiktas projektas „Mes – Europa!“, kurio tikslas netradicine forma ir netradicinėse erdvėse, per aktyvias, pažintines, įtraukiančias bendruomenę veiklas, skleisti informaciją apie Europos Sąjungą, skatinti bendrumo jausmą ir vienybę, bei kartu turiningai paminėti Europos dieną.

Pagrindiniai veiklos vertinimo kriterijai rajono bibliotekose

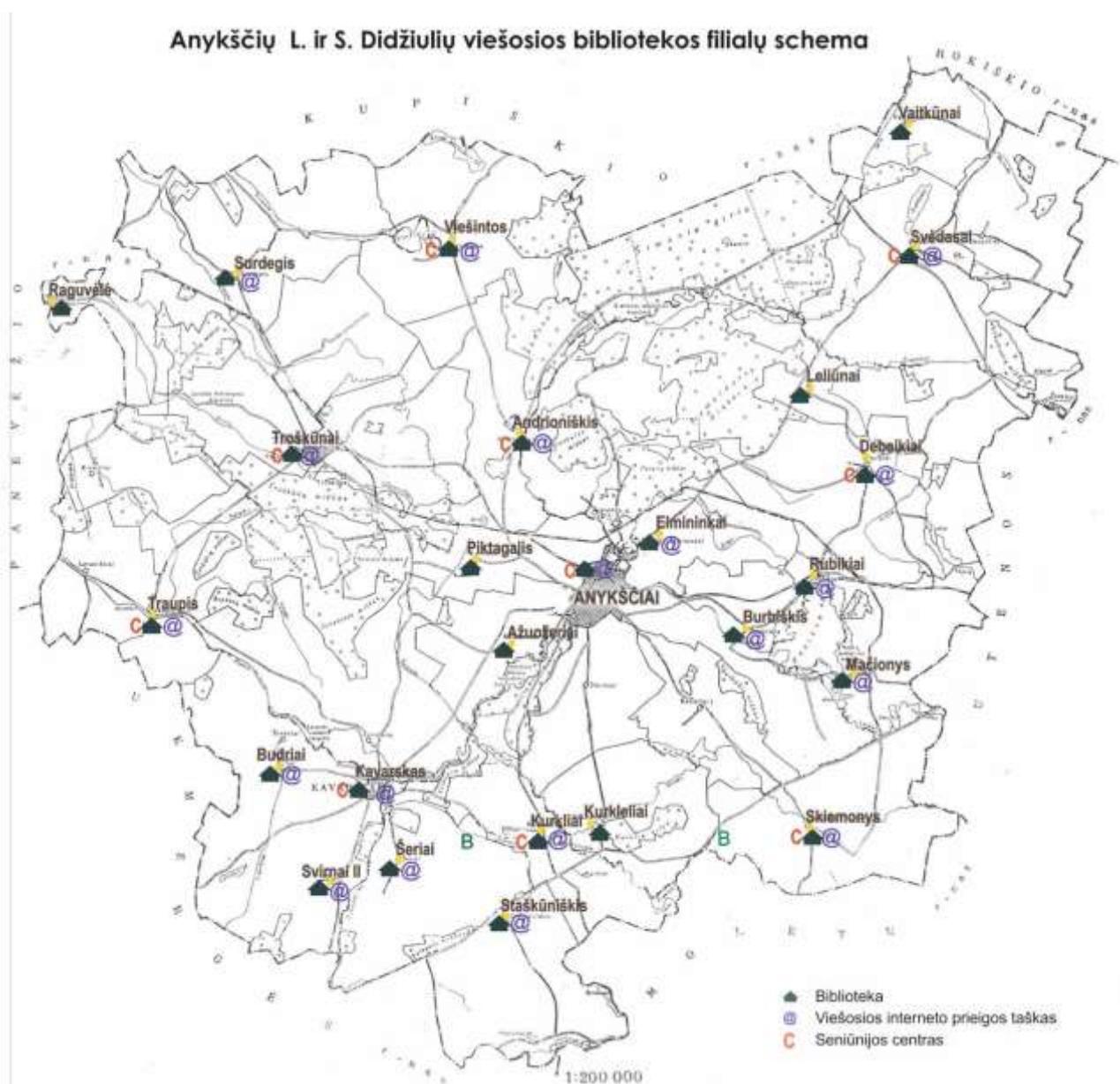
Eil. Nr.	Priemonės	Planuota 2017 m.	Įvykdyta 2017 m.	Įvykdymo proc.
1.	Gyventojų sutelkimo procentas bibliotekose	33,6	35,3	105,1
2.	Registruotų vartotojų skaičius	8 650	8 613	99,6
3.	Apsilankymų skaičius	167 120	150 875	90,3
4.	Dokumentų išduotis	253 940	250 162	98,5
5.	Gauti ir sutvarkyti dokumentai	12 000	10 401	86,7
6.	Prenumeruoti periodiniai leidiniai (pav.)	50	86	172,0
7.	Organizuoti renginiai, iš jų:	1 270	1 225	96,5
	žodiniai	500	531	106,2
	vaizdiniai	770	694	90,1
8.	Atsakyta į skaitytojų užklausas	3 000	2 979	99,3

I. BIBLIOTEKŲ PRIEINAMUMAS

1.1. Bibliotekų skaičius

- Iš viso – 25;
- Viešųjų bibliotekų – 1;
- Miesto filialų – 2;
- Kaimo filialų – 22.

Bibliotekų tinklo tankumo koeficientas rajone 1,0. Didžiausias atstumas tarp bibliotekų yra 13 km., mažiausias – 4 km. Vienai bibliotekai vidutiniškai tenka 977 gyventojai, vienam filialui – 606 gyventojų.

1.2. Tinklo pokyčiai

- Uždaryta filialų – nėra;
- Atidaryta filialų – nėra;
- Sujungta bibliotekų – nėra.

1.3. Neįgaliųjų ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimas

Savanoriai knygnešiai aptarnaudami senyvo amžiaus ir neįgaliuosius skaitytojus namuose talkina rajono bibliotekininkams jau daugelį metų. Bibliotekoje ir filialuose sutelkti 346 knygnešiai, lyginant su praėjusiais metais 32 knygnešiais mažiau. Knygnešiai knygas, periodinius leidinius nešė 642 gyventojams, lyginant su praėjusiais metais 13 mažiau. Išduota jiems 26 284 fiz. vnt. dokumentų, lyginant su praėjusiais metais išduotis išaugo net 10 522 fiz. vnt. Daugiausia knygnešių turi Kavarsko (49), Debeikių (49) ir Troškūnų (40) filialai. Dažnai knygą ar periodinius leidinius gyventojams neša pačios bibliotekininkės.

1.4. Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos (LASS) narių aptarnavimas

2017 m. užsiregistravo 28 šios kategorijos vartotojai, lyginant su praėjusiais metais 5 mažiau. Naujai užsirašė 1 vartotojas. 1 skaitė Brailio raštu. Viso išduota 455 fiz. vnt., lyginant su praėjusiais metais 8 daugiau, iš jų 404 garsinių knygų bei 51 fiz. vnt. Brailio raštu. Apsilankė 94 lankytojai, 4 daugiau. Šią skaitytojų grupę sudaro senyvo amžiaus skaitytojai, kasmet jie keičiasi, ateina naujų. Silpnaregiai bibliotekoje naudojami jiems skirta kompiuterizuota darbo vieta su programa MAGIC, leidžiančia padidinti bet kurią monitoriaus vietą, norimą tekstą, grafiką ar lentelę. Garsinėmis knygomis ir knygomis Brailio raštu aprūpina Panevėžio aklųjų ir silpnaregių biblioteka. Per metus iš Panevėžio Aklųjų bibliotekos gautos 287 garsinės knygos bei žurnalai, 57 knygos Brailio raštu. Daug LASS narių gyvena Anykščių rajono miesteliuose bei kaimuose, tačiau jie renkasi LASS dienos centre. Čia jie renkasi kiekvieną ketvirtadienį, kur užsiima aktyvia veikla bei dalijasi mintimis apie perskaitytas (perklausytas) knygas. Silpnai matantiems žmonėms sunku ateiti į biblioteką, todėl Bibliotekos darbuotoja Danutė Dudonienė kartą per 3 mėnesius nešė jiems įgarsintas knygas bei žurnalus. Bendradarbiauome su LASS Anykščių rajono taryba, kvietėme juos į bibliotekos organizuojamus renginius, susitikimus su rašytojais.

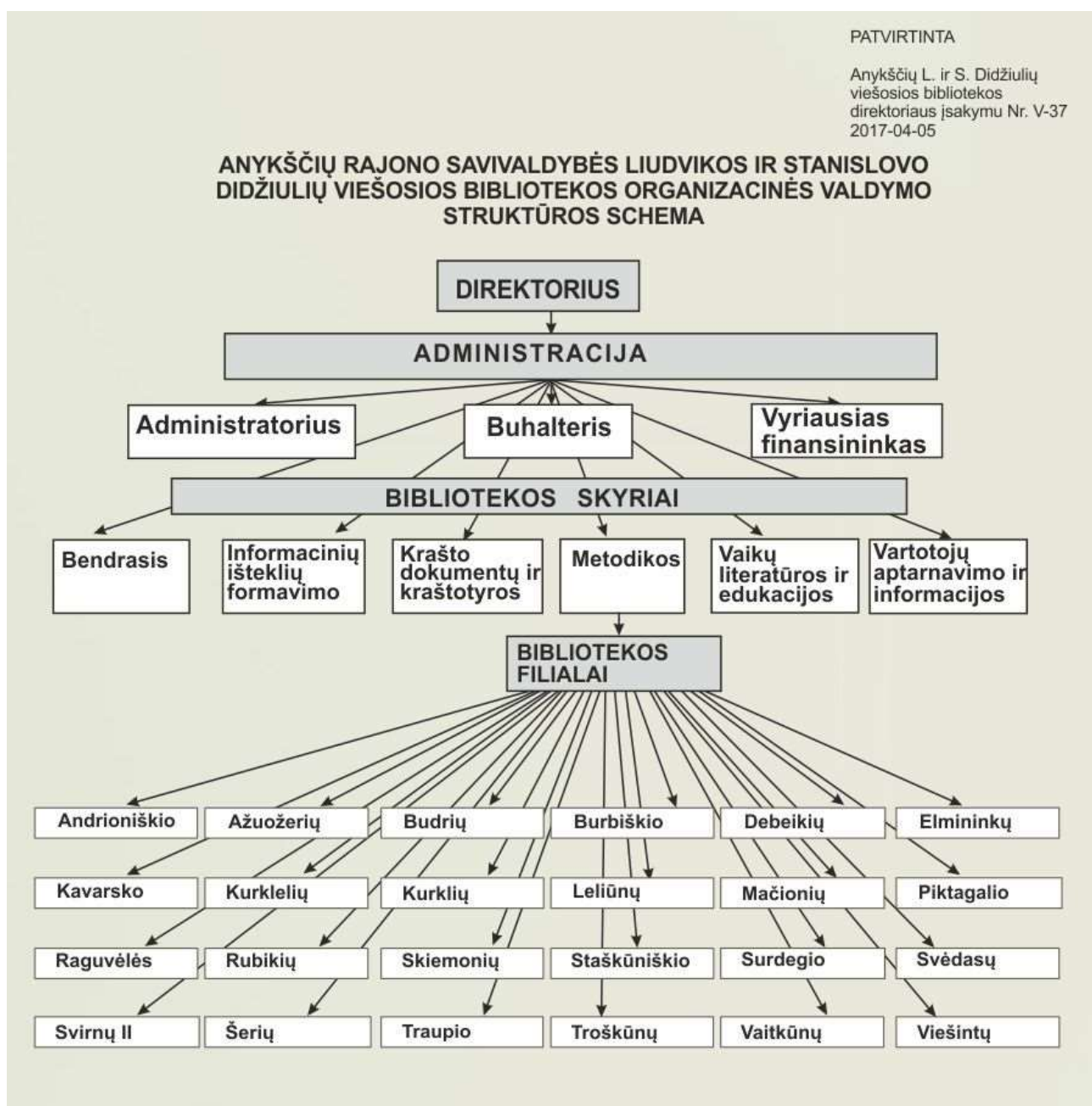
1.5. Struktūros tobulinimas ir pokyčiai viešojoje bibliotekoje

Bibliotekoje, įvykus struktūriniais pakeitimams nuo 2017 m. kovo 8 d. Bibliotekos direktoriaus įsakymu Nr. V-23 įsteigtas Metodikos skyrius. Laikinais eiti skyriaus vedėjo pareigas paskirta vyriausioji metodininkė Skaivė Meškauskienė, kuri gruodžio mėn. laimėjusi konkursą buvo paskirta Metodikos skyriaus vedėja. Iš Administracijos į Metodikos skyrių perkelta renginių organizatorė Vaida Jucienė, iš Bendrojo skyriaus – dailininkė Violeta Matelienė. Kovo mėnesį suorganizuotas konkursas Metodikos skyriaus bibliotekininko pareigoms užimti. Nuo balandžio 6 d. į Metodikos skyrių priimta dirbti ir bibliotekininko pareigas eiti Indrė Rukšaitė. Į Krašto dokumentų

ir kraštotyros skyrių priimta dirbti bibliotekininke Judita Skačkauskienė, o į Svėdasų filialą – Violeta Gliaudelienė.

Nuo 2017 m. balandžio 5 d. keitėsi Bibliotekos organizacinė valdymo struktūra. Ją sudaro:

- Direktorius;
- Administratorius;
- Vyriausiasis finansininkas;
- Buhalteris;
- Struktūriniai padaliniai (skyriai): Bendrasis skyrius; Informacijos išteklių formavimo skyrius; Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius; Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius; Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius; Metodikos skyrius.

II. FONDO FORMAVIMAS

2.1. Fondo formavimas

Ataskaitiniais metais rajono bibliotekų fondai buvo papildyti 10 401 fiz. vnt., 1 843 pav. dokumentų už 37 057,00 Eur. Tame skaičiuje į bendrąją visuminę apskaitą įtraukti 2016 metų periodiniai leidiniai (3 858 fiz. vnt., 71 pav. žurnalų ir 112 kompl., 16 pav. laikraščių; jų lėšos į visuminę apskaitą neįtraukiamos). Gauta ir suinventorinta 6 543 fiz. vnt. dokumentų už 37 057,00 Eur, tame tarpe suinventorinti 6 fiz. vnt. už 99, 08 Eur neterminuoto saugojimo periodinių leidinių.

Kultūros ministerija dokumentams įsigyti skyrė 20 268,00 Eur, rajono Savivaldybė – 15 499,97 Eur.

 Už Kultūros ministerijos lėšas įsigyta 2 489 fiz. vnt., 20 268,00 Eur;

 Už Savivaldybės lėšas įsigyta:

- 197 fiz. vnt., 2 099,08 Eur (knygos ir 6 kraštotyriniai periodiniai leidiniai),
- 3 858 fiz. vnt. 87 pav., 13 400,89 Eur (periodiniai leidiniai);

 Paramos gauta 3 857 fiz. vnt., 14 689,92 Eur;

Bibliotekos fondai naujais dokumentais pildomi, remiantis kiekvieną savaitę leidžiama „Informacija apie Lietuvoje išleistus leidinius, gautus Nacionalinėje bibliotekoje“, leidyklų atsiunčiamais naujų knygų sąrašais bei kitais informacijos šaltiniais.

2017 m. pradžioje, remiantis Bibliotekos direktoriaus 2017 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. V–28, buvo atliktas viešasis pirkimas ir sudaryta bibliotekinių dokumentų pirkimo sutartis su UAB „Patogu pirkti“. Iš šio tiekėjo buvo nupirkti 1 437 fiz. vnt. dokumentų už 12 533,63 Eur. Nuo 2017 m. II pusmečio bibliotekinių dokumentų viešieji pirkimai buvo vykdomi, remiantis Bibliotekos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 15 d. įsakymu Nr. V-90. Kiekvienam pirkimui buvo pasirenkami tiekėjai, atsižvelgiant į mažiausios kainos kriterijų. Per ataskaitinį laikotarpį buvo atlikta 12 viešųjų pirkimų, tame tarpe 2 periodinių leidinių viešieji pirkimai.

2017 m. bibliotekiniai dokumentai už Kultūros ministerijos skirtas lėšas buvo perkami iš šių tiekėjų:

 Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla	- 20 fiz. vnt. už 173,69 Eur,
 UAB „Vagos prekyba“	- 154 fiz. vnt. už 1 296,38 Eur,
 UAB „Patogu pirkti“	- 1437 fiz. vnt. už 12 533,63 Eur,
 UAB „Baltų lankų leidyba“	- 77 fiz. vnt. už 618,30 Eur,
 UAB „Tyto Alba“	- 68 fiz. vnt. už 524,99 Eur,
 UAB „Jotema“	- 71 fiz. vnt. už 489,24 Eur,
 UAB „Nieko rimto“	- 146 fiz. vnt. už 569,48 Eur,
 UAB „Presvika“	- 18 fiz. vnt. už 97,40 Eur,
 UAB „Alma littera sprendimai“	- 485 fiz. vnt. už 3 901,89 Eur

- Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka - 1 fiz. vnt. už 3,00 Eur,
- Privatūs asmenys - 12 fiz. vnt. už 60,00 Eur.

Daugiausiai dokumentų buvo nupirkta iš UAB „Patogu pirkti“ ir UAB „Alma littera sprendimai“.

Jau keletą metų iš eilės Anykščių rajono savivaldybė skiria lėšų knygų pirkimui Knygų mugėje. 2017 m. Anykščiuose vyko Mažoji knygų mugė, kurios metu buvo įsigyta 191 fiz. vnt. knygų už 2 000,00 Eur. 13 499,97 Eur Savivaldybės lėšų buvo panaudota periodinių leidinių prenumeratai t. y. 499,97 Eur daugiau, negu 2016 m. Užprenumeruoti periodiniai leidiniai:

- VB – 47 pav.
- Vidutiniškai 1 miesto filialas gavo 14 pav.
- Vidutiniškai 1 kaimo filialas gavo 13 pav.

Daugiausiai periodinių leidinių gavo Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 34 pav. (20 pav. žurnalų ir 14 pav. laikraščių). Viešajai bibliotekai ir visiems filialams užprenumeruoti Anykščių krašto periodiniai leidiniai „Anykšta“, „Šilelis“, „Aukštaitiškas formatas“ – šie leidiniai yra populiariūs tiek miesto, tiek kaimo skaitytojams.

Periodinių leidinių prenumeratai viešojo pirkimo sutartis pasirašyta su AB Lietuvos paštas. Šis tiekėjas yra vienintelis Anykščių rajone, platinantis bibliotekai reikalingus žurnalus ir laikraščius ir pristatantis juos ne tik į Viešąją biblioteką, bet ir į kaimuose esančius filialus.

2.2. Parama

2017 m. Bibliotekos fondai buvo pildomi ne tik už Kultūros ministerijos ir Anykščių rajono savivaldybės skirtas lėšas, bet ir paramos būdu gautais dokumentais. Iš viso paramos buvo gauta 3857 fiz. vnt. už 14 689,92 Eur. Šie dokumentai buvo įkainoti, kataloguoti, inventorinti ir paskirstyti rajono bibliotekoms.

Daugiausiai rajono bibliotekoms knygų padovanojo:

- Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“ (1 172 fiz. vnt.),
- UAB „Petro ofsetas“ (339 fiz. vnt.),
- Kultūros ministerija (235 fiz. vnt.),
- UAB „Alma littera“ (82 fiz. vnt.),
- Aldonos ir Algirdo Antano Avižienių fondas (28 fiz. vnt.),
- Leidykla „Rotas“ (22 fiz. vnt.),
- VŠĮ „Vorutos fondas“ (14 fiz. vnt.).

Knygas rajono bibliotekoms padovanojo ir privatūs asmenys:

- R. ir L. Dauniaiai – 139 fiz. vnt. Svėdasų filialui,
- Gediminas Grina – 73 fiz. vnt. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriui,

- kraštiečiai rašytojai Milda Telksnytė ir Vygandas Račkaitis - 47 fiz. vnt. savo knygų „Tu ir aš“ ir „Žemė kelia žiedą“,
- Edita Lipskienė – 26 fiz. vnt.,
- Algirdas Ažubalis – 21 fiz. vnt. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriui,
- Domas Kaunas – 21 fiz. vnt.

Didelę dalį dovanotų knygų sudaro bibliotekų skaitytojų ir svečių dovanos:

- Ažuožerių filialui – 380 fiz. vnt.,
- Troškūnų filialui – 178 fiz. vnt.,
- Svėdasų filialui – 193 fiz. vnt.,
- Kavarsko filialui – 136 fiz. vnt.,
- Šerių filialui – 92 fiz. vnt.

Daugiausiai paramos gavo:

- Ažuožerių kaimo filialas – 456 fiz. vnt.,
- Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius – 454 fiz. vnt.,
- Svėdasų kaimo filialas – 437 fiz. vnt.,
- Troškūnų miesto filialas – 294 fiz. vnt.,
- Kavarsko miesto filialas – 262 fiz. vnt.

2017 m. paramos buvo gauta 3 857 fiz. vnt., t. y. 1 377 fiz. vnt. mažiau, negu 2016 m. Taip atsitiko todėl, kad praėjusiais metais daug paramos gavo sudegusi Staškūniškio biblioteka (3 422 fiz. vnt.), kurios fondas buvo atstatytas beveik vien paramos būdu gautais dokumentais.

Periodinių leidinių paramą gavome iš Kultūros ministerijos, Radijo ir televizijos spaudos rėmimo fondo bei kitų rėmėjų. Tai – daugiausiai kultūriniai, švietėjiški leidiniai, keletas leidinių buvo rusų kalba: Akiratis, Kultūros barai, Krantai, Kinas, Liaudies kultūra, Lietuvis, Literatūra ir menas, Metai, Nemunas, Teatro žurnalas, Vera i žizn, Tropinka, Mokslo Lietuva, Septynios meno dienos, Šiaurės Atėnai, Tremtinys ir kt. Tarp dovanotų periodinių leidinių buvo ir keletas skirtų vaikams: Bitutė, Laimiukas, Lututė. Dauguma šių leidinių buvo išdalinti kaimo filialams, nes Viešajai bibliotekai jie buvo užprenumeruoti metų pradžioje. Gaila, tačiau dauguma rėmėjų dovanotų leidinių kaimo filialuose nėra paklausūs, jais daugiau domisi Viešosios bibliotekos skaitytojai, todėl realius kaimo filialų skaitytojų poreikius tenkina nepilnai. Pasaulio anykštėnų bendrija visoms rajono bibliotekoms padovanojo visus per metus išleistus laikraščio „Pasaulio anykštėnas“ numerius. Iš viso 2017 m. paramos būdu buvo gauta 8 pav. laikraščiai ir 49 pav. žurnalai. Tiesa, daugumos pavadinimų leidinių komplektai biblioteką pasiekė nepilni.

2.3. Fondų būklė

 Iš viso RSVB fonde yra 206 457 fiz. vnt., 54 072 pav., tame skaičiuje: žurnalų – 3 746 fiz. vnt., 71 pav., laikraščių – 112 kompl., 16 pav. Iš jų:

- VB – 83 668 fiz. vnt., 51 960 pav.
- Miesto filialuose – 24 360 fiz. vnt., 12 623 pav.
- Kaimo filialuose – 98 29 fiz. vnt., 8 515 pav.

 Iš viso RSVB yra grožinės literatūros 129 139 fiz. vnt., 62,55 proc. Iš jų:

- VB – 47329 fiz. vnt., 56,57 proc.
- Miesto filialuose – 15 130 fiz. vnt., 62,11 proc.
- Kaimo filialuose – 66 680 fiz. vnt., 67,74 proc.

 Iš viso RSVB yra šakinės literatūros 73 460 fiz. vnt., 36,58 proc. Iš jų:

- VB – 35625 fiz.vnt., 42,58 proc.
- Miesto filialuose – 8 880 fiz. vnt., 36,45 proc.
- Kaimo filialuose – 28 955 fiz. vnt., 29,42 proc.

 Iš viso RSVB periodinių leidinių yra 3 858 fiz. vnt., 1,87 proc. (žurnalų – 3 746 fiz. vnt., laikraščių – 112 kompl.). Iš jų:

- VB – 714 fiz. vnt., 0,85 proc. (žurnalų – 698 fiz. vnt., laikraščių – 16 kompl.)
- Miesto filialuose – 350 fiz. vnt., 1,44 proc. (žurnalų – 342 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
- Kaimo filialuose – 2 794 fiz. vnt., 2,84 proc. (žurnalų – 2 794 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)

2.4. Aprūpinimas dokumentais

 1 gyventojui tenka dokumentų:

- Rajone – 8,46 fiz. vnt. Iš jų:
- Mieste – 8,58 fiz. vnt.
- Kaime – 8,32 fiz. vnt.

 1 gyventojui tenka naujai gautų dokumentų:

- Rajone – 0,43 fiz. vnt. Iš jų:
- Mieste – 0,34 fiz. vnt.
- Kaime – 0,52 fiz. vnt.

 1 gyventojui tenka garsinių ir regimųjų dokumentų:

- Rajone – 0,08 fiz. vnt. Iš jų:
- Mieste – 0,13 fiz. vnt.
- Kaime – 0,03 fiz. vnt.

 1 gyventojui tenka elektroninių ir kitų skaitmeninių dokumentų:

- Rajone – 0,006 fiz. vnt. Iš jų:
- Mieste – 0,009 fiz. vnt.
- Kaime – 0,002 fiz. vnt.

 1 vartotojui tenka dokumentų:

- Rajone – 23,97 fiz. vnt. Iš jų:
- Mieste – 27,74 fiz. vnt.
- Kaime – 21,86 fiz. vnt.

2.5. Dokumentų gavimas

Iš viso RSVB per metus įsigyta dokumentų 10 401 fiz. vnt., 1 843 pav. už 37 057,00 Eur, tame skaičiuje žurnalų – 3 746 fiz. vnt., 71 pav., laikraščių – 112 kompl., 16 pav. Be periodikos gauta 6 543 fiz. vnt., 1756 pav. už 37 057,00 Eur dokumentų (tame tarpe užpajamuoti 6 fiz. vnt. kraštotyринių periodinių leidinių už 99,08 Eur neterminuotam saugojimui).

 Iš viso gauta (inventorintų dokumentų):

- Rajone – 6 543 fiz. vnt., 1 756 pav. Iš jų:
- VB – 2 642 fiz. vnt., 1411 pav.
- Miesto filialuose – 762 fiz. vnt., 209 pav.
- Kaimo filialuose – 3 139 fiz. vnt., 386 pav.

 Per metus RSVB įsigyta grožinės literatūros 4 929 fiz. vnt., 1 133 pav. Iš jų:

- VB – 1 664 fiz. vnt., 691 pav.
- Miesto filialuose – 602 fiz. vnt., 161 pav.
- Kaimo filialuose – 2 663 fiz. vnt., 281 pav.

 Per metus RSVB įsigyta šakinės literatūros 1614 fiz. vnt., 873 pav. Iš jų:

- VB – 978 fiz. vnt., 720 pav.
- Miesto filialuose – 160 fiz. vnt., 48 pav.
- Kaimo filialuose – 476 fiz. vnt., 105 pav.

 Per metus RSVB įsigyta periodinių leidinių 3 858 fiz. vnt., 87 pav. (žurnalų – 3 746 fiz. vnt., laikraščių – 112 kompl.). Iš jų:

- VB – 714 fiz. vnt. (žurnalų – 698 fiz. vnt., laikraščių – 16 kompl.)
- Miesto filialuose – 350 fiz. vnt. (žurnalų – 342 fiz. vnt., laikraščių – 8 kompl.)
- Vidutiniškai gavo MF – 175 fiz. vnt., 14 pav.
- Kaimo filialuose – 2 794 fiz. vnt. (žurnalų – 2 706 fiz. vnt., laikraščių – 88 kompl.)
- Vidutiniškai gavo KF – 127 fiz. vnt., 13 pav.

 Per metus RSVB vidutiniškai gavo dokumentų:

- VB – 629 fiz. vnt., 299 pav.
- Vienas miesto filialas – 556 fiz. vnt., 69 pav.
- Vienas kaimo filialas – 279 fiz. vnt., 31 pav.

Daugiausiai dokumentų gavo Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius - 1 761 fiz. vnt. bei Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius – 916 fiz. vnt. Svėdasų kaimo filialo fondas pasipildė 716 fiz. vnt. dokumentų, Ažuožerių kaimo filialo – 624 fiz. vnt., Troškūnų miesto filialo – 597 fiz. vnt., Kavarsko miesto filialo – 515 fiz. vnt., Šerių kaimo filialo – 324 fiz. vnt. (su periodika). Didžiausiu dokumentų skaičiumi pasipildė tų filialų fondai, kuriems knygas dovanojo skaitytojai.

 2017 m., palyginus su 2016 m., visi filialai gavo daugiau dokumentų:

- 2016 m. – vidutiniškai 94 fiz. vnt. (be periodikos)
- 2017 m. – vidutiniškai 171 fiz. vnt. (be periodikos)

(Į šį skaičiavimą 2016 m. neįtrauktas Staškūniškio filialas, nes jam buvo sukomplektuotas visas fondas)

 Mažiausiai dokumentų gavo Budrių kaimo filialas – 206 fiz. vnt., Surdegio kaimo filialas – 211 fiz. vnt., Kurklelių kaimo filialas – 217 fiz. vnt. (su periodika).

- Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius gavo 1 761 fiz. vnt., 967 pav. dokumentų (su periodika);
- Saugykla – 213 fiz. vnt., 213 pav. dokumentų;
- Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius – 916 fiz. vnt., 450 pav. (su periodika).

 RSVB fonde naujai gautų dokumentų procentas yra 5,04 proc.

- VB fonde – 3,76 proc.,
- MF fonduose – 4,56 proc.,
- KF fonduose – 6,24 proc.

 Lėšos, tenkančios 1 gyventojui dokumentams įsigyti rajone:

- Iš viso – 2,07 Eur (su periodika), 0,91 Eur (be periodikos),
- Kultūros ministerijos lėšų – 0,83 Eur,
- Savivaldybės lėšos – 0,63 Eur (su periodika), 0,08 Eur (be periodikos),
- Kiti šaltiniai – 0,60 Eur (parama ir spec. lėšos).

2018 m. sausio 1 dieną iš viso rajono bibliotekų fonde yra 206 457 fiz. vnt., 54 072 pav. už 471 329,77 Eur dokumentų (su periodika).

- Lietuvių kalba yra 201 142 fiz. vnt.
- Užsienio kalba – 5 315 fiz. vnt.

2.6. Dokumentų nurašymas

2017 m. rajono bibliotekose nurašyta 11 978 fiz. vnt., 1 102 pav. už 1 100,51 Eur dokumentų. Tame skaičiuje nurašyti 2015 m. periodiniai leidiniai (3 876 fiz. vnt.): žurnalai – 3 757 fiz. vnt., laikraščiai – 119 kompl. (tame tarpe 28 periodiniai leidiniai be paskirstymo kalbomis ir mokslo šakomis balansui išlyginti). Be periodikos nurašyta 8 102 fiz. vnt., 1 045 pav. dokumentų.

 Nurašyta dokumentų:

- VB – 664 fiz. vnt., 57 pav.
- Miesto filialuose – 2 930 fiz. vnt., 998 pav.
- Kaimo filialuose – 8 384 fiz. vnt., 1 019 pav.

 Nurašyta periodinių leidinių:

- Iš viso RSVB – 3 876 fiz. vnt. (žurnalų – 3 757 fiz. vnt., laikraščių – 119 kompl.)
- VB – 664 fiz. vnt. (žurnalų – 640 fiz. vnt., laikraščių – 24 kompl.)
- Miesto filialuose – 300 fiz. vnt. (žurnalų – 290 fiz. vnt., laikraščių – 10 kompl.)
- Kaimo filialuose – 2 912 fiz. vnt. (žurnalų – 2 827 fiz. vnt., laikraščių – 85 kompl.)

Daugiausiai dokumentų buvo nurašyta Kurklių kaimo filiale – 1 531 fiz. vnt., Troškūnų miesto filiale – 1 490 fiz. vnt., Kavarsko miesto filiale – 1 440 fiz. vnt., Svėdasų kaimo filiale – 1 390 fiz. vnt. Tik periodinius leidinius nurašė Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyrius, Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius, Raguvėlės, Andrioniškio, Piktagalio, Vaitkūnų, Leliūnų, Svirnai II, Budrių, Mačionių kaimo filialai. Nieko nenurašė Staškūniškio kaimo filialas, nes šio filialo fondas po gaisro buvo suformuotas tik 2016 m., o 2015 m. periodiniai leidiniai sudegė ir buvo nurašyti 2016 m., kartu su visais fondo dokumentais.

 Nurašymo priežastys:

- Susidėvėję ir skaitytojų sugadinti dokumentai – 7 617 fiz. vnt., 63,59 proc.
- Praradę aktualumą dokumentai – 485 fiz. vnt., 4,05 proc. (be periodikos), periodinių leidinių – 3 876 fiz. vnt., 32,36 proc.

2017 m. dokumentų nurašyta 1 577 fiz. vnt. daugiau, negu gauta, tačiau nurašytų dokumentų pinigų suma susidaro nedidelė, palyginus su gautų dokumentų suma (gauta už 37 057,00 Eur, o nurašyta už 1 100,51 Eur, t. y. nurašyta 35 956,49 Eur mažiau, negu gauta). Taip yra todėl, kad nurašomi dokumentai yra seni, bibliotekose sukaupti dar sovietiniais metais, jų kaina nedidelė.

2.7. Dokumentų fondo judėjimas

Bibliotekos	Fondo dydis 2017-01-01	Gauta per metus	Nurašyta per metus	Fondo dydis 2018-01-01
Rajono bibliotekose	208 034	10 401	11 978	206 457
Viešojoje bibliotekoje	81 186	3 146	664	83 668
Miestų filialuose	26 178	1 112	2 930	24 360
Kaimų filialuose	100 670	6 143	8 384	98 429

Dokumentų fondas per metus sumažėjo 1 577 fiz. vnt., iš to skaičiaus kaimų filialuose net 2 241 fiz. vnt., miesto filialuose sumažėjo – 1 818 fiz. vnt., viešojoje bibliotekoje padidėjo 2 482 fiz. vnt.

2.8. Fondo panaudojimas

 Bendras fondo apyvartos rodiklis rajono bibliotekose – 1,2

- Viešojoje bibliotekoje – 1,0
- Miestų filialuose – 1,0
- Kaimų filialuose – 1,5

Bendras fondo apyvartos rodiklis tiek Viešojoje, tiek miestų ir kaimų filialuose išliko nepakitęs.

III. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

3.1. Vartotojų telkimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis rajone gyvena 24 416 gyventojai. Anykščių mieste – 9 877 gyventojai. Kaimo filialų aptarnaujamuose mikrorajonuose yra 11 829 gyventojai, miesto filialų aptarnaujamuose mikrorajonuose – 2 710 gyventojų. Gyventojų skaičius rajone, lyginant su praėjusiais metais sumažėjo 1 339 gyventojais, o lyginant su 2013 m. gyventojų skaičius sumažėjo net – 4 040. Tėvų kartą keičia beveik perpus mažesnė vaikų karta. Gyventojų skaičiaus mažėjimas turi įtakos ir skaitytojų telkimui.

Bibliotekos	Gyventojų skaičius					Gyventojų sutelkimo %				
	2017	2016	2015	2014	2013	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	24 416	25 755	26 082	26 617	28 456	35,3	34,3	33,9	34,6	31,7
Viešojoje bibliotekoje	9 877	10 560	10 717	10 917	10 204	28,8	26,9	25,6	26,8	25,2
Miestų filialuose	2 710	2 800	3 016	3 252	4 700	38,6	39,8	36,8	35,9	26,3
Kaimų filialuose	11 829	12 395	12 349	12 448	13 552	39,9	39,3	40,3	40,9	38,5

Gyventojų sutelkimo procentas rajono bibliotekose lyginant su praeitais metais padidėjo +1,0; viešojoje bibliotekoje: +1,9; miestų filialuose: -1,2; kaimų filialuose: +0,6.

Aukščiausias gyventojų sutelkimo procentas Rubikių filiale – 85,5. Yra mažas aptarnaujamas mikrorajonas – pagrindinė Rubikių gyvenvietė. Biblioteka turi 10 knygnešių, kurie aptarnauja 13 gyventojų. Ažuožerių filialo gyventojų sutelkimas – 64,1 proc., Šerių ir Budrių – 56,7 proc. Mažiausias gyventojų sutelkimo procentas yra Raguvėlės filiale – 28,0 proc., Piktagalio – 28,3 proc., Viešintų – 28,7 proc. Šių bibliotekų aptarnaujami mikrorajonai platūs savo teritorija, nepatogi geografinė padėtis. Problema išlieka – skaitytojai skolininkai, tiek suaugę, tiek skaitytojai vaikai. Skolininkų yra ir Viešojoje bibliotekoje ir filialuose. Skolininkams siunčiami paraginiai grąžinti bibliotekai knygas, bibliotekininkės skambina jiems telefonu. Viešojoje bibliotekoje skaitytojai, kurie naudojami elektroninio pašto sistema ir LIBIS autoinformavimo būdu gauna priminimus. Bibliotekininkėms tenka lankytis pas skolininkus ir namuose bei mokyklose.

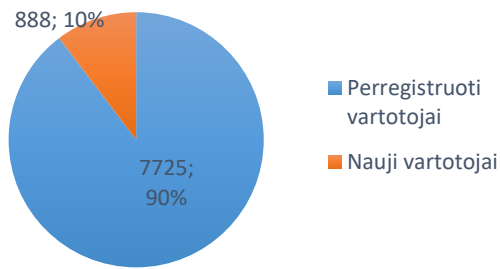
3.2. Vartotojų skaičius

2017 m. rajono bibliotekose registruoti 8 613 vartotojai. Perregistruoti vartotojai – 7 725 (-142) ir 888 (-70) užsiregistravę naujai. Vartotojų skaičius rajone sumažėjo (-212). Svarbiausios vartotojų mažėjimo priežastys lieka tos pačios: mažėjantis gyventojų skaičius; mažėjantis vaikų skaičius ir mokyklų uždarymas kaime; mažėja skaitymo, ypač jaunimo, poreikiai; susisiekimo problemos kaime; spartus gyventojų senėjimas; emigracija.

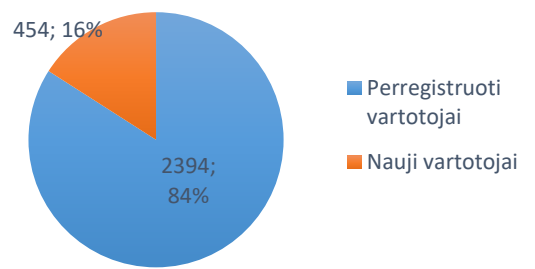
Viešojoje bibliotekoje lyginant su praėjusiais metais vartotojų skaičius išaugo (+4), kaimo filialuose: (-150), miesto filialuose: (-66). Lyginant su 2013 m. vartotojų skaičius rajone sumažėjo: (-401).

Bibliotekos	Vartotojų skaičius				
	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	8 613	8 825	8 838	9 200	9 014
Viešojoje bibliotekoje	2 848	2 844	2 747	2 930	2 567
Miestų filialuose	1 047	1 113	1 110	1 169	1 235
Kaimų filialuose	4 718	4 868	4 981	5 010	5 212

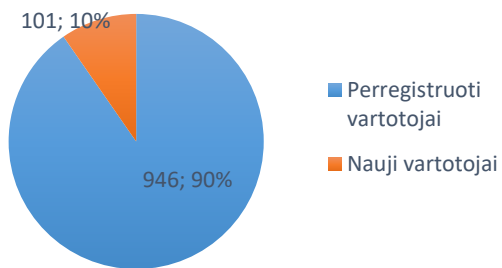
Vartotojai rajono bibliotekose

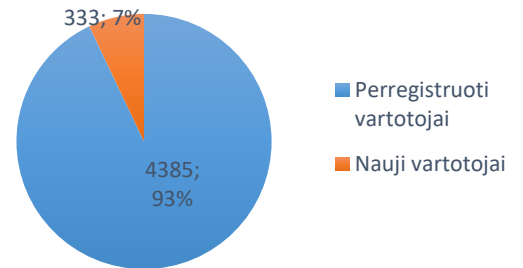
Vartotojai viešojoje bibliotekoje

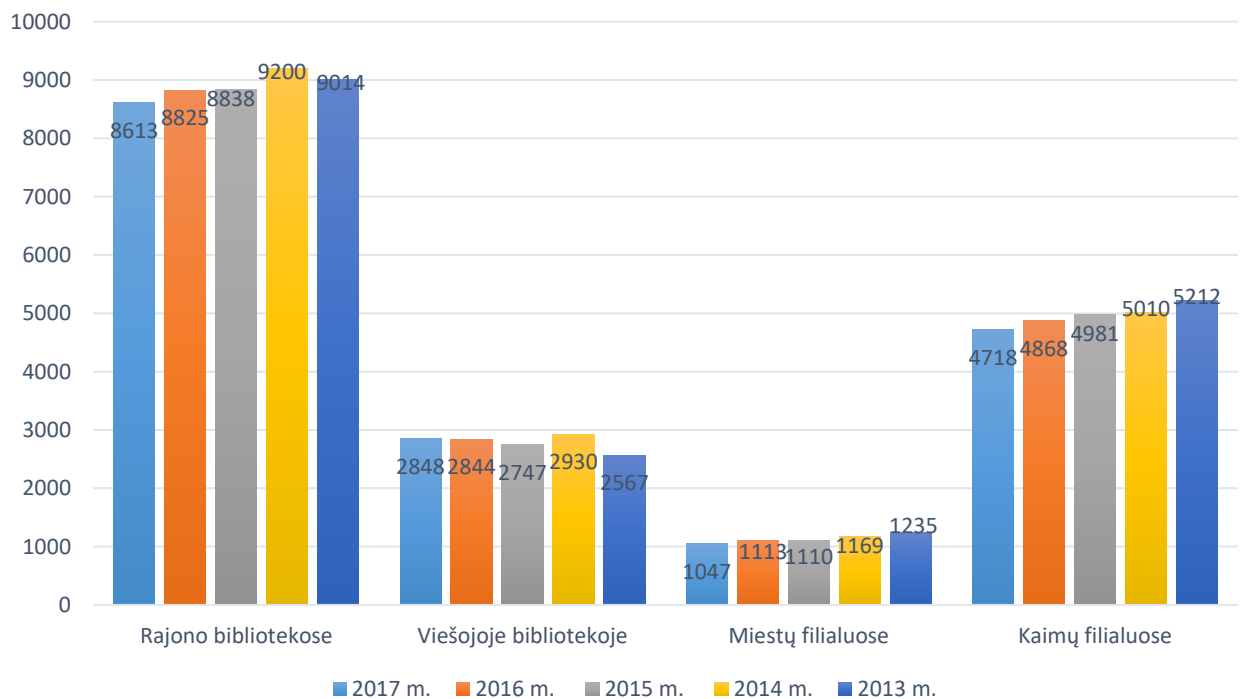
Vartotojai miestų filialuose

Vartotojai kaimų filialuose

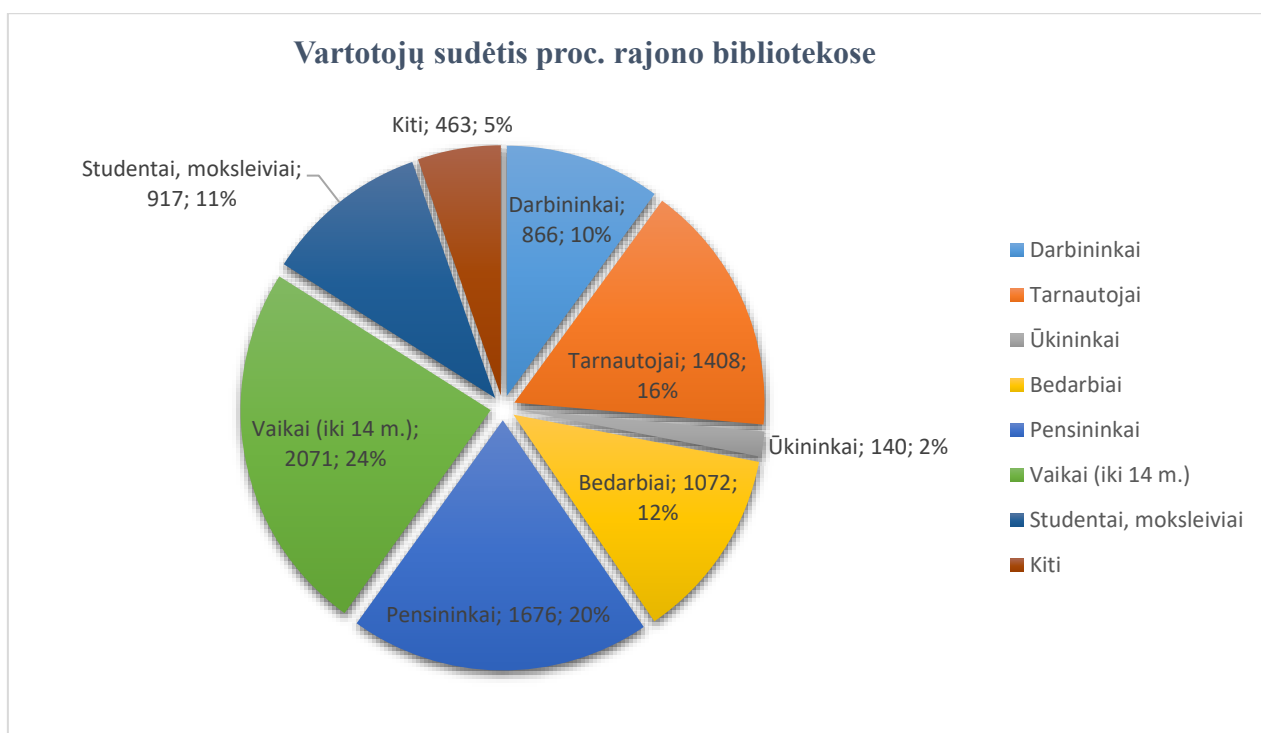
Vartotojų skaičiaus dinamika

3.3. Vartotojų sudėtis

Skaitytojų kategorijos	Rajono bibliotekose	Viešojoje bibliotekoje	Miestų filialuose	Kaimų filialuose
Darbininkai	866	117	226	523
Tarnautojai	1 408	735	88	585
Ūkininkai	140	10	19	111
Bedarbiai	1 072	360	135	577
Pensininkai	1 676	428	240	1 008
Vaikai (iki 14 m.)	2 071	756	234	1 081
Studentai ir moksleiviai	917	427	35	455
Kiti	463	15	70	378

Esminių vartotojų sudėties pokyčių per aptarnaujamus metus nebuvo. Visos skaitytojų sudėties kategorijos tolygiai mažėjo, išskyrus tarnautojus (+3), pensininkus (+42), vaikus (+66). Skaiciai atspindi demografinius ir socialinius visuomenės pokyčius – didžioji dalis yra vaikai (24 proc.), pensininkai (20 proc.), tarnautojai (16 proc.). Mažiausiai bibliotekoje lankosi ūkininkų (2 proc.) ir kitų (5 proc.).

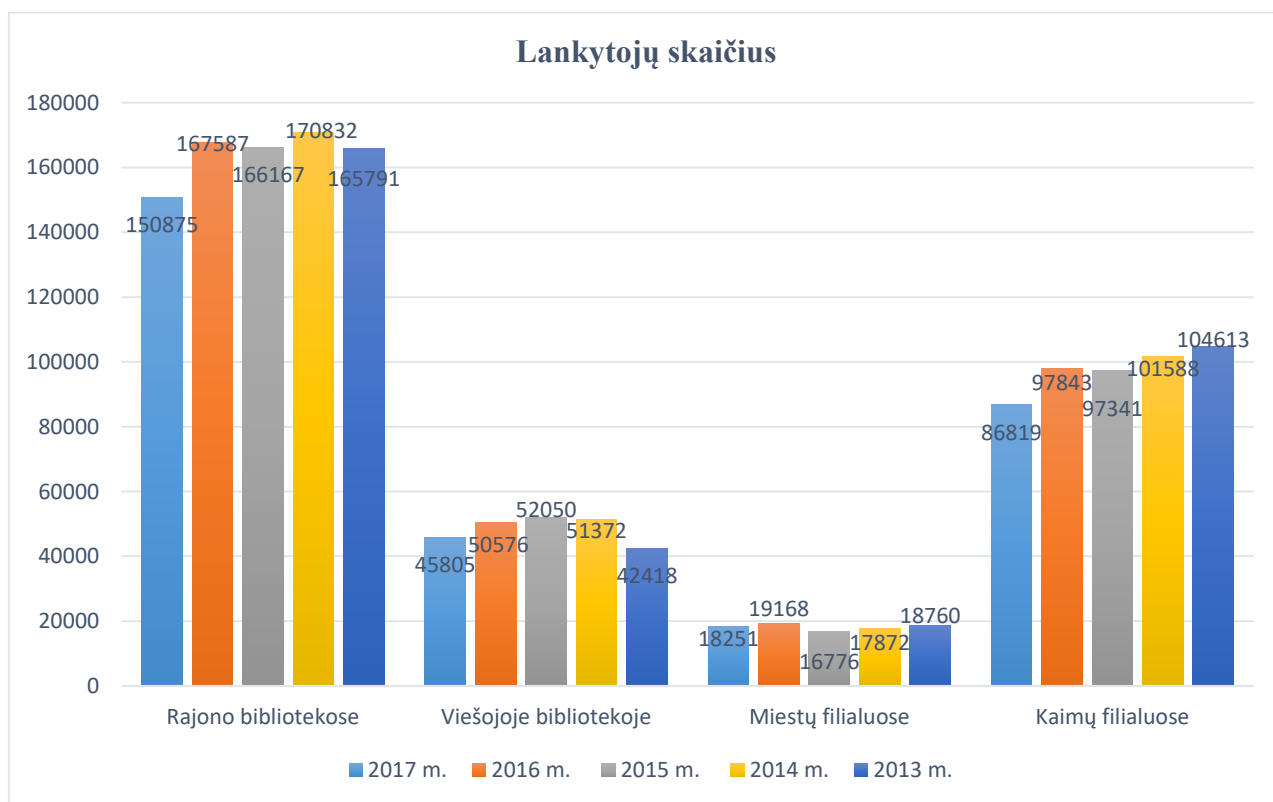

3.4. Apsilankymų skaičius

Metų eigoje rajono bibliotekose apsilankė 150 875 lankytojai, lyginant su praėjusiais metais lankytojų skaičius sumažėjo (-16 712). Viešojoje bibliotekoje apsilankė 45 805 lankytojai, lyginant su praėjusiais metais 4 771 lankytoju mažiau. Apsilankymų skaičius sumažėjo miestų (-917) ir kaimų (-11 024) filialuose. Mažėjant gyventojų skaičiui mažėja ir lankytojų skaičius. Lyginant su 2013 m. apsilankymų skaičius sumažėjo (-14 916).

Lankomumas rajono bibliotekose – 17,5, lyginant su praėjusiais metais lankomumas sumažėjo (-1,5). Lankomumo rodikliai padidėjo miesto filialuose (+0,2), sumažėjo Viešojoje bibliotekoje (-1,7) ir kaimo filialuose (-1,7). Aukščiausias lankomumo rodiklis pasiektas Budrių filiale – 39,0, Kurklių filiale – 35,6, Surdegio filiale – 25,8, Svirnų II ir Piktagalio filialuose – 22, Staškūniškio ir Svėdasų filialuose – 21,8 ir 21,9. Rečiausiai lankytojai lankėsi Vaitkūnų filiale – 4,1, Mačionių filiale – 8,3 ir Rubikių filiale – 8,7, Debeikių filiale – 12,0, Leliūnų filiale – 13,3.

Bibliotekos	Lankytojų skaičius					Lankomumas				
	2017	2016	2015	2014	2013	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	150 875	167 587	166 167	170 832	165 791	17,5	19,0	18,8	18,6	18,4
Viešojoje bibliotekoje	45 805	50 576	52 050	51 372	42 418	16,1	17,8	18,9	17,5	16,5
Miestų filialuose	18 251	19 168	16 776	17 872	18 760	17,4	17,2	15,1	15,3	15,2
Kaimų filialuose	86 819	97 843	97 341	101 588	104 613	18,4	20,1	19,5	19,9	20,1

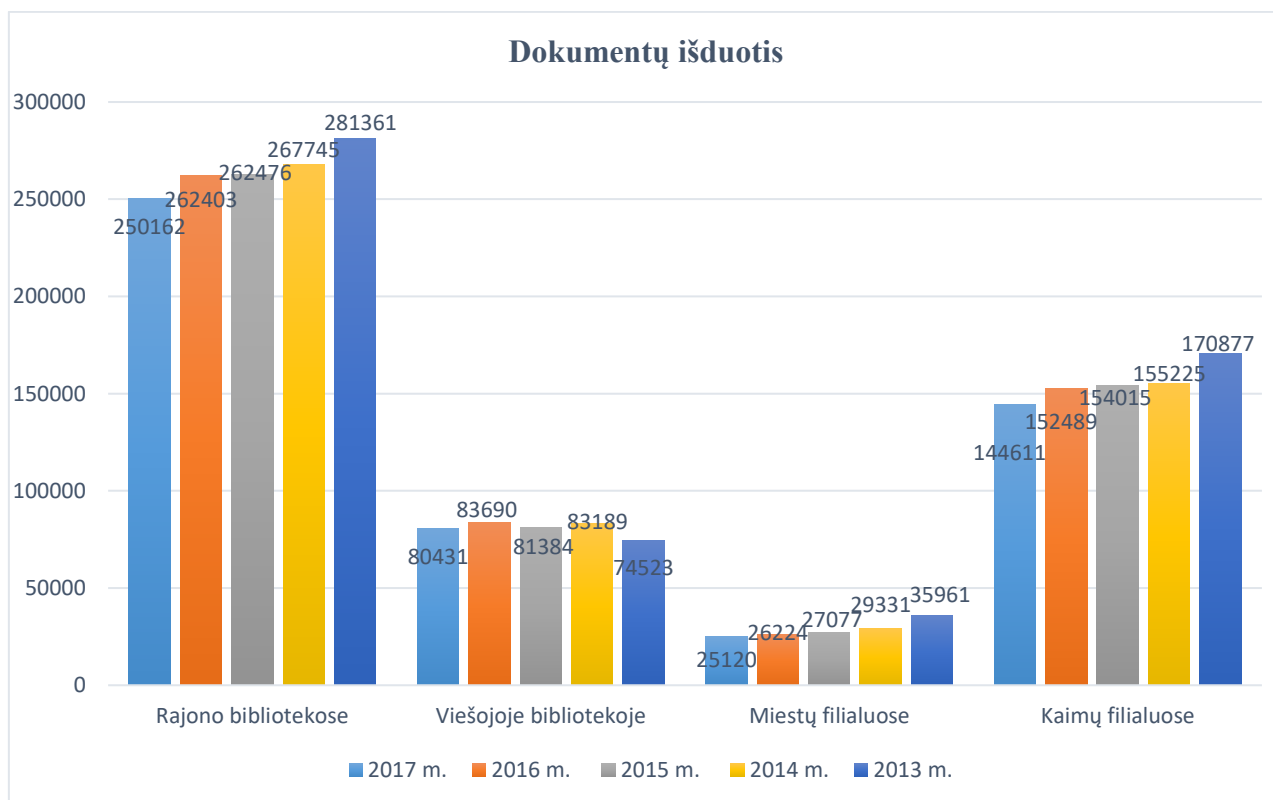

3.5. Dokumentų išduotis

2017 m. rajono bibliotekose skaitytojams išduota 250 162 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant su praėjusiais metais išduota 12 241 fiz. vnt. mažiau. Dokumentų išduotis sumažėjo viešojoje bibliotekoje (-3 259), miestų ir kaimų filialuose – (-1 104) ir (-7 878). Svarbiausia išduoties mažėjimo priežastis tai tolygus gyventojų, vartotojų ir lankytojų skaičiaus mažėjimas. Išduoties mažėjimą lemia ir naujų knygų stygius, menkai atsinaujinantys, nauja populiaria literatūra pasipildantys dokumentų

fondai. Sumažėjo filialuose prenumeruojamų periodinių leidinių skaičius. Lyginant su 2013 m. išduotis sumažėjo (-31 199).

Bibliotekos	Išdavimas				
	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	250 162	262 403	262 476	267 745	281 361
Viešojoje bibliotekoje	80 431	83 690	81 384	83 189	74 523
Miestų filialuose	25 120	26 224	27 077	29 331	35 961
Kaimų filialuose	144 611	152 489	154 015	155 225	170 877

Skaitomiausia bibliotekos prenumeruota spauda: „Iliustruotasis mokslas“, „Valstybė“, „Psichologija tau“, „Moteris“, „Laima“, „Kelionės ir pramogos“ (senesnių metų), „Sodo spalvos“, „Mano ūkis“, „Rankdarbiai“, „Burda“, „Edita“, „Žurnalas apie gamtą“ ir dienraščiai „Lietuvos žinios“, „Lietuvos rytas“, „Kaimo laikraštis“ bei rajono laikraščiai „Anykšta“ ir „Šilelis“. Periodinius leidinius skaito įvairių kategorijų skaitytojai. Labai populiarūs savaitiniai žurnalai: „Moters savaitė“, „Žmonės“, „Stilius“, „Ji“. 2017 m. skaitytojai pasigedo populiarių žurnalų „Iliustruotoji istorija“, „Nacionalinė geografija“, „Kelionės ir pramogos“, „Ko gydytojas tau nepasako“.

Neigiami atsakymai knygoms, kurių biblioteka neturi: Ziglar Z. *Sėkmė žaliems*, Camiu A. *Sizifo mitas*, Kast V. *Atsisveikinimas su aukos vaidmeniu*, Le Bon G. *Minios psichologija*, Goleman D. *Emocinis intelektas*, Moorjani A. *O jei dangus yra čia*, Negre N. *Aš*

šoksiu tau, Socialinis darbas: profesinė veikla, metodai ir klientai, Krivickas S. *Lietuvos politikai ir mafija*, Mitkus S. *Statybos teisė*, Bruzgelevičienė R. *Lietuvos švietimo kūrimas 1988-1997 m.*, Dromantienė L. Česnutytė V. *Europos sąjungos socialinė politika*, Šeškevičius A. *Paliatyvios slaugos teikimo namuose rekomendacijos*, Vosylius S. *Sepsio epidemiologija diagnostika ir intensyvioji terapija*, Isoda G. *Elektros instaliacija*, Goeffry Jones *Beauty imagined: a history of the global beauty industry*, Terleckas V. *Priešinimasis Lietuvos nukryžiuvimui 1944-1953 m.*

 Skaitomiausia literatūra, daugiausiai kartų skolintos lietuvių autorių knygos: Šepetys R. *Tarp pilkų debesų ir Druska jūrai*, Mataitytė R. *Jos vardas Magija*, Ruseckaitė A. *Žemaitės paslaptis*, Papievis V. *Odilė, arba oro uostų vienatvė*, Vienos vasaros emigrantai, Malūkas E. *Vytauto žemė*, Sabaliauskaitės K. *Silva Rerum III d.*, Čepulio A. *Likimo upė*, Navako K. *Vynokopija*, Narmontaitės N. *Aktoriai, režisieriai ir studentai*, Flick R. *Pradingę klajojančiam smėlyje*, Katiliškis M. *Miškais ateina ruduo*, Vanagaitė R. *Mūsiškiai*, *Ne bobų vasara*, Nasvytytė U. *Apie pulką ir mergelę*, Jakubavičienė I. *Duetas: Antanas ir Sofija Smetonos*, Radzevičiūtė U. *Kraujas mėlynas*, Buivydaitė I. *Tikros ir netikros seserys*, Cicėnaitė A. *Tylos istorija*, Germanavičiūtė K. *Už stiklo durų*, Granausko V., Čekuolio A. paskutinės knygos, Linos Ever, Ginos Vilūnės, Indrės Vakarės romanai.

 Užsienio šalių autorių: Roberts N., Brown. S., Jio S., Moes J., Stedman M. L., Montefiore S., Riley L., Koomson D., Chamberlain D. Clark M. H., James P., Jo Nesbo knygos. Kent. H. *Paskutinės apeigos*, Williams J., Stouneris, Gordon N. *Gydytojas: Avicenos mokiny*, Bets Ch. *Prieskonių pirklio žmona*, Allende I. *Meilužis japonas*, Coetzee J. M. *Nešlovė*, Spielman L. N. *Gyvenimo planas*, Ferrante E. *Nuostabioji draugė*, Brontė E. *Vėtrų kalnas*, Stepnova M. *Italų pamokos*, Nesser H. *Sąmonės akis*, Gounelle L. *Diena, kai išmokau gyventi*, Borjland C. ir R. *Trečiasis balsas*, Ahrnstedt S. *Sandėris*, Ahern C. *Kaip įsimylėti gyvenimą* ir kt.

Skaitytojai 2017 m. ypatingai mėgo psichologines knygas, dramatiškas istorijas, paslaptinius detektyvus, garsių žmonių biografijas, kelionių po tolimus kraštus knygas, emigrantų patirties aprašymus, knygas apie sveiką gyvenimą, meną.

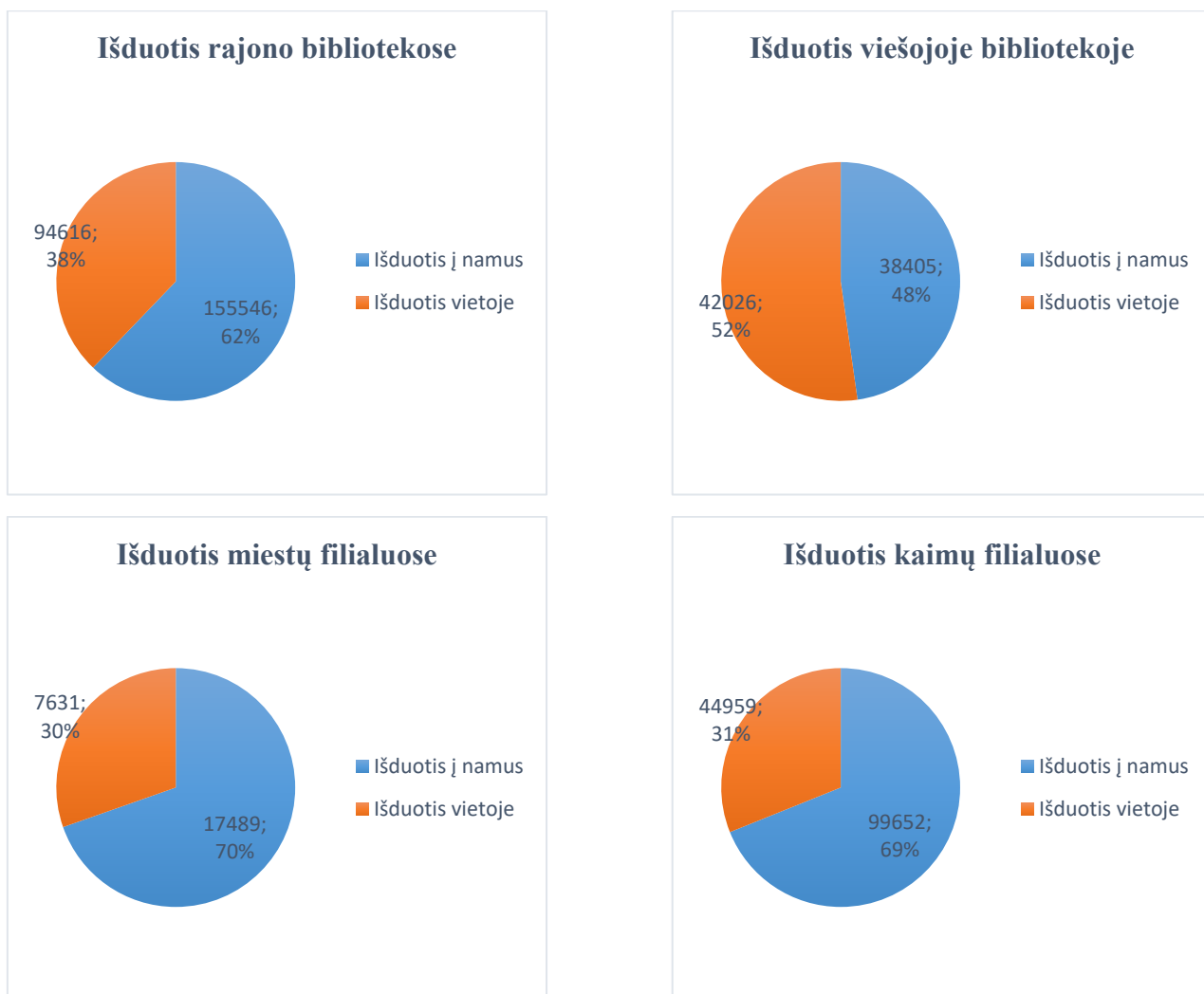
Rajono bibliotekose didžiąją dalį išduoties sudaro išduotis į namus. Tik Viešojoje bibliotekoje daugiau skaitoma vietoje.

Rajono bibliotekose išduotis į namus – 155 546, lyginant su parėjusiais metais sumažėjo (-4 790), vietoje – 94 616, lyginant su praėjusiais metais mažiau (-7 451);

 Viešojoje bibliotekoje išduotis į namus – 38 405 (+481), vietoje – 42 026 (-3 740);

 Miestų filialuose išduotis į namus – 17 489 (-744), vietoje – 7 631 (-360);

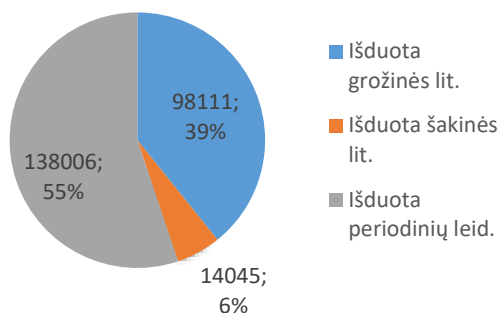
 Kaimų filialuose išduotis į namus – 99 652 (-4 527), vietoje – 44 959 (-3 351).

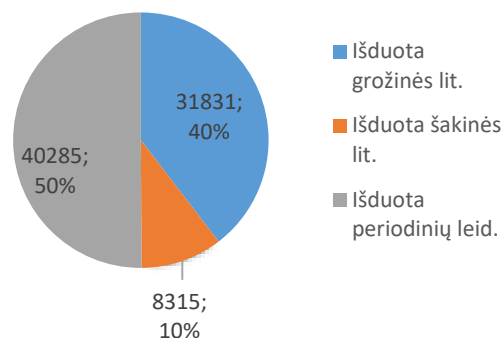
2017 m. pateikiami rodikliai: grožinė literatūra be periodinių leidinių, šakinė literatūra be periodinių leidinių ir periodiniai leidiniai.

	Grožinės literatūros	%	Šakinės literatūros	%	Periodiniai leidiniai	%
Rajono bibliotekose	98 111	39	14 045	6	138 006	55
Viešojoje bibliotekoje	31 831	40	8 315	10	40 285	50
Miestų filialuose	9 098	36	1 052	4	14 970	60
Kaimų filialuose	57 182	40	4 678	3	82 751	57

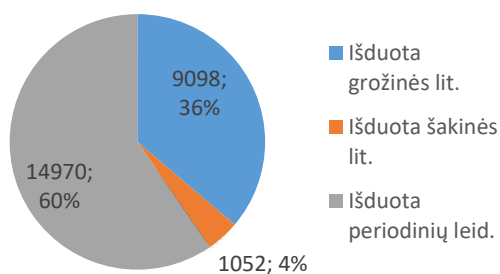
**Išduotis rajono bibliotekose
pagal turinį**

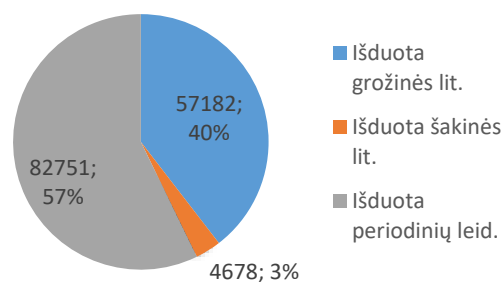
**Išduotis viešojoje bibliotekoje
pagal turinį**

**Išduotis miestų filialuose pagal
turinį**

**Išduotis kaimo filialuose pagal
turinį**

3.6. Skaitomumas

Bibliotekos	Skaitomumas				
	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	29,0	29,7	29,7	29,1	31,2
Viešojoje bibliotekoje	28,2	29,4	29,6	28,4	29,0
Miestų filialuose	24,0	23,6	24,4	25,1	29,1
Kaimų filialuose	30,7	31,3	30,9	30,4	32,8

Skaitomumas rajono bibliotekose – 29,0, lyginant su praėjusiais metais sumažėjo nežymiai (-0,7). Skaitomumo rodikliai padidėjo miesto filialuose (+0,4), sumažėjo Viešojoje bibliotekoje (-1,2) ir kaimo filialuose (-0,6).

Aukščiausias skaitomumo rodiklis Budrių filiale – 62,5, Kurklių filiale – 47,5, Andrioniškio filiale – 45,0, Surdegio ir Kurklelių filialuose – 44,6 ir 42,7. Žemiausias skaitomumo rodiklis Vaitkūnų filiale – 17,0, Kavarsko filiale – 17,8, Viešintų filiale – 20,0.

3.7. Vartotojams skirtų darbo vietų skaičius

	Darbo vietų skaičius vartotojams				Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius darbuotojams
	Iš viso	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius			
		Iš viso	Prijungtų prie tinklo	Su interneto prieiga	
Rajono bibliotekose	315	94	94	94	46
Viešojoje bibliotekoje	54	18	18	18	22
Miestų filialuose	21	8	8	8	2
Kaimų filialuose	240	68	68	68	22

3.8. Vartotojų mokymas

Nuo 2009 m. lapkričio mėn. Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje buvo organizuojami grupiniai kompiuterinio raštingumo pradmenų kursai. 2017 m. grupės nebesusidarydavo, todėl konsultuojami ir apmokami buvo pavieniai vartotojai. Gyventojų, pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas apskaita pildyta „3erdve.lt“ svetainėje Gyventojų mokymo ir konsultavimo apskaitos lentelėje. Mokymų trukmė valandomis 482, lyginant su praėjusiais metais (+193). Viešojoje bibliotekoje mokymams skirta 117 val. (-41). Iš jų: bibliotekos darbuotojų vestų apmokymų bendra trukmė (valandomis) fondų, paslaugų, įrangos, informacinių šaltinių panaudojimo klausimais – 82 val. ir vestų individualių kompiuterinio raštingumo apmokymų val. skaičius – 35 val. Miestų filialuose mokymų trukmė – 96 val. ir kaimų filialuose – 269 val.

Iš viso rajone apmokyti ir konsultuoti 891 gyventojas, iš to skaičiaus: gyventojų dalyvavusių mokomuosiuose renginiuose skaičius – 210, gyventojų skaičius pateikusių skaitmeninio raštingumo užklausas – 681.

Bibliotekos skaitytojai buvo mokomi naudotis LIBIS suvestiniu katalogu, Nacionalinės bibliografijos duomenų baze, užsisakyti ir rezervuoti norimus leidinius. Buvo mokomi naudotis duomenų bazėmis. Daugelis interneto vartotojų, ypač vyresnio amžiaus, neturi kompiuterio namuose, todėl, atėję į biblioteką, gauna informaciją ir praktinę pagalbą, kurios jiems reikia. Konsultuota: darbo paieška, skelbimų įkėlimas į nemokamus portalus, cv rašymas, prisijungimas prie el. valdžios vartų, svetainės „manogile.lt, mokesčių mokėjimas internete ir t. t. Buvo įvairių prašymų: sukurti laišką į radijo stotį „Lietus“, prašymas padėti užsisakyti prekes per el. parduotuvę, apmokėjimas per banką, netgi prašymas padėti susirasti draugę svetainėje „draugas.lt“. Keli lankytojai buvo mokomi naudotis internetu: darbo paieška, socialinio tinklapio FACEBOOK paskyros kūrimas, kontaktų pridėjimas paskyroje, nuotraukų talpinimas, el. pašto slaptažodžio keitimas, gautųjų dokumentų peržiūra ir naujų siuntimas. Nemaža dalis vartotojų kreipėsi prašydami redaguoti tekstą Microsoft Word programa,

įkelti paveikslėlius, diagramas, nuotraukas. Lankytojai pageidauja skenavimo paslaugų persiunčiant duomenis į el. paštą arba perkeltiant į USB atmintinę.

3.9. Prieiga ir sąlygos

Viešosios bibliotekos darbo laikas, kai vartotojai galėjo naudotis bibliotekos paslaugomis, pirmadieniais – penktadieniais nuo 9.00 val. iki 18.00 val., šeštadieniais nuo 8.30 val. iki 16.00 val. Biblioteka dirbo vidutiniškai 57 val. per savaitę, 302 dienas per metus. Filialų darbo laikas nevienodas, atsižvelgiama į vietos gyventojų pageidavimus. Filialai dirbo 5 dienas per savaitę, 252 dienas per metus. Vidutinis darbo valandų skaičius 40 val.. 10 filialų dirbo ne pilną darbo dieną. Knygų (dokumentų) grąžinimo įrenginiu (DGĮ), esančiu išorėje, per metus knygas ir žurnalus grąžino 408 abonentai, lyginant su praėjusiais metais (+27) daugiau. Tai patogus būdas grąžinti knygas, kai biblioteka nedirba. Abonemento knygų savitarnos grąžinimo – išdavimo įranga per metus naudojosi 658 skaitytojai, (+4).

3.10. TBA aptarnavimas

2017 m. TBA paslaugomis naudojosi tarnautojai ir studentai.

Užsakytos šios knygos : *Sakralinė muzika*, Daukšas E. *Neorganinė sintezė*, Gutauskas M. *Filosofijos įvadas*, Leliūgienė I. *Žmogus ir socialinė aplinka*, Mitkus S. *Statybos teisė*, Baranauskas A. *Vėtros sūnus*, Vosylius S. *Sepsio epidemiologija, diagnostika ir intensyvioji terapija*, Valužis K. *Ūkininko ūkio veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymas ir ekonominis vertinimas*, Kast V. *Atsisveikinimas su aukos vaidmeniu*. 6 kopijos atsiųstos iš knygos *Akmenėlio giesmės - tai liturginė muzika*. Rašytojui Rimantui Povilui Vanagai kopijos siųstos iš knygos *Lietuvos kariuomenės karininkai T. 1 ir T. 2*. Rašydamas naują knygą, rašytojas naudojosi ir žurnalu *Literatūra ir menas*, parsisiųstos 9 kopijos.

 Abonentų skaičius – 11 (+4)

 Išsiųsta užsakymų – 24 (+3)

 Gauta dokumentų – 24 (+5)

Iš jų:

- Originalų – 9 (-2)
- Kopijų – 15 (+7)

3.11. Mokamos paslaugos

Mokamos paslaugos gyventojams teikiamos, vadovaujantis Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. 1-TS-129 patvirtintu sąrašu ir įkainiais. Mokamas paslaugas teikia tiek Viešoji biblioteka, tiek filialai. Populiariausia paslauga – dokumentų kopijavimas ir skenavimas. Už mokamas paslaugas 2017 m. viso gauta – 3 812,21 €. (+365,21 €).

Iš to skaičiaus:

 Dokumentų kopijavimas ir skenavimas – 1 468,85 €.

 Skaitytojų bilieta įsigijimas – 317,86 €.

🏠 Trumpalaikė turto nuoma – 1 976,13 €.

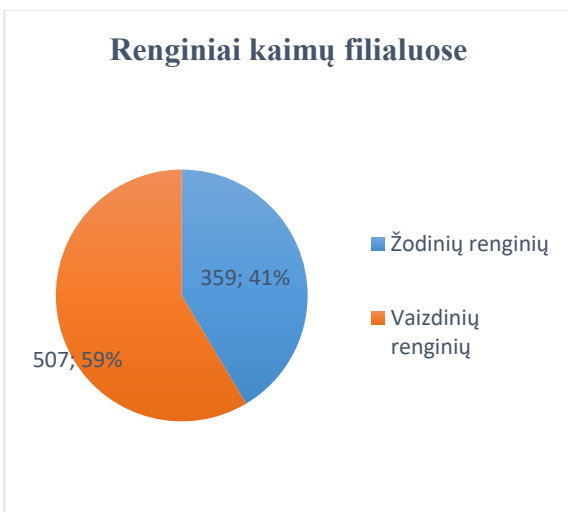
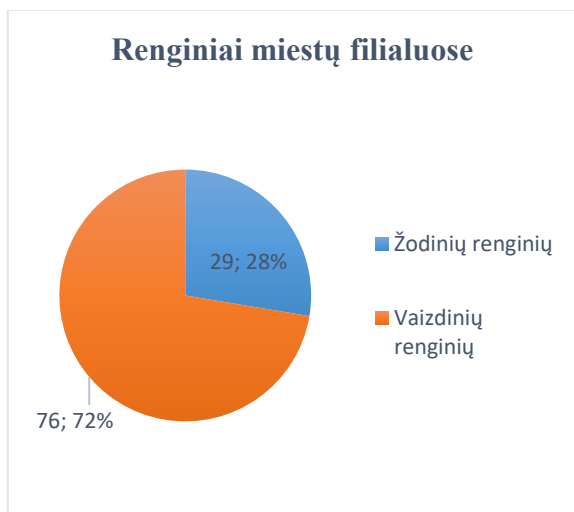
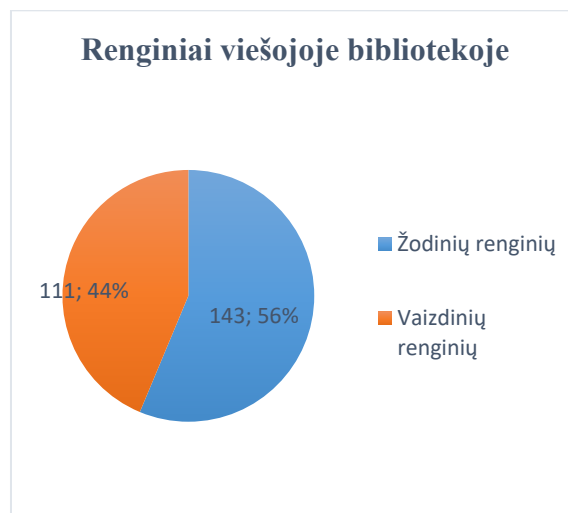
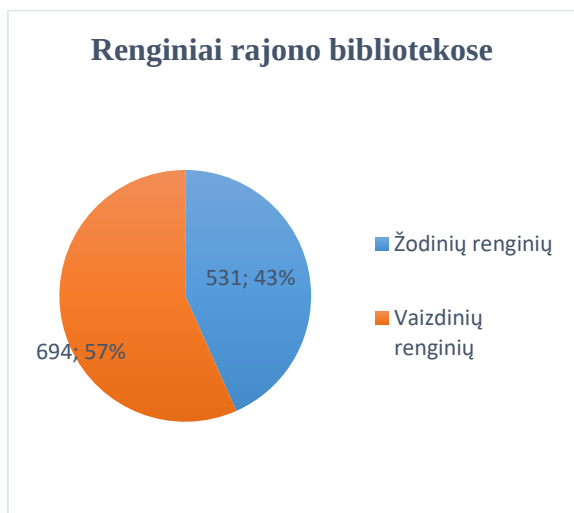
🏠 TBA paslaugos ir faksogramos – 31,37 €.

🏠 Kitos paslaugos – 18,00 €.

3.12. Renginiai

Bibliotekos	Viso renginių			Žodinių			Vaizdinių		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	1 225	1 274	1 243	531	558	532	694	716	711
Viešojoje bibliotekoje	254	244	288	143	118	128	111	126	160
Miestų filialuose	105	100	105	29	30	22	76	70	83
Kaimų filialuose	866	930	850	359	410	382	507	520	468

2017 m. bibliotekose suorganizuoti 1 225 renginiai, lyginant su praėjusiais metais (-49). Viešojoje bibliotekoje suorganizuota daugiau renginių (+10) ir miestų filialuose – (+5), kaimų filialuose – mažiau (-64). Kaimų filialų bibliotekininkai buvo skatinami organizuoti renginius atsižvelgiant ne į kiekybinį renginių skaičių, o į kokybę.

Renginiai – operatyvi bibliotekos ir knygos populiarinimo forma. Ataskaitiniais metais rajono bibliotekose organizuoti renginiai, skirti populiarinti knygą, skaitymą, paminėti iškilių asmenybių, kraštiečių sukaktis, įsimintinus įvykius ir datas. Ypatingas dėmesys buvo skirtas jubiliejiniams Bibliotekos 80-mečio metams paminėti. Renginiais minėjome ir LR Seimo nutarimu paskelbtus Piliakalnių, Sveikatingumo, Reformacijos, Tautinio kostiumo metus. Viešojoje bibliotekoje ir filialuose organizuoti renginiai Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei, Šiaurės šalių bibliotekų savaitei.

Tradiciniai Anykščių L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos renginiai.

- Kovo 16 d. Bibliotekoje vyko renginys skirtas Knygnešio dienai, Viešosios bibliotekos Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių vardo suteikimo 10 metų ir Bibliotekos 80-ties gyvavimo metų jubiliejui paminėti. Ta proga į Viešąją biblioteką iš Panevėžio atvyko L. ir S. Didžiulių anūkė Irena Didžiulytė-Jurevičienė su dukra Giedre Stukniene. Renginyje dalyvavo gausus rajono bibliotekininkų būrys ir kolegos muziejininkai. Pagrindinį pranešimą tema „Didžiuliai. Vienos giminės kelio apžvalga“ skaitė A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus kuratorius Tautvydas Kontrimavičius. Pranešimą tema „Bibliotekos pasididžiavimas – Liudvikos Didžiulienės-Žmonos knyga „Lietuvos gospadinė“ skaitė Bibliotekos direktorius Romas Kutka. L. Didžiulienė-Žmona yra pirmosios, lietuviškai parašytos ir iki šių dienų išlikusios kulinarijos knygos „Lietuvos gospadinė, arba Pamokinimai kaip prigulincziai suvartoti Dievo dovanas“ autorė. Su literatūrine L. Didžiulienės-Žmonos kūryba Viešosios bibliotekos salėje susirinkusius bibliotekininkus ir muziejininkus supažindino rašytojas V. Račkaitis. Jis pažymėjo net tik rašytojos L. Didžiulienės, bet ir jos dukterų Vandos Didžiulytės bei Aldonos Didžiulytės-Kazanavičienės kūrybinio palikimo svarbą.
- Balandžio 24-30 dienomis Biblioteka kvietė į Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei skirtus renginius Bibliotekos skyriuose ir filialuose. 2017 m. Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė buvo minima jau 17-ąją kartą ir kvietė pažvelgti į bibliotekos skaitytojus: kokie žmonės ateina į biblioteką? Ko jie tikisi? Kuo domisi? Visi jie skirtingi ir svarbūs. Todėl 2017 m. Nacionalinei Lietuvos bibliotekų savaitei buvo pasirinktas šūkis #tuesibiblioteka. **Balandžio 27 d.** bibliotekoje vyko kunigo **Algirdo Toliato** knygos „Žmogaus ir Dievo metai“ sutiktuvės – tai liturginių metų pamokslų ciklas. Remdamasis Šventuoju Raštu ir interpretuodamas jo fragmentus autorius kalba apie dvasines ir dorovines žmogaus vertybes, atskleidžia pozityvų požiūrį į žmogaus ir Dievo santykį, dėsto tikėjimo tiesas. „Ši knyga yra bendruomenės knyga“ – vakaro metu ne vieną kartą pabrėžė A. Toliatas. Susitikimas su knygos autoriumi buvo ypatingai šiltas ir šviesus, bendruomeniškas, kupinas išminties ir tiesos. Kunigo A. Toliato atvirumas ir nuoširdumas palietė kiekvieno sielą. Tai žmogus, turintis ką pasakyti ne tik apie

tikėjimą. **Balandžio 28 d.** taip pat Nacionalinės bibliotekų savaitės metu vyko tautodailininko **Albino Šileikos** prieverpsčių parodos uždarymas ir susitikimas su autoriumi. Susitikimo metu tautodailininkas papasakojo iš kur semiasi įkvėpimo, kaip gimsta jo unikalūs darbai, susirinkusiuosius smalsuolius mokė medžio drožybos. Visi išmėginę šį amatą įsitikino, kad norint sukurti dailią prieverpstę, reikia ilgai ir kantriai praktikuotis. Bibliotekoje eksponuotoje parodoje pristatyta apie 90 tautodailininko darbų. Juose sugulę lietuviški tradiciniai ženklai ir simboliai. Per visą kūrybos laikotarpį tautodailininkas jų yra sukūręs daugiau nei tūkstantį. A. Šileika prieverpstes kuria laisvalaikio, taip pat moko vaikus ir suaugusius visoje Lietuvoje, veda edukacinius užsiėmimus, kuriuose pristato senąsias tradicijas. Balandžio 26 d. Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu Bibliotekos darbuotojai lankėsi Vilniuje, susipažino su rekonstruota Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka (LNB), apžiūrėjo Valdovų rūmus, aplankė kaimynus bibliotekininkus Ukmergėje.

- Gegužės mėnesį biblioteka šventė jau tradicine tapusią šventę „Europos diena“, kurios metu buvo organizuojamos įvairios veiklos. Artėjant gegužės 9-ajai, kuomet visoje Europoje švenčiama ši diena, Biblioteka kvietė miestelėnus ir miesto svečius dalyvauti fotonuotraukų konkurse „Aš – Europa“, kurios metu buvo kviečiama pasidalinti savo geriausiomis nuotraukomis iš kelionių po Europos Sąjungos valstybes. Visos atsiųstos nuotraukos buvo talpinamos bibliotekos socialinio tinklo Facebook paskyroje, kurioje buvo galima rinkti labiausiai patikusią nuotrauką, o nugalėtojai buvo paskelbti parodos atidarymo metu, kuomet visos nuotraukos buvo eksponuojamos šventės metu. Mažiesiems bibliotekos draugams Europos dienos metu vyko teatralizuotas koncertas-žaidimas vaikams „Aplink pasaulį 2“. „Kelionė“ truko 55 minutes, kurioje buvo daug muzikos, fantazijos, šėlsmo ir žaidimų. Mažieji žiūrovai patys tapo šios kelionės dalyviais, laivo, lėktuvo kapitonais ir netgi aplankytų šalių gyventojais, patyrė įvairių nuotykių, susipažino su skirtingų kultūrų žmonėmis, išmoko dainų ir žaidimų. Vyresniųjų klasių mokiniams buvo organizuojama viktorina „15 žingsnių po Europa“, kurios metu A. Vienuolio progimnazijos mokiniai pasiskirstę į komandas atsakinėjo į pateiktus klausimus apie Europą: istoriją, muziką, žymiausias vietas ir t.t. Nugalėtojai apdovanoti įsteigtais prizais. Gegužės 18 d. vyko Anykščių viešosios bibliotekos organizuotas naktinis žygis „Vidunaktyj teip tyku“, kuris buvo taip pat skirtas Europos dienai paminėti. Į žygį pėsčiomis Anykščių šilelio takais leidosi 27 anykštėnai, buvo įveikta 13 km. Po žygio atvykus į stovyklavietę prie Šventosios upės, žygeivius pasitiko ant laužo garuojantis didžiulis puodas kvapnios žolelių arbatos, keptos bulvės lauže. Po atokvėpio ir vėlyvos vakariinės žygio vedlys Rolandas Lančickas pristatė naktinius paukščius ir mokė atpažinti jų balsus, pasakojo kaip vykdomi paukščių monitoringai.

- Gegužės 27 d. Anykščiuose vyko 53-asis tarptautinis poezijos festivalis „Poezijos pavasaris 2017“. Tai kasmetinis literatūrinis renginys Lietuvoje, rengiamas Lietuvos rašytojų sąjungos. Į Anykščių kraštą festivalį atvežė iškilūs Lietuvos ir užsienio poetai: Antanas A. Jonynas, Hussein Habash (Vokietijoje gyvenantis poetas, pagal kilmę Sirijos kurdas), Marius Burokas, Amerikos indėnas Sherwin Bitsui (JAV), Daiva Čepauskaitė, Nijolė Daujotytė, Dainius Dirgėla, Giedrė Kazlauskaitė ir Rimantas Vanagas. Literatūriniai skaitymai prasidėjo L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos terasoje, po to poetai savo eiles skaitė medžių Lajų tako bokšte ir festivalį uždarė Andrioniškio bažnyčios šventoriuje, kuriame taip pat buvo skaitomos poetų eilės.
- Liepos 20-23 dienomis Anykščiuose vyko kasmetinė Anykščių miesto šventė, kurios metu bibliotekos iniciatyva organizuota kasmetinė knygų mugė. Atvyko 17 leidyklų atstovų, kurie anykštėnams ir miesto svečiams siūlė įsigyti knygų. Liepos 22 d. Bibliotekai iškilmingai perduotas Lietuvos fotografijos veterano, Anykščių krašto metraštininko Izidoriaus Girčio fotografijų archyvas. Archyvą perdavė fotografijos mėgėja Irma Randakevičienė. Specialiai įsigytu juosteliniu skeneriu Irma suskaitmenino visą I. Girčio foto negatyvų archyvą – apie 60 000 kadru, kuriuose užfiksuoti daugybė anykštėnų, Anykščių miesto statybos, šventės ir kiekvienam anykštėnui brangūs kampeliai. Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis atsidėkodamas įteikė padėką fotografo sūnui Viliui Girčiui už tėvo I. Girčio fotonuotraukų ir foto negatyvų archyvo išsaugojimą ir dovanojimą Anykščių krašto bendruomenei. Renginio svečiai taip pat turėjo galimybę apžiūrėti fotoparodą „Anykščių miestas tada ir dabar“, parengtą pagal I. Girčio užfiksuotus Anykščių miesto vaizdus, stengiantis perfotografuoti juos iš tos pačios vietos, kur kadaise fotoaparato mygtuką nuspaudė didis mūsų krašto fotografas. Fotografijos eksponuojamos Viešosios bibliotekos languose. Šventės metu Bibliotekos terasoje skambėjo vinilinių plokštelių muzika ir kvietė šventės dalyvius pasimėgauti nostalgikais muzikos garsais. Anykštėnai ir miesto svečiai galėjo išsirinkti norimą kūrinių iš Bibliotekos elektroninio katalogo ir išgirsti jį besisukančioje plokštelėje.
- 2017 m. Anykščių viešoji biblioteka minėjo savo veiklos 80-ies metų jubiliejų. Taip jau sutapo, kad šį iškilmingą jubiliejų nutarta paminėti kasmetinės Knygos šventės metu gruodžio 8 d. Šventiniame renginyje dalyvavo ištikimiausi bibliotekos bičiuliai – skaitytojai, valdžios atstovai, kolegos iš kitų bibliotekų, buvę darbuotojai, partneriai, rėmėjai ir kiti visuomenės veikėjai. Prieš prasidedant šventiniam šurmuliui bibliotekos bendruomenę pasveikino ir padėkas darbuotojams įteikė Anykščių rajono meras K. Tubis. Pirmuoju šventės akcentu simboliškai tapo parodos „Bibliotekų praeitis ir dabartis...“ pristatymas. 2017 m. 16 Lietuvos viešųjų bibliotekų švenčia sulaukusios garbingo 80-mečio, o tarp jų ir Anykščių viešoji biblioteka. Šia proga Pasvalio bibliotekininkų parengtą parodą šventės metu pristatė Pasvalio

Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė. Vėliau šventė persikėlė į bibliotekos „Debesyno“ patalpas, kur Bibliotekos direktorius Romas Kutka pakvietė svečius atvirai diskusijai „Biblioteka 3 vieta?!“. Diskusijos metu kalbėta apie Bibliotekos vietą ir galimybes šiuolaikinėje visuomenėje ir asmens kasdieniame gyvenime, remiantis Bibliotekos kaip „trečiosios vietos“ koncepcija. Diskusijos dalyviai, susiskirstę į optimistus ir pesimistus ir pasidalinę savo įžvalgomis pripažino, kad viešosios bibliotekos turi didžiulį potencialą būti ta „trečiaja vieta“, kurioje norisi ir malonu lankytis, kur jaučiamės laisvai, patogiai ir neįpareigojami. Bibliotekos yra svarbios, kaip aktyvinančios vietos bendruomenės ir skatinančios jų dalyvavimą viešajame bei kultūriniame gyvenime. Šventinį vakarą pradėjo bibliotekos direktorius R. Kutka, bičiuliškai kreipdamasis ir dėkodamas susirinkusiems svečiams, pristatė svarbiausias bibliotekos gyvavimo laikotarpio akimirkas įamžintas nuotraukose. Renginio metu didžiausias dėmesys buvo skiriamas Bibliotekos darbuotojams. LR Seimo nariai Antanas Baura ir Sergejus Jovaiša nusipelnusiems bibliotekos darbuotojams ir direktoriui įteikė Kultūros ministerijos padėkas. Bibliotekininkus padėkomis apdovanojo ir Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos direktorės pavaduotoja kultūrinei veiklai Genovaitė Astrauskienė. Pasveikinti Bibliotekos kolektyvą atvyko ir daugiau garbių svečių: mero pavaduotojas Sigutis Obelevičius, profesorius Antanas Tyla, rašytojas R. P. Vanagas, Vilniaus ir Kauno anykštėnų bendrijų atstovai, įmonių ir organizacijų atstovai, kolegos iš aplinkinių rajonų bibliotekų ir artimiausi Bibliotekos draugai. Šventinį vakarą vainikavo šilta muzikinė kelionė per pokario Šiaurės Amerikos žemyną, skambant rinktinei 1950 – 1965 metų estrados klasikai. Legendinius muzikos kūrinius atliko baritonas Dainotas Varnas kartu su pučiamųjų ir ritmo grupe.

- Gruodžio 9-osios vakarą Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje įvyko iškilminga Anykščių rajono savivaldybės Antano Baranausko literatūrinės premijos įteikimo ceremonija. Premija įteikta Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriaus vedėjai, daktarei Ingai Liepaitėi ir A. Baranausko ir A. Vienuolio - Žukausko memorialinio muziejaus direktoriui Antanui Verbickui už knygą „Antano Baranausko asmeninė biblioteka“. Pasak premijos laureatų, studija „Antano Baranausko asmeninė biblioteka“ skirta Anykščių muziejaus įkūrimo 90-mečiui ir Antano Baranausko 182-osioms gimimo metinėms paminėti. Premijas laureatams įteikė Lietuvos Respublikos Seimo narys A. Baura. Antano Baranausko literatūrinė premija Anykščiuose įteikta jau septintąjį kartą. Šia iškilminga proga laureatų galvas simboliškai papuošė lauro vainikai. Profesorius Osvaldas Janonis, pasidalindamas savo įžvalgomis, pristatė laureatų dr. I. Liepaitės ir A. Verbicko knygą.

Susitikimai su knygų autoriais.

- „Laisvo laikraščio“ redaktoriaus pavaduotojo Juozo Ivanausko sudarytos ir parengtos knygos „R.P. Vardan ko?...“ pristatymas Bibliotekoje. Pristatyme dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo nariai Petras Gražulis, advokatas Rimas Andrikis, humanitarinių mokslų daktaras Algirdas Degutis, teisės filosofijos profesorius Saulius Arlauskas ir pats knygos sudarytojas Juozas Ivanauskas.
- Anykščių viešojoje bibliotekoje savo šeštąją knygą pristatė žurnalistas, rašytojas, žinomas Lietuvos kriminalinio pasaulio bylų tyrinėtojas, dirbęs ir tebedirbantis įvairiose šalies žiniasklaidos grupėse Dailius Dargis. Beveik prieš 20 metų žurnalistinę karjerą pradėjęs D. Dargis, išgarsėjo 2010 metais išleidęs pirmąją savo knygą „Tikroji Doktorų istorija“. 2011 m. pasirodė antroji jo knyga Kruvinasis mafijos maršrutas, 2013 m. skaitytojus pasiekė „Vilniaus bomberio išpažintis“, toliau sekė knygos „Mafijos kronika“, „13 tamsaus lietuviško verslo paslapčių“ ir šeštoji per septynerius metus parašyta knyga „Juodosios mafijos našlės“.
- Balandžio 21 d. Bibliotekoje įvyko iš Anykščių krašto kilusios Jurgos Žąsinaitės knygos „Azuritijos kardinolai“ pristatymas. Bibliotekos salėje susirinko gausus svečių būrys. Susitikti su romano autore atėjo giminės, draugai, buvę mokytojai, bendraklasiai, Lietuvos Respublikos seimo narys Sergejus Jovaiša, Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis ir kiti knyga besidomintys kraštiečiai.
- Bibliotekoje buvo pristatytas Gintaro Kaltenio fotografijų albumas „Senuoju pašto keliu – žirgais ir karietomis“. Knygos pristatyme dalyvavo pats knygos autorius, žygį senuoju pašto keliu Sankt-Peterburgas – Varšuva organizavusios viešosios įstaigos „Klajūnų klubas“ vadovas Gintautas Babravičius ir muziejininkas Egidijus Musteikis. Gintaras Kaltenis – fotografas, rašytojas ir raitelis, knygų: „Žygis žemaitukais iki Juodosios jūros“ ir „Valdovų meilės keliu. Žygis žemaitukais į Krokuvą“ autorius. Žygyje su stambiajų žemaitukų traukiamomis pašto karietomis senuoju pašto keliu G. Kalteniui buvo patikėtos fotografo ir metraštininko pareigos – taip gimė trečioji G. Kaltenio knyga – „Senuoju pašto keliu – žirgais ir karietomis“, kurioje visas ir sugulė.
- Birželio 14-ąją Bibliotekos salėje vyko dokumentinės parodos ir knygos „Juozas Urbšys: gyvenimu liudiju istoriją“ pristatymas. Šią parodą, skirtą diplomato J. Urbšio veiklai įprasminti, pristatė profesionalus žurnalistas, kolekcininkas Vilius Kavaliauskas. V. Kavaliausko sudarytoje knygoje publikuojama beveik du šimtai unikalių J. Urbšio nuotraukų ir su juo susijusių dokumentų.
- Rugpjūčio 16-ąją Bibliotekoje Anykščių gyventojai sulaukė neeilinės viešnios – Kristina Sabaliauskaitė atvyko pabendrauti su savo skaitytojais ir pakalbėti apie visą „Silva rerum“ tetralogiją bei jos paskutinę dalį. Į susitikimą su istorinių romanų ciklo autore susirinko

pilnutėlė salė gerbėjų. Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Dangira Nefienė visus susirinkusius pakvietė draugiškam ir atviram pokalbiui.

- Spalio 25 d. Bibliotekoje buvo pristatyta rašytojo, žurnalisto, aktoriaus Arkadijaus Vinokuro knyga „Mes nežudėme“. Knygos, tiesiančios tiltą tarp dviejų tautų kenčiančių sielų, sutiktuvėse dalyvavo negausus, tačiau dėmesingas susirinkusių būrys.
- Lapkričio 30 d. Bibliotekoje vyko Bronislovo Genzelio knygos „Politikos laisvamano užrašai: sovietmetis, Sąjūdis, nūdienu“ pristatymas ir diskusija. Kovo 11-osios Akto signataras, profesorius B. Genzelis vedamas įgimto teisingumo siekia jausmo autentiškai ir nepagražintai perteikia bei vertina jam žinomus istorijos faktus, kitų žmonių poelgius ir pasisakymus.
- Gruodžio 12 d. Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje buvo pristatyta Jūrātės Ivanauskienės (Jūrātė You Reya) knyga „Intuityvusis piešimas“.

Kiti renginiai.

- Rudens-pavasario sezono „Auksinio proto“ žaidimai. Kiekvieną antradienį dešimčių Lietuvos miestų kavinėse, bibliotekose ir baruose susirenka bendraminčiai, suremia kaktas ir drauge mėgina atsakyti į „Auksinio proto“ klausimus. Tai ne tik žaidimas, bet ir galimybė pabūti kartu su savo bendruomene, užmegzti naujų pažinčių, praplėsti akiratį.
- Viešoji biblioteka dalyvavo Nacionalinio diktanto konkurse. Diktantą rašė 17 anykštėnų.
- Virtualūs renginiai: 3erdvė inicijuotos veiklos, Interneto transliacijos gyventojams: „Ūkininke, turi klausimų apie išmokas už deklaruotus plotus?“, „Depresija – pakalbėkime“, „Kaimo gyventojau, ketini kreiptis paramos asbestinei stogo dangai keisti?“.
- Bendradarbiaudami su Anykščių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru prisidėjome organizuojant žurnalistės Lidijos Laurinčiukienės paskaitą „Kaip susikalbėti su bet kokio amžiaus žmogumi? taikus sambūvis tarp skirtingų kartų žmonių - mūsų psichinės sveikatos pamatas“.
- Gegužės 25 dieną, Tarptautinę Afrikos dieną, Bibliotekoje vyko susitikimas su anykštėne, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos direktoriaus pavaduotoja Vida Augulienė. Pažintinio susitikimo metu V. Augulienė dalinosi savo įspūdžiais apie geografų ekspediciją po kitokią Afrikos šalį – Etiopiją, krikščioniškąją jos šiaurę ir egzotiškąją pietinę dalį. V. Augulienė su įkvepiančiu užsidegimu pasakojo apie Etiopijos kultūrą, gentis, jų gyvenimo būdą, šalies gamtą ir gyvūniją. Susitikimo metu atidaryta Valentino Padriezo (vieno iš ekspedicijos dalyvių) fotografijų paroda „Etiopijos vaikai ir jaunimas“.
- Bibliotekoje skambėjo vieno žymiausio lietuvių rašytojo-impresionisto I. Šeinaus kūrinių ištraukos apie meilę. Literatūrinę – muzikinę kompoziciją „Žmogus tik meilėje gali laimingai gyventi“ atliko aktoriai Birutė Mar ir Aleksas Kazanavičius, birbyninkas Egidijus Ališauskas

bei literatas Juozas Žitkauskas. Minėtai kompozicijai tekstai parinkti iš žinomiausių rašytojo kūrinų „Kuprelis“ bei „Siegfried Immerselbe“. Jų intarpuose skambėjo svajinga birbynės muzika, kuri neatsiejama nuo rašytojo kūrybos. Ši kompozicija viena iš projekto „Jie su Vilnija suaugę“, vykdomo Vilniaus mokytojų namų ir kultūrininko bei literato J. Žitkausko, renginių.

- Bendradarbiaujant su Anykščių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuru organizuota Andriaus Kalugino paskaita „Kaip nustoti nerimauti ir atsigręžti į gyvenimą“.
- Rugpjūčio 18-ąją prieš pat festivalio „Purpurinis vakaras“ atidarymą anykštėnai rinkosi į poezijos valandą. Po Anykščių viešosios bibliotekos skliautais sklandė poetų Vlodo Braziūno, Alvydo Šlepiko bei Liutauro Degėsio eilės. Jaunasis bardas Kristijonas Ribaitis ir festivalio iniciatorius, aktorius, bardas Gediminas Storpirstis dovanojo įdainuotą poeziją.
- Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra (JTBA), Europos Sąjungos programos „Erasmus+“ jaunimo srities nacionalinė agentūra Lietuvoje, kartu su partnerėmis iš dar 19 ES šalių įgyvendino projektą „Europe goes local“, skirtą darbo su jaunimu kokybės gerinimui vietos lygmeniu. Trimis etapais mokymai organizuoti ir Viešojoje bibliotekoje.
- Bibliotekoje vyko vieno žinomiausių ir įtakingiausių Lietuvos žurnalistų ir visuomenės veikėjų Andriaus Tapino susitikimas su bendruomene. Diskusijos tema – „#Valstybė Esu Aš. Kaip kursime ateities Lietuvą“.
- Bibliotekoje savo kelionės po Sibirą įspūdžiais dalinosi „Anykštos“ žurnalistas Vidmantas Šmigelskas. Tradiciškai kolegą kalbino kitas laikraščio žurnalistas Linas Bitvinskas.
- Lapkričio 16 d. Bibliotekoje vyko istorinio dokumentinio filmo „Nepaprasta auka“ peržiūra. Gausiai susirinkusiems žiūrovams filmą pristatė LR Seimo narys Žygimantas Pavilionis. Tai išskirtinė, dėmesio verta juosta apie pasipriešinimo kovų pradininką, partizanų vadą Juozą Vitkų-Kazimieraitį.
- Bendradarbiaujant su Adu Diržiu suorganizuota paskaita: Lietuvos filosofo, kultūros teoretiko, antropologo, prof. dr. Gintauto Mažeikio paskaita „MEFISTOFELIS VORKUTLAGE. Žmogiškumo iškėlimas ir saugojimas Gulago aplinkoje“.
- Bendradarbiaujant su A. Diržiu suorganizuota paskaita: anykštėno matematiko, kompozitoriaus, fizinių mokslų daktaro Giedriaus Alkausko paskaita „Muzika ir matematika: kiek tai yra muzikologija, kiek – pati muzika?“.
- Bendradarbiaujant su „Anykščių naujų vėjų bendruomene“ suorganizuota kalėdinių žaisliukų kūrybinės dirbtuvės.
- 15 ekskursijų po biblioteką. Tai kolegų iš užsienio valstybių, bei Lietuvos ir miesto svečių pažintinės ekskursijos po Viešosios bibliotekos erdves. Dvi ekskursijos buvo teminės – skirtos bibliotekininko profesijai. Jos metu bibliotekininkės pasakojo apie šios profesijos specifiką,

praktiškai demonstravo darbo procesus. Lankėsi J. Biliūno gimnazijos moksleivės su mokytoja.

 Akcijos. Vasaros metu Biblioteka dalyvavo akcijoje „Skaitymo iššūkis“ ir tarp Panevėžio regiono bibliotekų užėmė II-ąją vietą. Buvome pakviesti į Skaitymo iššūkio festivalį, kuris vyko Vilniaus A. Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje rugsėjo 8 d. Aktyviai dalyvauta respublikinėje akcijoje Knygų Kalėdos. Troškūnų filialo bibliotekininkė A. Deveikienė buvo pakviesta į popietę-susitikimą su LR Prezidente D. Grybauskaite. Prezidentė įteikė padėką Bibliotekai už akcijos palaikymą ir draugystę.

 Veikla saviraiškos ir realizacijos erdvėje „Idėjų LABAS“.

- Kūrybinio rašymo dirbtuvės su Sandra Bernotaite.
- Filmuko apie Anykščių Eko takus filmavimas.
- Foto projektas „Anykščių miestas tada ir dabar“.
- Dokumentinio filmo „Pasirinkimas yra mūsų“ peržiūra-diskusija.

2017 m. erdvėje „Idėjų LABAS“ buvo bendraujama su jaunimu, derinamas apsilankymų laikas, pildomas tvarkaraštis, koordinuojamas studijos užimtumas. 38 jaunieji kūrėjai erdvėje „Idėjų LABAS“ apsilankė 300 kartų. Suburtas fotografų mėgėjų ir profesionalų klubas „Foto LABAS“. Visa „Idėjų Laboratorijoje“ vykdyta veikla viešinama Facebook puslapyje.

 Darbas su savanoriais.

Biblioteka 2017 m. turėjo 15 savanorių, kurie reikalui esant įsitraukdavo į įvairias veiklas. Palaikomi ryšiai su moksleivių knygų klubo „Katinų ložė“ narėmis, derinamas apsilankymų laikas ir vieta. Savanoris Rimantas Juodelis Bibliotekoje savanoriavo 4 mėnesius. Sutelktos savanorės moksleivės pagalbai Viešosios bibliotekos jubiliejaus šventės metu.

 Parodos: formos ir tematika. Pagrindiniai tikslai – supažindinti su turtingais knygų fondais, parodyti kiek galima daugiau informacijos šaltinių. Supažindinti su rašytiniu palikimu ir šių dienų, literatūros naujienomis, šiuolaikiniais rašytojais, priminti apie Lietuvos ir pasaulio asmenybes, nusipelnusias savo literatūrine kūryba, mokslinę, kultūrinę, meninę, politinę ir visuomeninę veiklą. Svarbus tikslas – pažymėti Lietuvai svarbias istorines datas, įvykius, šventes ir kita. Parodos rengtos Viešosios bibliotekos salėje, skaitykloje, abonemente, muzikos ir meno fonde, fojė, skirtos personalijų jubiliejams, teminės, literatūrinės, naujų knygų, tapybos, fotografijų, šeimos relikvijų mini ekspozicijos. Populiarios išlieka jau trečius metus rengtos Šeimos relikvijų mini ekspozicijos. Per metus eksponuotos 5 anykštėnų šeimų relikvijos: Silvijos Šeštokaitės – Šaučiūnienės šeimoje saugomos kelių kartų knygos, Alfonsos Burneikienės sukurti papuošalai, Romualdos Bražėnienės dekupažo rankdarbiai, Rūtos Vildžiūtės, Andriaus Kuliešiaus šeimos relikvijos. Šios ekspozicijos populiarios ne tik tarp anykštėnų, bet ir miesto svečių. Viešojoje bibliotekoje parengta įvairių parodų. Tautinio

kostiumo metams akcentuoti buvo organizuotas parodų ciklas, pristatantis visų Lietuvos regionų tautinius kostiumus. Bibliotekos skaitykloje parengtos 4 parodos: „Ką pasakoja aukštaičių tautinis kostiumas“, „Žemaitiško šventadienio kostiumo grožis“, „Senovės papročių atspindžiai Klaipėdos krašto tautiniame kostiume“ bei „Liaudies tradicijų tapatumas dzūkų ir suvalkiečių tautiniuose drabužiuose“. Piliakalnių metams pažymėti – literatūrinė paroda „Piliakalniai – tarsi žemės metraščiai“. Literatūrinėmis parodomis paminėjome rašytojų jubiliejus: Ievos Simonaitytės 120-osioms metinėms „Jei taip parašiau, tai taip ir bus buvę“, „Jurgis Kunčinas – rašytojas su laisva bastūno dvasia“, poetų Vlado Braziūno ir Kazio Bradūno jubiliejams, „Šatrijos Ragana: tvirta, unikali, nepamirštama“, „Dalia Jazukevičiūtės kūryba – ne vien vaizduotės vaisiai“, „Poetė Judita Vaičiūnaitė – dvasios aristokratė“, Tomo Venclovos jubiliejui „Didelis yra tas, kuris nelaiko savęs mažu“, „Eugenijus Matuzevičius – melodinių posmų poetas“, „Čilę pažįstame, skaitydami Izabelės Aljendės knygas“, „Giunteris Gracas - vienas didžiausių Vokietijos talentų“. Rengėme parodas Knygos metų rinkimams, naujų knygų ekspozicijas.

2017 m. muzikos ir meno tema parengta 17 parodų. Parodos skirtos menininkų jubiliejams paminėti bei teminės parodos. Atmintinų datų parodų ciklo „Ižymūs menininkai“ parodose pažymime labiausiai nusipelnčius Lietuvos bei užsienio menininkus. Parengtos 8 parodos įžymiems kompozitoriams bei muzikos atlikėjams jubiliejų proga. Jubiliejus šventė lietuviškojo džiazio guru Vladimiras Čekasinas „Muzika neturi tautybės“, Ovidijus Vyšniauskas neretai vadinamas „lietuviškuoju“ Joe Cocker „Esu laimingas, kad galiu dainuoti“, džiazio muzikantas, būgnininkas, perkusininkas Vladimiras Tarasovas „Džiazas yra daugiau nei tiesiog muzika“, Eduardas Kaniava „Dainavimas – ne profesija, o gyvenimo būdas“. Prisimenant žymius muzikos atlikėjus parengtos parodos Stasiui Povilaičiui „Niekada nebuvau tuščias garbėtroška“, smuikininkui Raimundui Katiliui „Nepasiekiamas horizontas“, operos solistams Rimantui Sipariui bei Juozui Mažeikai. Lietuvos teatro ir kino aktoriaus Regimanto Adomaičio jubiliejui paminėti parengta paroda „Teatras buvo mano gyvenimo prasmė“, Lietuvos ir Didžiosios Britanijos teatro ir operos režisieriai Daliai Ibelhauptaitei „Geras režisierius – psichologas, bet ne intrigantas“. Ji nemėgsta vidutinybių ir tvirtina, kad dirbti reikia daugiau, negu išgali“. Pažymint režisieriaus Raimundo Banionio 60-ąjį jubiliejų parengta paroda „Kūryba – betarpiškas ir paslaptinis dalykas“, o aktoriaus ir režisieriaus Juozo Miltinio 110-osioms metinėms pažymėti – „Gelmės nesuvaidinsi, jei jos nėra“. „Viskas pasaulyje yra paslaptis“ – paroda skirta lietuvių fotomenininkui Rimantui Dichavičiui. Prisiminti menininkai „Kazys Šimonis – pažįstamas, bet nežinomas“, Bronius Pundzius – „Skulptorius monumentalistas“.

 Paveikslų parodos. Suorganizuotos 5 parodos. Šias parodas inicijavo patys Viešosios bibliotekos lankytojai. Eksponuotos mokytojos Dalės Žemaitienės, mokytojos K. Satkevičienės ir jos sesers V. Avlasevičienės, Nijolės Vanagienės siuvinėtų paveikslų parodos. Bendradarbiaujant su Anykščių neįgaliųjų draugija, buvo parengta amatų klasės narių augalinės medžiagos mandalų paroda „Lauko žolynai – atgaiva akims, šiluma sielai“. Savo tapytus paveikslus eksponavo anykštietė Danutė Kalinauskienė.

 Parodos salėje.

- Editos Meškonienės fotografijų paroda „Mėlyno dangaus ieškojimas“;
- Lietuvos architektų sąjungos paroda „Medis Lietuvos architektūroje“;
- Albino Šileikos prieverpsčių paroda;
- Europos dienai skirta fotografijų paroda „Aš – Europa“;
- Dokumentinė paroda „Juozas Urbšys: gyvenimu liudiju istorija“;
- Norvegijos ambasados Lietuvoje fotografijų paroda „Žmonės ir galimybės – žvilgsnis į kultūros projektų reikšmę“;
- Raimondo Guobio fotografijų paroda „Pragiedrulių žemės veidai“;
- Rimanto Dichavičiaus albumo „Laisvės paženklinti“ ekspozicija;
- Kauno apskrities viešosios bibliotekos paroda „Asmenybė ir knyga“;
- Aušros Paulauskienės personalinė pieštų verpsčių ir mandalų paroda“;
- Danguos fotografo Tado Janušonio nakties fotografijų paroda;
- Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos dokumentų paroda „Bibliotekų praeitis ir dabartis ...“

 Renginiai filialuose. Siekiama ne tik renginių gausos, bet ir jų kokybės bei įvairovės. Dažniausiai renginiai organizuojami rašytojų sukaktims paminėti, knygų pristatymai, tradicinėms Lietuvos šventėms paminėti. Renginiai filialuose organizuojami bendradarbiaujant su vietos bendruomenių tarybomis, Anykščių kultūros centro skyriais, seniūnijomis, moterų klubais, kitomis organizacijomis. Bibliotekos bendradarbiauja tarpusavyje, organizuoja bendrus renginius. Bibliotekos filialuose veikė rašytojų, žymių žmonių jubiliejams skirtos parodos: Antanui Vienuoliui, Maironiui, Vincui Krėvei, Kaziui Sajai, Bernardui Brazdžioniui, Ievai Simonaitytei ir kt.

Andrioniškio, Burbiškio, Kurklių, Staškūniškio, Viešintų filialuose organizuota popietė su kraštotyrininku, fotografu Tautvilu Uža, kuris pristatė savo penktąją knygą „Viešintų kraštas. Kaimai ir žmonės“. Andrioniškio ir Elmininkų filialų bibliotekininkai, literatai Antanas Žvikas ir Diana Šermukšnienė dalyvavo respublikiniame baigiamajame prozos ir poezijos konkurse „Ir vėl grįžtu aš į Palūšę“. Taip pat, dalyvavo Traupio filiale minint Nacionalinę bibliotekų savaitę vykusioje poezijos ir muzikos popietėje

„Ieškokim savyje poeto“. Savo paruoštą literatūrinę programą pristatė Svėdasų, Užpalių (Utenos r.), Palūšės (Ignalinos r.) klausytojams. Andrioniškio filialo bibliotekininkas A. Žvikas prisidėjo prie 53-ojo tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris 2017“ organizavimo Andrioniškio bažnyčios šventoriuje. Po literatūrinių skaitymu A. Žvikas pakvietė į biblioteką kurioje buvo eksponuojama Meilutės Gvazdauskienės rankdarbių paroda. Ažuožerių biblioteka buvo Ažuožerių bendruomenės projekto „Tobulėk sveikai ir įdomiai gyvendamas“ projekto partneris ir visokeriopai padėjo senjorams vykdyti projektą. Projekto lėšomis buvo išleisti fotonuotraukų albumai su aprašymais: „Močiutės vaisės“ ir „Ažuožerių bibliotekos vaikų lėlių teatras skruzdėlytės“ (1995-2016 m. lėlių teatro veiklos metraštis). Organizuotas dviejų renginių ciklas sveikatingumo tema. Renginių gausa ir įvairumu gali pasigirti ne tik Ažuožerių filialas, bet ir Budrių. Šiose kaimo vietovėse pasitvirtino, kad pagrindinis kultūrinio gyvenimo gerinimo „židinys“ yra biblioteka. Smagiai sutikti Naujieji metai gamtoje. Vaikai pasiruošę deklamavo eilėraščius „giriniui“, papuošę eglutes obuoliais, morkomis, burokėliais, kad ir žvėreliai sutiktų linksmi ir sočiai Naujuosius. Lauže buvo kepamos dešrelės, bulvės ir pasakojamos linksmos istorijos. Linksmi Budrių filiale švenčiamos Užgavėnės. Jų metu vyksta valgių konkursas, kuriame dalyviai turi galimybę laimėti Anykščių rajono mero, seniūno, klebono ir Bibliotekos direktoriaus „petelnes“. Inkilų paroda – jau tradicine tapusi Budrių šventė, kurios metu eksponuojami netradiciniai inkilai, o šventės kulminacija kiaušinių vakaronė. 2017 m. biblioteka parengė protų mūšį ir eilėraščių konkursą apie paukščius „Ar pažįsti Lietuvos paukščius“. Elmininkų filiale vyko renginys „Mokymosi žavesys ir galia“. Unikalią etnografinę kino dokumentiką pristatė Užpalių kultūros centro (Utenos r.) darbuotoja Birutė Minutkienė. Kino juostoje: lino kelias, kalvystės, drožybos darbai, kaimo šventės. Renginio metu veikė rankdarbių paroda. Kavarsko filialas vienas aktyviausių filialų tarpe. 2017 m. minint tautinio kostiumo metus filialo darbuotojai parengė fotografijų parodą „Lietuvių tautinis kostiumas“, kuri po to buvo eksponuojama Svėdasų ir II Svirnų bibliotekose. Kavarske, kaip ir kasmet, vyko Poezijos vakaro skaitymai, buvo organizuojami renginiai Nacionalinės bibliotekų savaitės metu. Filialas aktyviai įsitraukė į respublikinį vasaros skaitymo iššūkį. Akcijos „Knygų kalėdos“ metu organizavo „Kalėdų mugę“, kurios metu surinkti pinigai naujoms knygoms įsigyti. Kurklių filialas dalyvavo akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“, akcijos „Knygų Kalėdos“ metu surengė dovanotų knygų pristatymą. Didelio susidomėjimo sulaukė Vijoletos Vanagienės juostele siuvinėtų paveikslų paroda. Skaitytojams labiausiai patiko Adventinė popietė „Eilėraščio taku“, kurios metu kurkliečių bendrijos pirmininkė, keturių knygų autorė Alvyra Žvinienė pristatė savo poeziją. 2017-ieji buvo paskelbti Piliakalnių metais, ta proga daugelyje filialų vyko renginiai. Raguvėlės,

Troškūnų, Surdegio ir Viešintų filialų bibliotekininkės aplankė „Kaukazo“ piliakalnių Papiliuose, Palatavio ir Šeiminiškėlių (Vorutos) piliakalnius. Raguvėlės filiale buvo surengti suaugusiųjų mokymai. Pynimo iš šiaudelių gudrybių mokė Stasė Eigirdienė. Taip pat vyko „Protų mūšis“ – skirtas Lietuvos 100-čiui. Rubikių filialas aktyviai dalyvavo skaitymo akcijoje „Skaitymo iššūkis“ ir Šiaurės Šalių bibliotekų savaitės renginiuose, kuriuos filialo bibliotekininkė organizuoja jau 10 kartą. Šįkart ypatingas dėmesys buvo skiriamas Suomijai, mininčiai 100-ąsias nepriklausomybės metines. Ta proga vyko garsiniai skaitymai iš suomių rašytojos M. Turščianinof romano „Maresė“, iš A. Lindgren knygos „Mes Varnų saloje“. Savaitę užbaigė bibliotekos skaitytojo pasidalinti įspūdžiai ir nuotraukos iš kelionės po Islandiją. Akcijos „Knygų Kalėdos“ metu skaitė L. Didžiulienės-Žmonos knygą „Našlaičių eglutė“. 2017 m. buvo paskelbti tautinio kostiumo ir I. Simonaitytės metais, ta proga Skiemonių filiale veikė parodos „Mažosios Lietuvos metraštininkė“ ir „Aukštaitijos regiono tautiniai kostiumai – šimtmečiais kurta švenčių puošmena“. Nacionalinės bibliotekų savaitės metu prie arbatos puodelio Skiemonių filialo bibliotekininkė kvietė į popietę „Turi pomėgių, idėjų? Susitikime bibliotekoje“ tuos, kurie myli knygą, turi naujų idėjų, gali pasiūlyti kažką įdomaus ir naujo. Į edukacinę popietę „Kalėdines dovanas kuriame pačios“ pakviesta rankdarbių mėgėja Svetlana Girkuvienė, kuri kartą mokė megzti šlepetes virbalais, o kitą – nerti vašeliu gėles. Bibliotekos lankytojai galėjo grožėtis moterų rankomis pagamintomis praktiškais ir nebrangiomis dovanomis artimam. Audronės Baškauskienės fotografijų paroda „Mano tėviškė žiema“ sulaukė ypatingo dėmesio, kurios atidarymo metu netrūko lankytojų norinčių pasigrožėti gimtojo krašto vaizdais. Nacionalinės bibliotekos savaitės renginius organizavo kiekvienas filialas. Šerių filiale vyko popietė „Kurkime biblioteką kartu“, šios popietės dalyviai rašė akrostichą (eiluotą tekstą). Popietės metu buvo parašyta apie 15 eiluotų tekstų. Nuo tos dienos bibliotekoje buvo pradėta rašyti knyga „Kuriame patys“ į kurią buvo sudėti popietės metu sukurti tekstai, o metų pabaigoje knyga jau buvo papildyta 50-ties puslapių tekstu. Šūkiu #tuesibiblioteka Troškūnų biblioteka atliko vartotojų ir lankytojų apklausą norėdama sužinoti kokią reikšmę turi biblioteka kiekvienam. Apklausos rezultatų įvertinimui ir aptarimui buvo organizuojama popietė „Biblioteka keičiasi, skaitytojai“. Troškūnuose veikė paroda „Biblioteka tarpininkė tarp kūrėjo ir jo kūrybos vartotojo“. 2015 m. Staškūniškio filiale kilęs gaisras pasiglemžė visą bibliotekos turtą ir suniokojo patalpas. Prie bibliotekos patalpų ir fondo atkūrimo prisidėjo gausus būrys žmonių. Norėdama atsidėkoti kiekvienam Staškūniškio bibliotekininkė organizavo Padėkos vakarą, kuriame dalyvavo bendruomenės nariai, svečiai, padėję atkurti kaimo biblioteką. Nelaimė paskatino imtis iniciatyvos viso Anykščių krašto žmonės. Bibliotekininkė dėkojo visiems padėjusiems atstatyti biblioteką, atkurti knygų fondus. Bibliotekos filialuose paminėtos

istorinės datos, lietuvių kalbos dienos. Šerių filialas kartu su bendruomene surengė popietę „Vardan tos...“ vasario 16-ajai paminėti. Popietės metu buvo skaitomi J. Marcinkevičiaus, D. Juodžiūnaitės eilėraščiai. Savo kūrybos eiles apie Tėvynę, gimtinę skaitė vietiniai literatai. Dainavo Šerių bendruomenės moterų vokalinis ansamblis „Tetervė“ ir į svečius atvykusi Viešintų kultūros skyriaus kaimo kapela „Vingerinė“. Troškūnų filiale vyko diskusija „Lietuvių vardų kilmė, kurios metu buvo diskutuojama apie vardus, kurie anksčiau buvo suteikiami lietuviams, jų kilmė, populiarumas ir raida istorijoje. 2017-ieji – 100-osios Algirdo Juliaus Greimo gimimo metinės, todėl Lietuvos Respublikos Seimas nusprendė vieno žymiausių šiuolaikinės semiotikos atstovų, Paryžiaus semiotikos mokyklos įkūrėjo garbei skirti šiuos metus. Lietuvai svarbus asmuo buvo prisimintas ir pagerbtas Svėdasuose. Diskusijos, skirtos A. J. Greimui, metu dalyviams buvo pateikti klausimai apie lietuviškus vardus ir pavardes, apie krašto populiarių rašytojų pseudonimus, apie apylinkėse seniau vartotus žodžius. Po diskusijos buvo pateikti atsakymai į klausimus, taip kiekvienas renginio dalyvis galėjo pasitikrinti žinias.

Visa informacija apie organizuojamus renginius ir jau įvykusius buvo skelbiama rajono laikraštyje „Šilelis“, internetiniame tinklapyje <http://www.silelis.info/>, viešosios bibliotekos tinklapyje www.anyksciuvb.lt, Bibliotekos socialinio tinklo Facebook paskyroje bei Bibliotekos skelbimų lentoje. 2017 m. paskelbti 104 straipsniai (internete – 73, spaudoje – 31). Iš to skaičiaus Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus paskelbti straipsniai: 34 straipsniai (internete – 13, spaudoje – 21).

IV. DARBAS SU SKAITYTOJAIS VAIKAIS

Skaitymas – tai galimybė susipažinti su mus supančiu pasauliu. Anglų rašytojas, bibliofilas Rychardas de Bury yra rašęs: „*Knygos yra mokytojai, kurie moko be lazdų ir rykščių, be riksmo ir pykčio, be dovanų ir pinigų. Kada tik ateitum – nemiega, ko tik paklaustum – neslepia, jei suklysi – nemurma, jei nežinosi – nesišaipto*“. Tai vienintelė sugrįžtanti investicija. Vaikai, kuriems nuo mažumės yra skaitoma, o vėliau patys pradeda skaityti, lankytis bibliotekoje, visam gyvenimui susiformuoja įgūdžius, kurių neįmanoma įgyti žiūrint vaizdo kasetes ar televiziją. Jie išmoksta geriau klausyti ir būna dėmesingesni mokykloje. Jų žodynas sparčiai plečiasi. Skaitymas, pagarba ir meilė knygai – tai išsilavinimo dovana kurią stengiamės įskiepyti savo jauniems skaitytojams.

4.1. Dokumentų fondas ir jo panaudojimas

Atsižvelgiant į mokyklų pateiktus rekomenduojamų knygų sąrašus bei skaitytojų pageidavimus vaikams užsakytos reikalingiausios, populiariausios ir įdomiausios knygos. 2017 m. literatūros gauta 54 fiz. vnt. mažiau nei pernai. Patenkinti visų norinčių skaityti poreikius buvo sunku. Trūko reikiamos literatūros, be to, atskirų mokyklų ir net atskirų klasių literatūros mokytojai sudarė skirtingus literatūros sąrašus, o Biblioteka reikalingo vieno pavadinimo dokumento gavo ne daugiau

kaip po 1 ar 2 egzempliorius. Dažnai skaitytojai pageidauja knygų iš vienos ar kitos serijos. Tačiau Bibliotekoje populiariausios serijos dažniausiai nėra pilnai sukomplektuotos. Neretai trūksta vienos, dviejų ar trijų serijos knygų. Ypatingai trūksta paaugliams skirtos literatūros.

 Iš viso yra fonde 21 994 fiz. vnt., 11157 pav.

 Iš viso yra grožinės literatūros 16 814 fiz. vnt. – 76,4 proc.

 Iš viso yra šakinės literatūros 5 180 fiz. vnt. – 23,6 proc.

 Iš viso yra periodinių leidinių 126 fiz. vnt. – 0,6 proc.

Vienam gyventojui vaikui tenka 16,89 fiz. vnt. dokumentų. Naujai gautų leidinių vienam gyventojui vaikui tenka 0,70 fiz. vnt. dokumento. Bendras fondo apyvartos rodiklis – 0,8.

Patys mažiausieji skaitytojai džiaugėsi naujomis ir jau pamėgtomis žaislinėmis knygelėmis. Didelio vaikų dėmesio sulaukė knygos „*Miško draugai*“ ir „*Diena ūkyje*“ (gyvūnų balsai ir linksmos melodijos) su vaikišku išmaniuoju telefonu. Mergaitės skaitė „*My little pony*“ serijos knygeles apie poniukes. Mažų mergaičių mėgstama knygelė – „*Sveikas gyvas, Hartleike!*“ (su lego dėlionė). Mažieji skaitytojai berniukai mėgavosi knygomis: „*Nė iš vietos! Policija!*“ ir „*Sąmyšis Gotamo mieste*“ (su kolekcinėmis figūrėlėmis) bei serijos „*Sparnai*“ knygomis ir kt. Mažų berniukų tarpe populiari knyga – „*Gaisrinė. Padėk ugniagesiams gelbėti žmones*“ (išlankstoma gaisrinė, išimami modeliai) bei „*Vairuoju ekskavatorių*“ (su garsais – skaityk, junk, vairuok, signalizuok). Ypatingai mažuosius skaitytojus domino informacinės- pažintinės knygelės.

Jau geriau pramokę skaityti vaikai skaitė lietuvių autorės L. Žutautės knygeles apie Kakę Makę ir knygas apie Trolius Mumius. Mažosios skaitytojos mergaitės skaitė E. Daciūtės „*Meškių istorijos*“. Skaitomos buvo A. Lindgren, R. Dahl, K. Kasparavičiaus, V. V. Landsbergio, A. A. Milno, B. Chaudo, J. ir T. Wieslander, Margret ir H. A. Rey O. Proislerio knygos. Dažnai berniukai pageidauja J. Kinney „*Nevykėlio dienoraštis*“ serijos knygų. Šias knygas noriai skaitytų tiek jaunesnieji, tiek vyresnieji paaugliai. Populiarios jaunesniųjų paauglių tarpe ir V. Račicko knygos. Ypatingai vaikų pageidaujamos knygos iš geriausių 2016 m. vaikų knygų penketuko.

Vaikai mielai skaito knygas apie kačiukus. Populiarios R. Scotton serijos „*Aš skaitau!..*“ knygos. Pastaruoju metu vaikai dažniau domisi nuotykinėmis knygomis, net ir patys mažiausieji skaitytojai, o pasakos lieka antroje vietoje. Rinkdamiesi pasakas vaikai stengiasi imti tik tokias, kurios yra trumpos. Populiariausios nuotykinės vaikų knygos: H. Webb „*Smalsi katytė*“, „*Pajūrio šuniukas*“, „*Pagrobta katytė*“, „*Išgąsdinta katytė*“, „*Dingęs šuniukas Maksas*“, „*Rainiukės paslaptis*“ ir kt. Vaikai skaito V. V. Landsbergio knygas. Vaikai skaito ir eilėraščių knygeles: Z. Gaižauskaitės, J. Marcinkevičiaus, M. Vainilaičio, J. Degutytės, S. Gedos, K. Kubilinsko, L. Gutausko. Jas mielai skaito ne tik patys mažiausieji skaitytojai, bet ir vyresni vaikai. Tėveliai šias knygas dažnai rekomenduoja skaityti savo vaikams.

Pradinių klasių mokiniai pamėgę ir toliau skaito olandų rašytojo Paulo van Loon „*Siaubų autobusas*“ serijos knygas. Pradinukai domėjosi ir informacinėmis - pažintinėmis knygomis ir R. Česūnienės ir L. Česūno knygomis. Mokiniai pageidavo serijos „*Mokslinis nuotykis*“ knygų ir kt.

Vyresniųjų klasių mokiniai džiaugėsi J. Green, M. Johnson, L. Myracle „*Tegul sninga: trys meilės istorijos*“ ir „*Popieriniai miestai*“, J. C. Oates „*Tada aš išskleidžiau sparnus ir nuskridau*“, J. Asher „*Trylika priešasčių kodėl*“ bei kitomis knygomis. Noriai skaito tokių autorių kaip P. Schroder, S. Collins, J. K. Rowling, J. Frey, M. Burges knygas. Ypatingai vyresniųjų klasių moksleivių skaitomos V. Roth knygos „*Divergentė*“, „*Insurgentė*“, „*Lojalioji*“ ir R. Riggs knygos „*Kai ji išėjo*“ ir „*Jei pasilikčiau*“ knygos. Tarp vyresniųjų skaitytojų populiariausios serijos „*Beveik suaugę*“ knygos ir serijos „*Paribio istorijos*“ knygos.

Skaitytojai paaugliai džiaugėsi naujomis knygomis: H. Black „*Varinė pirštinė*“ (antroji ciklo „*Magisteriumas*“ knyga), M. G. Leonard „*Vabalų berniukas*“, D. Walliams „*Ponas Smirdžius*“, R. Peers „*Kriptalo portalas*“, S. J. Maas „*Įkalinta tamsoje*“ ir kt. Paauglės mergaitės dažnai pageidauja lietuvių autorių knygų: K. Gudonytės „*Ida iš šešėlių sodo*“, D. Opolskaitės „*Ir vienąkart, Riči*“, I. Ežerinytės „*Sutikti Eidą*“, M. Mikėnaitės „*Anapus sienos*“, L. Varslauskaitės „*Mano didelis mažas Aš*“ ir kt.

Nedingsta susidomėjimas knygomis apie Harį Poterį. J. K. Rowling knygas skaito įvairaus amžiaus vaikai ir net suaugusieji. Tik paskutines knygas „*Haris Poteris ir prakeiktas vaikas*“ ir „*Fantastiniai gyvūnai ir kur juos rasti: originalus scenarijus*“ skaito mažiau.

Džiugu, kad vaikiškomis knygomis domisi mūsų skaitytojų tėveliai. Suaugusieji dažnai pageidavo šių pažintinių knygų: S. Malila „*Muminuko mamos receptai*“, A. Rakauskas „*Gustavo receptai*“, „*Nepamiršamos vaikų šventės*“, „*Milė eina į darželį*“, „*Lietuvių išminties knyga*“ ir kt. Pageidavo ir grožinės literatūros knygų: A. Mazolevskienė „*Vaikystės skaitiniai*“, R. Šepetys „*Tarp pilkų debesų*“, J. R. R. Tolkien „*Žiedų valdovas*“, M. Meyer „*Mėnulio kronikos*“ serijos knygų, „*Lietuviškos pasakos*“ ir kt. Tėvai domėjosi psichologine – pedagogine literatūra.

Labai gaila, kad populiariausių ir vaikų pamėgtų knygų turime tik po vieną egzempliorių. Daugelio skaitytojų pageidaujamų knygų skyriuje visai neturime. Tokių kaip S. Kreller „*Drambliai nematomi*“, D. Walliams „*Žiurkainis*“, E. Daciūtė ir A. Kiudulaitė „*Lapė yra laimė*“, „*Zombio dienoraštis: nuotyčiai „Minecraft“ pasaulyje: apsikeitimas kūnais*“, J. Ryan „*Patarimai Pokemon Go žaidėjams*“, E. Giordano „*Tėvai, spuogai ir kiti paauglystės rūpesčiai*“, H. Smale „*Netikėtas modelis*“, J. Green „*Trys meilės istorijos*“, S. Green „*Pusiau laukinės*“, T. L. Johnson „*Ledo šunys*“, M. Burgess „*Darant tai*“, J. Frey „*Atgal kelio nėra*“ ir „*Pasaulis už grolių*“, taip pat P. Coelho „*Alchemikas*“, J. Sorensen „*Lilos ir Etano klystkeliai*“, D. Solomons „*Mano brolis*

superherojus“ ir kt. Todėl negalime patenkinti daugumos skaitytojų poreikių. Ypač trūksta paaugliams ir vyresniesiems mokiniams skirtos literatūros.

4.2. Dokumentų gautis ir nurašymas Viešojoje bibliotekoje

 Iš viso per metus įsigyta dokumentų 916 fiz. vnt., 450 pav.

 Per metus įsigyta grožinės literatūros 584 fiz. vnt.

 Per metus įsigyta šakinės literatūros 332 fiz. vnt.

 Per metus gauta periodinių leidinių 9 fiz. vnt., 9 pav.

Iš viso naujai gauta dokumentų 4,2 proc. Dokumentų fondą sudaro 4,2 proc. naujai gautų dokumentų. Labai trūksta periodinių leidinių, skirtų vaikams. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius gavo tik 6 pav. vaikiškus žurnalus. Iš viso Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius gavo 9 pav. periodinius leidinius, kurie skirti ne tik vaikams, bet ir jų tėveliams (tai – leidiniai apie vaikų auklėjimą, sveikatą, mitybą, psichologiją).

 Iš viso nurašyta 125 fiz. vnt., 13 pav.

Nurašymo priežastys:

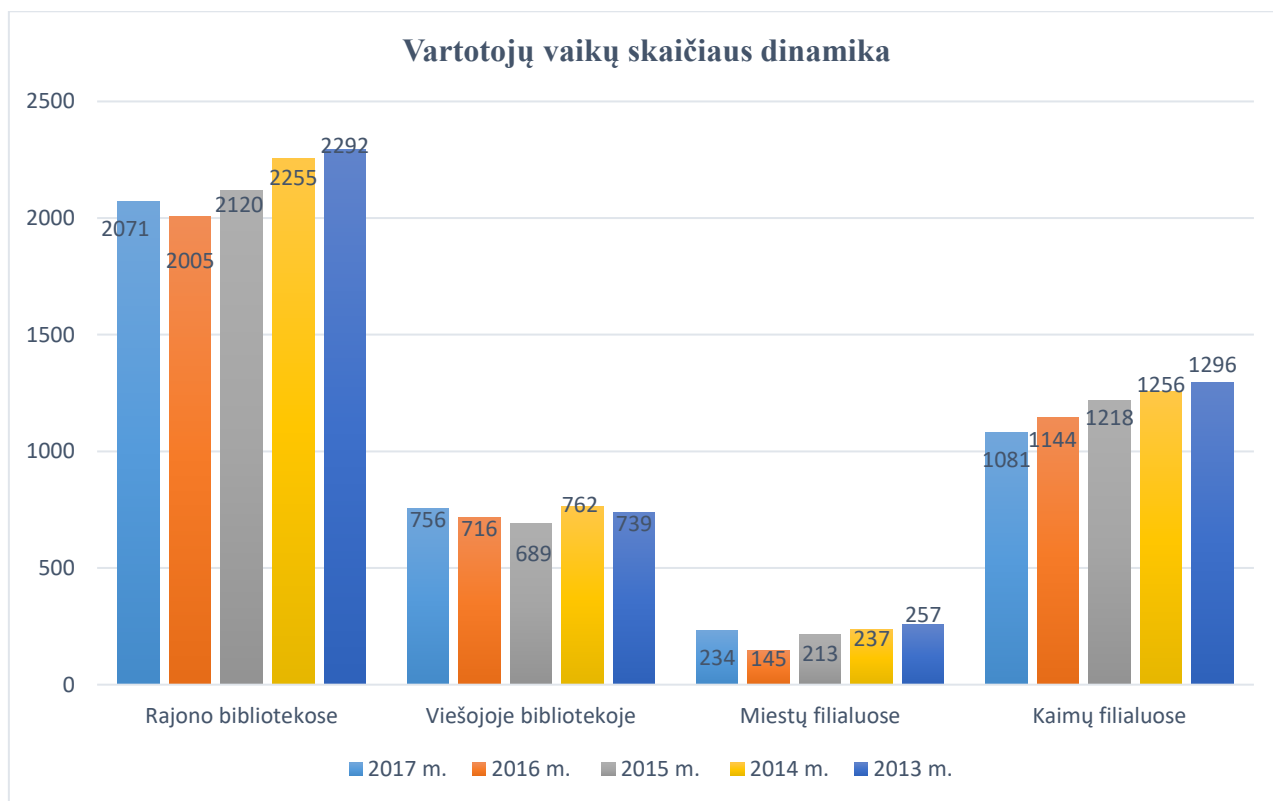
- praradę aktualumą dokumentai - 125 fiz. vnt. (periodiniai leidiniai).

Jeigu lygintume dokumentų nurašymą (125 fiz. vnt.) ir dokumentų gavimą (916 fiz. vnt.) – nurašyta palyginti mažai literatūros. Pasenusios, neaktualios, neskaitomos literatūros knygų fondo 2017 m. atsisakyta nepakankamai.

4.3. Vaikų vartotojų telkimas

Lietuvos statistikos departamento duomenimis vaikų rajone yra 3 251 (+36), Anykščių mieste – 1 302 (+135). 2017 m. rajono bibliotekose vaikų užregistruota 2 071 (+66), Viešosios bibliotekos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje užregistruoti 756 skaitytojai, lyginant su praėjusiais metais skaitytojų užregistruota daugiau (+40). Daugiau skaitytojų vaikų užregistruota miestų filialuose (+89), o kaimų filialuose užregistruota mažiau (-63). Lyginant su 2013 m. vaikų skaitytojų užregistruota mažiau (-221).

Bibliotekos	Vaikų vartotojų skaičius				
	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	2 071	2 005	2 120	2 255	2 292
Viešojoje bibliotekoje	756	716	689	762	739
Miestų filialuose	234	145	213	237	257
Kaimų filialuose	1 081	1 144	1 218	1 256	1 296

📊 Vaikų sutelkimo procentas rajono bibliotekose yra 63,7 (+1,3).

Šis rodiklis nėra tikslus, nes dalis vaikų yra užsiregistravę ne viename filiale, arba vasaros atostogų atvykę pas senelius iš kitų miestų vaikai lankosi rajono bibliotekose.

📊 Vaikų sutelkimas Viešojoje bibliotekoje: 58,1 proc., (-3,3)

📊 Vaikų sutelkimas miestų filialuose: 81,0 proc., (+29,4)

📊 Vaikų sutelkimas kaimų filialuose: 65,1 proc., (+0,4).

Skaitytojai vaikai sudaro 24,0 proc. visų skaitytojų.

Labai didelė problema – skolininkai, kurie padaro nemažai žalos. Dažniausiai paima reikalingas, vertingas knygas ir jų nebegrąžina. Pastaruoju metu dalis mokinių išvažiuoja į užsienį, kiti išvyksta gyventi į kitą miestą, tretį negrąžina knygų dėl atsakomybės jausmo stokos. Taip dingsta pačios reikalingiausios ir geriausios knygos. Metų eigoje vaikai skolininkai į Biblioteką grąžinti knygas buvo kviečiami įvairiausiais būdais: per klasės draugus, kurie dažnai ateina į Biblioteką, skolininkų sąrašai buvo platinami mokyklose su prašymu grąžinti knygas, taip pat moksleiviams į rankas buvo įteikiami paraginimai su prašymu grąžinti knygas, nes jų labai laukia kiti vaikai. Naujos patalpos, daug skyriuje vykusių renginių, „Katinų svetainės“ gyventojų Pukio Kutulio populiarinimas neišsprendė įsisenėjusios skolininkų problemos. Nežiūrint visų pastangų 2018 m. pradžioje yra 123 skolininkai.

4.4. Apsilankymų skaičius ir lankomumas

Apsilankymų skaičius rajono bibliotekose 2017 m. mažėjo (-5 837). Mažėjo viešojoje bibliotekoje (-1 289) ir kaimų filialuose (-5 320). Miestų filialuose apsilankymas vaikų didėjo (+772).

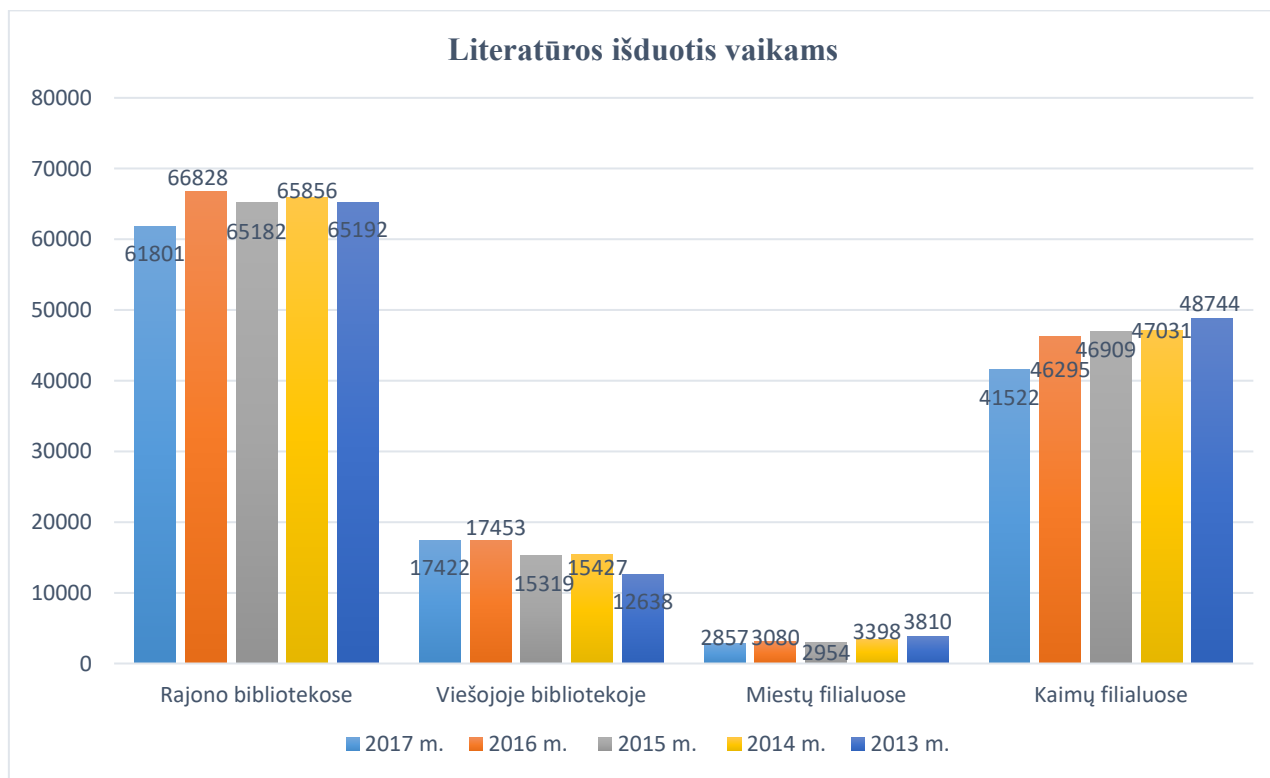
Bibliotekos	Lankytojų skaičius					Lankomumas				
	2017	2016	2015	2014	2013	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	62 535	68 372	69 511	72 817	68 728	30,2	34,1	32,7	32,3	29,9
Viešojoje bibliotekoje	19 603	20 892	21 862	21 878	16 780	25,9	29,2	31,7	28,7	22,7
Miestų filialuose	8 888	8 116	6 068	6 445	6 669	38,0	56,0	28,5	27,2	25,9
Kaimų filialuose	34 044	39 364	41 581	44 494	45 279	31,5	34,4	34,1	35,4	34,9

Aktyviausiai vaikai lankėsi Budrių filiale, lankomumas – 59,0, Staškūniškio filiale – 49,2, Viešintų ir Kavarsko filialuose – 47,0 ir 45,8. Žemiausias vaikų lankomumo rodiklis Vaitkūnų filiale – 11,5, Andrioniškio filiale – 14,0, Debeikių ir Elmininkų filialuose – 19,3, Burbiškio – 19,9.

4.5. Dokumentų išduotis

Skaitytojams vaikams 2017 m. rajono bibliotekose išduota 61 801 fiz. vnt. dokumentų. Lyginant su praėjusiais metais dokumentų išduota mažiau (-5 027). Išduotis mažėjo Viešojoje bibliotekoje (-31), miestų filialuose (-223) ir kaimų filialuose (-4 773). Lyginant su 2013 m. išduotis rajone sumažėjo (-3 391).

Bibliotekos	Išdavimas				
	2017	2016	2015	2014	2013
Rajono bibliotekose	61 801	66 828	65 182	65 856	65 192
Viešojoje bibliotekoje	17 422	17 453	15 319	15 427	12 638
Miestų filialuose	2 857	3 080	2 954	3 398	3 810
Kaimų filialuose	41 522	46 295	46 909	47 031	48 744

Rajono bibliotekose didžiąją dalį išduoties vaikams sudaro išduotis į namus. Tik Viešojoje bibliotekoje daugiau skaitoma vietoje. Populiariausi vietoje skaitomi yra vaikiški žurnalai: „Justė“, „Lututė“, „Laimiukas“, „Ji“, „Naminukas“.

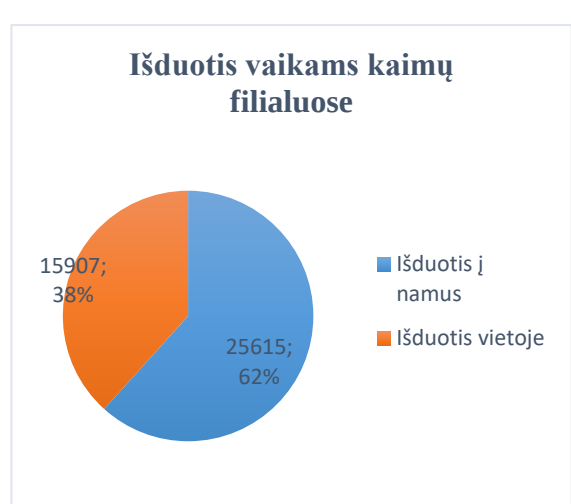
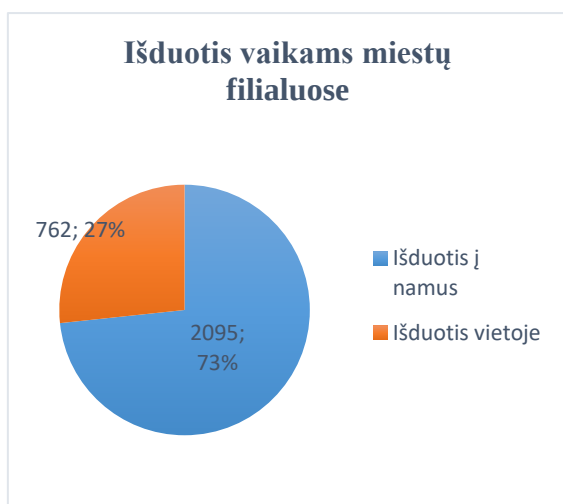
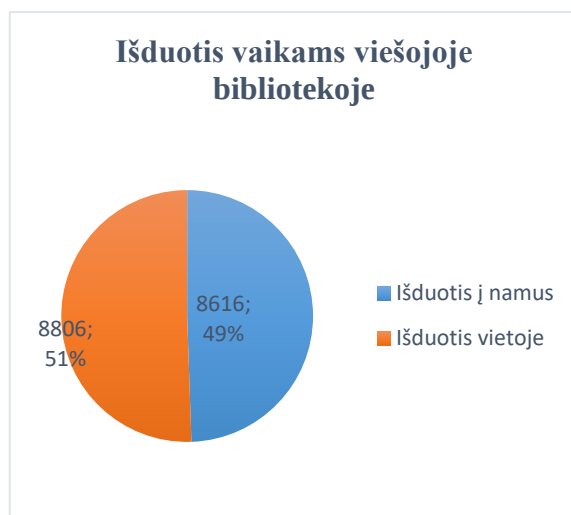
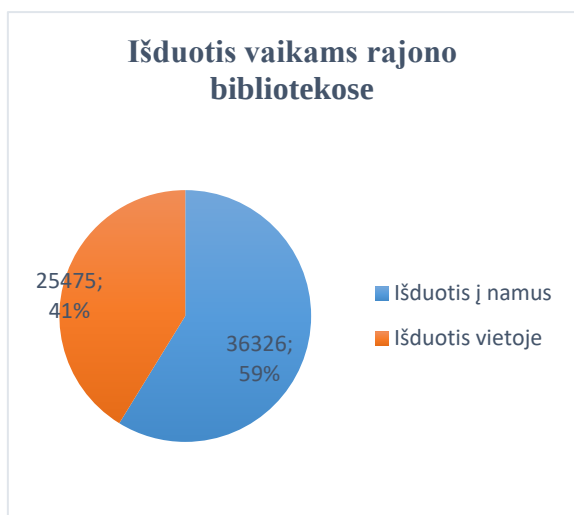
 Rajono bibliotekose išduotis vaikams į namus – 36 326, vietoje – 25 475;

 Viešojoje bibliotekoje išduotis į namus – 8 616, vietoje – 8 806;

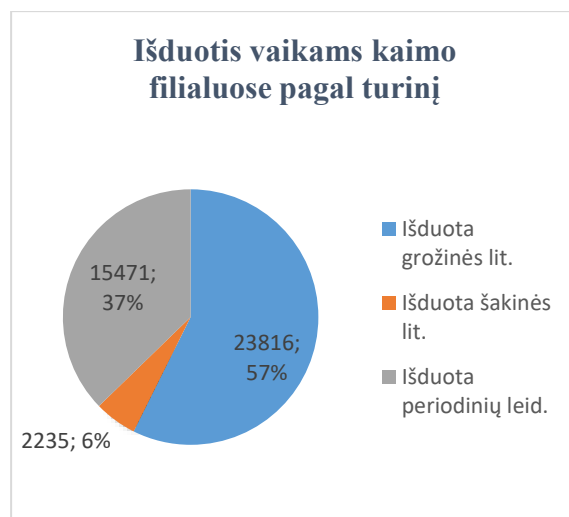
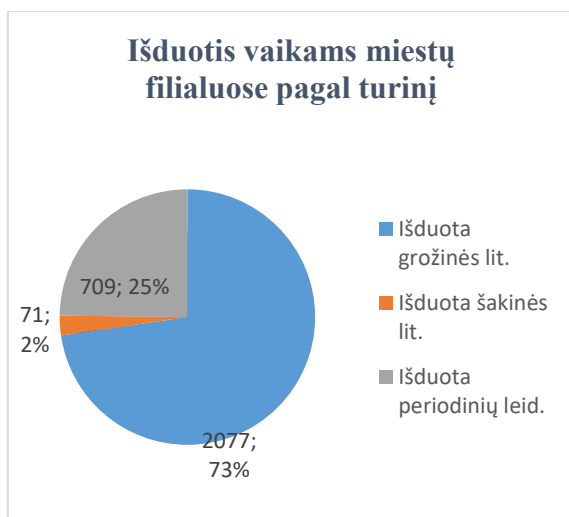
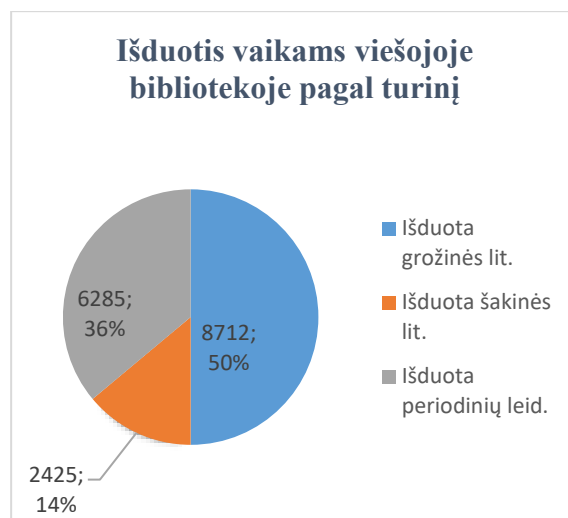
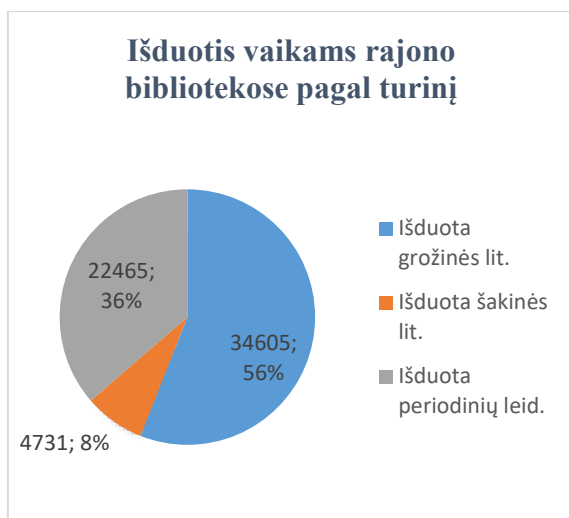
 Miestų filialuose išduotis į namus – 2 095, vietoje – 762;

 Kaimų filialuose išduotis į namus – 25 615, vietoje – 15 907.

2017 m. nemažai knygų – 209 fiz. vnt. buvo išduota vaikams užsienio kalba. 38 fiz. vnt. – prancūzų, 69 fiz. vnt. – anglų, 99 fiz. vnt. – rusų kalba ir vokiečių kalba literatūros buvo išduota - 3 fiz. vnt. Anykštėnės Kristinos Setliff paskolintos vaikų knygos anglų kalba, labai domino skaitytojus. Užsienio kalbomis knygų išdavimas ypatingai padidėjo vasaros atostogų metu. Poilsiautojai atvykę į Anykščius iš įvairių Europos miestų, Rusijos su malonumu lankėsi bibliotekoje ir skaitė knygas užsienio kalba. 949 fiz. vnt. – buvo išduota knygų, skirtų ikimokyklinio amžiaus vaikams.

	Grožinės literatūros	%	Šakinės literatūros	%	Periodiniai leidiniai	%
Rajono bibliotekose	34 605	56	4 731	8	22 465	36
Viešojoje bibliotekoje	8 712	50	2 425	14	6 285	36
Miestų filialuose	2 077	73	71	2	709	25
Kaimų filialuose	23 816	57	2 235	6	15 471	37

4.6. Skaitomumas

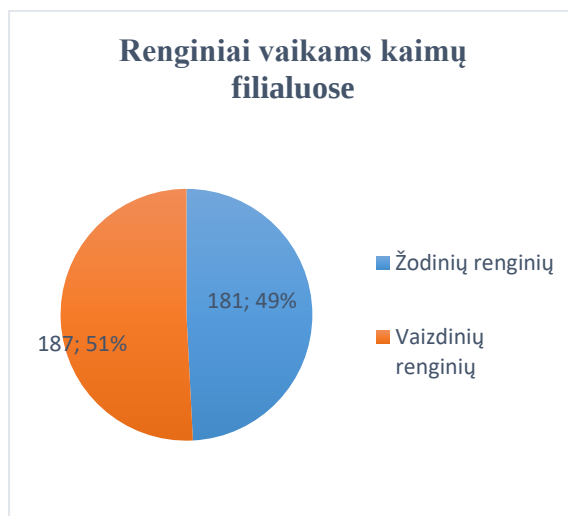
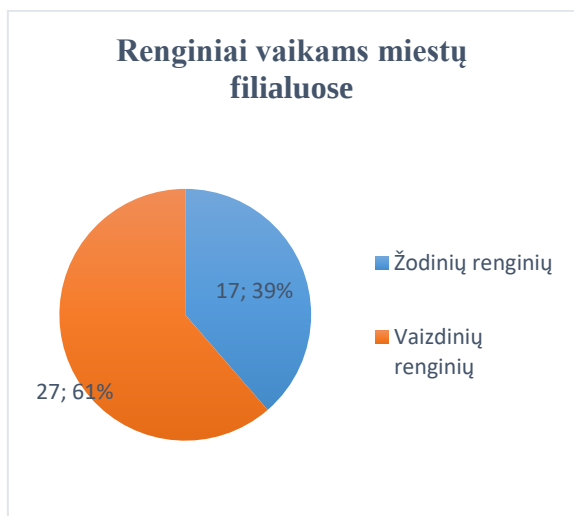
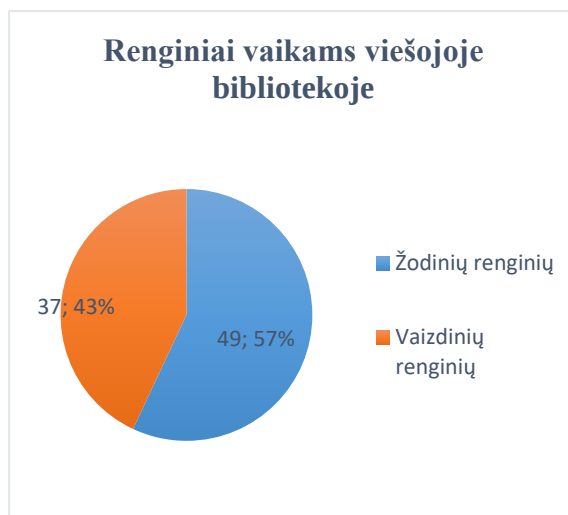
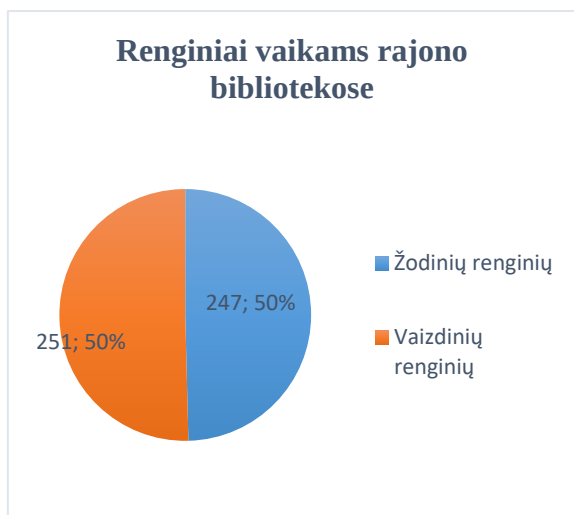
Bendras vaikų skaitomumo rodiklis rajono bibliotekose 2017 m. 30,0 (-3,3). Viešojoje bibliotekoje –23,0 (-1,4), miestų filialuose –12,2 (-9,0), kaimų filialuose –38,4 (-2,1). Aukščiausias skaitomumas Budrių filiale – 98,2, Mačionių filiale – 89,0, Kurklelių filiale – 71,1. Labai žemas vaikų

skaitomumo rodiklis miestų filialuose – Troškūnų filiale – 9,7, Kavarsko filiale – 14,0. Iš kaimų filialų žemiausias skaitomumas Svirnų II ir Debeikių filialuose – 17,0 ir 18,1.

4.7. Renginiai vaikams

Rajono bibliotekose 2017 m. vaikams suorganizuoti 498 (-42) renginiai, tame skaičiuje žodinių renginių – 247 (-51), vaizdinių – 251 (+9). Viešosios bibliotekos vaikų literatūros ir edukacijos skyrius suorganizavo daugiau renginių (+9), miestų filialuose suorganizuotų renginių skaičius nekito, o kaimų filialuose – mažiau renginių (-51).

Bibliotekos	Viso renginių			Žodinių			Vaizdinių		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	498	540	521	247	298	292	251	242	229
Viešojoje bibliotekoje	86	77	93	49	46	56	37	31	37
Miestų filialuose	44	44	29	17	15	7	27	29	22
Kaimų filialuose	368	419	399	181	237	229	187	182	170

2017 m. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriui buvo kaip niekad darbingi, kupini naujų kūrybinių sumanymų. Tam tikrų spalvų ir atspalvių skyriaus veiklai suteikė paskelbti 2017 Piliakalnių metai. Jie įkvėpė organizuoti ne vieną spalvingą ir prasmingą renginį. Knygų bičiuliai anykštėnai visada laukia susitikimų su bibliotekos katinu Pukiu Kutuliu. Todėl edukacinę programą „Gyveno kartą katinas...“ ne kartą teko pristatyti mažiesiems skaitytojams.

Suprasdami įgimtą vaikų smalsumą ir kūrybiškumą, organizuodami renginius, įvairiais būdais ir priemonėmis siekėme raginti juos kuo daugiau skaityti, lavinti skaitymo įgūdžius, saviraišką. Susitikimams su skaitytojais buvo parengti skirtingi aprangos variantai pagal pasakų popiečių, pokalbių temas. Vaikai nemėgsta monotonijos. Kurdami „gyvųjų knygelių“ įvaizdį pelnėme artimesnį ryšį su jaunaisiais renginio dalyviais. Geresnių skaitymo rezultatų galima sulaukti tik tada, kai jų tėveliai ar kiti šeimos nariai turi pakankamai tvirtus šeimos skaitymo įgūdžius. Į organizuojamus renginius kvietėme skaitytojus ateiti kartu su tėveliais, seneliais ar kitais artimais žmonėmis, kuriuos supažindinome su Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus veikla, mažiesiems skaitytojams skirtomis knygelėmis bei tėvams naudinga psichologine – pedagogine literatūra apie vaikų auklėjimą. Tėvai drauge su vaikais turėjo galimybę dalyvauti kūrybiniuose susitikimuose, edukacinėse veiklose, literatūrinėse popietėse, šventėse, improvizuotuose skaitymuose ir pan.

Renginių formos įvairios: literatūrinės bei kūrybos darbų parodos, literatūriniai ir etnografiniai rytmečiai, skaitymo akcija, edukacinės popietės, valandėlės, edukacinės pamokėlės, susitikimai su vaikų rašytojais, šventės, kūrybinės improvizacijų valandėlės, literatūrinės išvykos, skaitymo reklamos konkursas, garsiniai pasakų skaitymai, ekskursijos po Vaikų literatūros ir edukacijos skyrių ir kt. Tematika taip pat įvairi: kalendorinės ir valstybinės šventės, rašytojų jubiliejai, metų aktualijos ir pan. Vaizdiniai renginiai vyko įvairiomis temomis - rašytojų jubiliejams, knygų pristatymams, valstybinėms ir kalendorinėms šventėms bei kitomis vaikams aktualiomis temomis.

 Metų eigoje buvo parengta teminių parodų: „Žiemos sapnas“, „Vasara su gera knyga“, „Iš praeities atėjė“ (apie Lietuvos didžiuosius kunigaikščius), „Naujo rudens auginimas“, „Žiemos šaltis piešia ledo gėles“ ir kitos.

 Vaikų rašytojų jubiliejams paminėti buvo parengtos parodos: „Jo knygos gimsta iš širdies“ (Vytautui Račickui – 65 m.), „Kai Pūkuotukas neturėjo ką veikti...“ (Alanui A. Milnui – 135 m.), „Taip ir neišėjęs iš vaikystės“ (Algimantui Zurbai – 75 m.), „Daugiausia išmokau iš gamtos“ (Antanui Vienuoliui – 135 m.), „Savo kraštui atnešusi garbę“ (Domicelai Tarabildienei – 105 m.), „Rašytojo pasakos gelbsti vaikus“ (Vytautui V. Landsbergiui – 55 m.), „Kūryba vaikams – šaltinis, kuris gaivina“ (Jonui Avyžiui – 95 m.), „Turintiems gyvas širdis“ (Vilhelmui Haufui – 215 m.) ir kt.

- Valstybinėms ir kalendorinėms šventėms skirtos šios parodos: „... žinau jos vardas Lietuva“ (Lietuvos valstybės atkūrimo ir Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo dienai), „Juk tu ir ji – geri draugai“ (Tarptautinei vaikų knygos dienai), „Pavykęs Velykų siurprizas“ (Šv. Velykoms), „Kai mokaisi pralaimėti“ (Tarptautinei šachmatų dienai), „Ištiesk draugui letenėlę“ (Pasaulinei gyvūnų dienai) ir kt.
- Iš kūrybinių darbų parodų ciklo „Pasivaikščiojimai po Anykščių rajono piliakalnių“ buvo eksponuotos keturios ilgalaikės kūrybos darbų ir piešinių parodos: „Piliakalnių miegą saugo balta žiemos skraistė“, „Naujais pavasario drabužiais pasipuošę“, „Vasaros saulės palytėti kalneliai...“, „Ruduo gelsvai nudažė piliakalnių šlaitus“.
- Labai pradžiuogino Anykščių Kūrybos ir dailės mokyklos buvusių ir esamų mokinių keramikos darbų paroda „Tau mūsų mieste“. Paroda buvo eksponuota bibliotekos salėje ir skirta Anykščių miesto gimtadieniui paminėti. Daugelis skyriaus lankytojų grožėjosi ir eksponuojama kūrybinių darbų paroda „Užgavėnių kaukės“. Ją pristatė Kūrybos ir dailės mokyklos dailės mokytoja Jūratė Vingrienė, tądien pavirtusi į stilizuotą raganą. Kaukes pristatė ir kūrinių autorės, 7-8 klasių moksleivės, besimokančios antroje Kūrybos ir dailės mokyklos klasėje.
- 2017 m. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius vykdė 4 edukacijas. Rugsėjo 1-ąją, Mokslo ir žinių šventėje miesto parke pristatė interaktyvų Aukštaitijos ETNO kilimą, kurį padovanojo kolegos iš Panevėžio. Čia planšečių arba išmaniųjų telefonų pagalba galima buvo keliauti po Panevėžio regiono lankytinus objektus. Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius ETNO kilimui parengė edukacinę programą „Nešė velnias akmenį...“, kurios metu vaikai galėjo susipažinti su Puntuko akmens, kaip lankytino kraštovaizdžio paveldo objekto atsiradimo istorija. Rugsėjo mėnesį su edukacine programa „Gyveno kartą katinas...“ dalyvavo Panevėžyje tarptautinėje verslo ir pasiekimų parodoje „EXPO Aukštaitija 2017“. Aukštaitijos bibliotekų stende pristatyta edukacinė programa „Nešė velnias akmenį“ ir Aukštaitijos ETNO kilimas. Parodoje dalyvavęs visų mylimas Bibliotekos gyventojas katinas Pukis Kutulis drauge su savo kolege pelnė „Linksmiausio“ stendo nominaciją. Katinas Pukis Kutulis visada laukia svečių. Saulėtą spalio popietę Kurklių Stepono Kairio pagrindinės mokyklos mažieji (I-IV kl.) kartu su mokytojomis aplankė Viešąją biblioteką. Mokiniais buvo pristatytas interaktyvus Aukštaitijos ETNO kilimas. Edukacinė programa „Gyveno kartą katinas...“ buvo pristatyta ir Staškūniškio bibliotekos Padėkos šventėje, o baigiantis metams Katlėrių bendruomenė katiną Pukį Kutulį pakvietė dalyvauti organizuojamame šventiniame vakare. Gegužės 18 dieną Bibliotekoje lankėsi Pakruojo r. Balsių pagrindinės mokyklos pradinukai kartu su mokytojomis ir tėveliais. Svečiams buvo pristatyta edukacinė programa „Krosnies pasakos“, kurios tikslas – skatinti vaikus skaityti lietuvių liaudies pasakas, per šį tautosakos žanrą

formuoti augančio žmogaus asmenybę, skleisti pasakų sekimo šeimose tradicijas, supažindinti jaunuosius skaitytojus su seniausiu materialiu objektu, išlikusiu Anykščiuose ir būtent Bibliotekoje – XVI amžiaus senovine krosnimi. Pagal edukacinę programą „Krosnies pasakos“ Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje vyko garsiniai pasakų skaitymai „Kartą pavasario laiku...“, „Eina vilkas pagiriu...“, „Kartą paukščių karalius...“, kuriuose dalyvavo skyriaus mažieji skaitytojai kartu su tėveliais. Nuotaikingą buvo eiliuotų pasakų popietė „Sekame Kalėdinę pasaką“ su poetėmis Zita Gaižauskaite ir Zene Sadauskaite. Organizuojant edukacinės programos „Knyga vs Kompiuteris“ renginius, ieškota atsakymų į daugelį neaiškių informacinių klausimų. Svarbu, kad mokiniai nepasiklystų informacijos sraute, kad gebėtų išsirinkti reikalingiausias žinias, naudingiausius šaltinius ir kad išmanytų jais naudotis. Vyko informacinės popietės skirtos medicinos dienai „Ir knyga gydo“, literatūros žanrų dienai „Visi žanrai geri, išskyrus nuobodų“, psichologijos dienai „Pažink save – suprask kitus“ ir kt. Šių renginių pagrindiniai lankytojai – berniukai.

 Metų eigoje Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje buvo organizuojamos įvairios akcijos. Akcija „Padovanok bibliotekai dėlionę“ vyko atkreipiant dėmesį į skaitytojų pasiūlymą skyriuje įkurti dėlionių kampelį. Akcija „Apkabink draugą ir knygą“ vyko birželio 1-ąją Tarptautinės vaikų gynimo dienos proga. Mažuosius skaitytojus pakvietėme apkabinti ne tik draugą, bet ir knygą, nes ji irgi yra draugė. Bibliotekoje apsilankę vaikai sulaukė ir siurprizų – visi gavo katino Pukio Kutulio arbatos, kalendoriukų, žymeklių knygoms. Vasaros atostogų metu dalyvavome šalies regionų bibliotekų varžytuvėse „Vasaros skaitymo iššūkis!“. Vasaros „Skaitymo iššūkyje“ dalyvavo 8 skaitytojai. Beveik mėnesį vyko Šv. Kalėdų gerumo akcija „Pūkuoti gerieji draugai“, skirta paremti keturkojus draugus gyvūnų globos namuose. Akcija, kurią inicijavo skyriuje savanore dirbusi Lalezer Varbliauskienė, sulaukė didžiulio susidomėjimo. Šventinio padėkos vakaro metu VšĮ „Pūkuota svajonė“ vadovė Deimantė Rukšėnaitė susirinkusiems papasakojo apie gyvūnų kasdienybę globos namuose, paaiškino kam juose reikalingi savanoriai ir priminė apie galimybę suteikti nuolatinis namus beglobiams. Vaikai taip pat apžiūrėjo dabartinių Utenos gyvūnų globos namų gyventojų nuotraukas, kuriems ir bus pristatytas visas akcijos metu suneštas maistas bei paaukoti pinigai.

 Vasaros atostogų metu Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje veikė iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ kūrybinės stovyklos. Nuo birželio mėn. 1 d. iki rugpjūčio mėn. 10 d. kiekvieną antradienį pakaitomis buvo organizuojamos kūrybinės veiklos: garsiniai knygų skaitymai vaikams ir edukacinės - kūrybinės dirbtuvės. Veiklos vyko skirtingose erdvėse: Bibliotekos lauko terasoje, prie ekspozicinės krosnies Bibliotekos rūsyje. Vyko dalyvių ekskursijos po Biblioteką, parodų pristatymai ir aptarimai, edukacinės – kūrybinės veiklos Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje. Tai yra Švietimo ir mokslo ministerijos jau antrus metus Lietuvoje

vykdoma akcija. Visą vasarą veikė Bibliotekos skaitytojų kūrybos darbų paroda „Iš vasaros aruodo“. Buvo eksponuojami skaitytojų kūrybinių dirbtuvių metu sukurti piliakalnių ir pilių maketai 3D formatu, skirti piliakalnių metams paminėti. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos 1-4 klasių mokinių piešiniai dekoruoti smėliu „Piliakalnių pilys“ džiugino Bibliotekos lankytojų akis. Piliakalnių metams įprasmingi buvo eksponuoti ir regiono vaikų vasaros stovyklos tapybos ir keramikos darbų paroda „Džiugesiu paženklinoti atradimai“. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje vasaros atostogų metu buvo organizuota 10 kūrybinių veiklų. Inicijatyvos „Atverk duris vasarai“ renginiuose lankėsi Anykščių A. Vienuolio progimnazijos ir Anykščių A. Baranausko pagrindinės mokyklos moksleivių vasaros stovyklėlių dalyviai. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje vyko kūrybinės – edukacinės knygų skirtukų dirbtuvės. Susidomėję skirtukų įvairove vaikai kūrė skirtukus savo skaitomoms knygoms. Kitą susitikimą Bibliotekos lauko terasoje vaikų lūpomis „kalbėjo“ akmenukai – Aido Jurašiaus „Akmenukų pasakos“ garsiniai skaitymai. Skaitymuose kartu dalyvavo vaikų tėveliai ir seneliai. Džiugu, kad skaitymo renginiui neliko abejingi praeiviai. Sustoję ir įsikūrę pavėsyje ant suolelių šalia terasos, mielai klausėsi vaikų skaitomų tekstų. Vyko edukacinės-kūrybinės dirbtuvės, kurių metu vaikai dekoravo akmenukus. Garsiai skaityta knygelė Česlovo Navakausko „Vitaminų maištas“. Renginyje dalyvavo Anykščių visuomenės sveikatos biuro vaikų ir jaunimo stebėsenos specialistė Monika Meškauskaitė, kuri papasakojo apie vitaminus ir jų naudą, kartu su vaikais skaitė eiliuotą pasaką apie daržoves, diskutavo apie gerus ir blogus mitybos įpročius. Sekantį sykį vyko praktinis užsiėmimas. Reikėjo atlikti užduotis padovanotose pratybų knygelėse „Aš maitinuosi sveikai“. Liepos pabaigoje vyko paskutiniai iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ vaikų knygų garsiniai skaitymai. Užsiėmimo metu vaikai pasikeisdami garsiai skaitė A. Vienuolio knygą „Padavimai ir legendos“ apie Anykščių krašto kalnus, upes ir Bajorą Nykštį. Paskutinis vasaros kūrybinių-edukacinių veiklų užsiėmimas buvo garsinių skaitymų iš A. Vienuolio knygos „Padavimai ir legendos“ tęsinys. Įkvėpti pasakojimų apie Kalitos kalną ir Vorutos piliakalnį, šį kartą vaikai buvo pakviesti sukurti ir pavaizduoti savo kalno ar piliakalnio istoriją. Rugpjūčio 10 d. vyko baigiamasis iniciatyvos „Atverk duris vasarai“ renginys „Surinkom spalvingą vasaros puokštę“. Renginys vyko vaikų pamėgtoje Bibliotekos lauko terasoje, kur šventės dalyviai sūpavosi sūpuoklėse ir hamake. Šventės metu buvo pristatytos vasaros kūrybinės – edukacinės veiklos bei jų metu vaikų sukurtų darbėlių paroda. Mažųjų netikėtumui šventėje pasirodė mylimas Bibliotekos katinas Pukis Kutulis.

Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje vyko kūrybiškas užsiėmimas „Pamoka netradicinėje erdvėje“. Dalyvauti tokioje pamokoje buvo pakviesti Anykščių A. Baranausko pagrindinės mokyklos penktokai. Pasiskirstę į tris grupes kūrė iliustracijas ir inscenizavo trijų dalių

eiliuotą Bronės Buivydaitės pasaką „*Jaučio troba*“. Pamokos dalyviai po bendro kūrybinio darbo ir pristatymų kartu su bibliotekininkėmis aptarė patirtus įspūdžius ir dalijosi pastebėjimais. Užsiėmimą moderavo Bibliotekos savanorė Lalezer Varbliauskienė.

 Renginys: Metas su knygele. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriuje susirinko Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Spindulėlis“ „Bitelių“ grupės auklėtiniai su auklėtoja Tatjana Jatkūniene. Svečius sutikusi „Gyvoji knygelė“ pakvietė susipažinti su skyriumi, žaislais, veikiančiomis parodomis. „Gyvoji knygelė“ pristatė bibliotekos „Knygų rekordų“ lagaminą. Mažieji lankytojai sužinojo, kiek tūkstančių knygų yra vaikų bibliotekoje. Susipažino su didžiausia, mažiausia, storiausia, ploniausia, linksmiausia, švelniausia knygomis. Labiausiai vaikų dėmesį patraukė neįprasto pavidalo knygos: elektroninė-muzikinė, erdvinė, Brailio rašto knyga.

 Renginys: Mažytė šventė brangiajai Tėvynei. Bibliotekoje vyko ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų (5-7 m.) meninio skaitymo konkursas „Aš myliu Lietuvą“, kuriame dalyvavo Anykščių lopšelių-darželių: „Eglutė“, „Spindulėlis“, „Žilvitis“ ir „Žiogelis“ auklėtiniai bei Debeikių, Kurklių Stepono Kairio pagrindinių mokyklų ir Kavarsko pagrindinės mokyklos-daugiafunkcio centro priešmokyklinių grupių vaikai. Įprasminantys pačias iškiliausias Lietuvos šventes – Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją – skambėjo Eduardo Seledonio „*Gimtinės spalvos*“, Rimos Kepenytės „*Lietuviška žemelė*“, Ingos Šeduikienės „*Nupiešiu Lietuvą*“, Martyno Vainilaičio „*Medus*“ ir kitų autorių patys gražiausi tėvynei Lietuvai skirti posmai. Visi konkurso dalyviai buvo apdovanoti padėkomis bei dovanėlėmis. Mažieji šventės dalyviai, dėkodami suaugusiems už renginį, atsisveikino šūksniu: „Aš tikrai myliu Lietuvą“...

 Renginys: Kismet augame su knyga. Tarptautinės vaikiškos knygos dienos išvakarėse vyko tradicinis rajono pradinė klasių mokinių Knygelių skaitytojų konkursas „Aš skaitau, skaityk ir tu“, kurio tikslas – skatinti mokinių skaitymo įgūdžius, didinti jų kompetencijas ir motyvacijas, siekti, kad knyga taptų dvasine vertybe. Kiekvieną mokyklą atstovavo devynių mokinių komanda. Nugalėjo A. Baranausko pagrindinės mokyklos mokiniai. Visos renginyje dalyvavusios komandos buvo apdovanotos diplomais ir saldžiais prizais, kuriuos įsteigė Anykščių rajono savivaldybės Švietimo skyrius. Knygų skaitymas - prasmingiausias laisvalaikio praleidimo būdas. Tik skaitydami vaikai išmoksta ir atranda naujų dalykų, žadina savo vaizduotę ir mokosi atrasti vidinį pasaulį.

 Renginys: Knygų kelionė į mūsų širdis. Nacionalinei bibliotekų savaitei „Tu esi biblioteka“ skirtas renginys ir susitikimas su jauniausia rašytoja Indre Musteikyte bei jos mama Ramune Musteikiene. Dalyvavo A. Baranausko pagrindinės mokyklos antrokai. Indrė Musteikytė pristatė penkias parašytas knygas. Jas vartydami ir skaitydami iš jų ištraukas, vaikai sužinojo,

jog pirmąją knygą „*Laikrodukas Tuksis*“ Indrė parašė, kai jai buvo 8 metai, ir pateko į Lietuvos rekordų knygą kaip jauniausia knygos autorė. Kalbindami ir diskutuodami su Indre vaikai sužinojo, kad keturias knygas ji parašė, kai jai buvo 8-11 metų, o 12 metų ji parašė penktąją knygą „*Mokyklinės istorijos*“. Joje Indrė pasakoja istorijas iš šeštoje klasėje besimokančių vaikų mokyklinio gyvenimo.

Metų eigoje buvo organizuotos kelios pažintinės ekskursijos po Biblioteką. Sulaukėme svečių iš Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos ir Molėtų socialinės paramos centro. Aktyvūs bibliotekos renginių lankytojai miesto vaikų lopšelių – darželių auklėtiniai ir A. Vienuolio progimnazijos bei A. Baranausko pagrindinės mokyklos mokiniai. Jie aktyviai dalyvavo garsiniuose skaitymuose, informacinėse popietėse, literatūrinėse popietėse, valandėlėse, rytmečiuose, knygų pristatymuose, edukacinių programų veiklose, šventėse ir pan. Glaudūs ryšiai Vaikų literatūros ir edukacijos skyrių sieja su Anykščių kūrybos ir dailės mokyklos bendruomene ir Anykščių vaikų ir jaunimo užimtumo centro lankytojais ir jų vadove Evgenija Baltroniene. Bendradarbiauta su visomis miesto mokyklų bendruomenėmis.

 Renginiai vaikams filialuose. Beveik visuose rajono filialuose vyko renginiai skirti Nacionalinei bibliotekų savaitei ir Šiaurės šalių bibliotekų savaitei. Elmininkų filiale vyko renginys „Ar Tu esi biblioteka?“, kurio metu ieškota atsakymo į šį klausimą kartu su žurnalistu Linu Bitvinsku. Internete viešinama jo kūryba – eiliuota abėcėlė, sužavėjo netradiciniu raidžių pristatymo būdu. Kiekvienai raidei skirtas ne tik piešinukas, bet ir pavadinimas, atrodo, gerokai nutolęs nuo pačios raidės. Traupio filiale minint Šiaurės bibliotekų savaitę, vaikai klausėsi garsiai skaitomos istorijos apie lobio ieškotoją Džimį ir patys ieškojo bibliotekoje paslėpto „lobio“. Be viešosios bibliotekos vasaros „Skaitymo iššūkyje“ dalyvavo Kavarsko, Elmininkų ir Rubikių filialai. Biblioteka Panevėžio regiono bibliotekų tarpe užėmė II vietą. Filialai dalyvavo ir akcijoje Knygų Kalėdos. Debeikių filiale vyko kūrybinės dirbtuvės su vaikais „Mažųjų advento kalendorius“ ir „Belaukiant Kalėdų: kalėdinės eglutės žaisliukai iš popieriaus“, skirtos Knygų Kalėdoms. Kurklių filiale „Knygų Kalėdos“ akcijos metu vyko dovanotų knygų pristatymas ir popietė „Pasikalbėkime prie arbatos puodelio“. Išradingai dirba Ažuožerių filialas, kuris 2017 metais parengė renginių ciklą vaikams: „Seku, Seku Pasaką“. Popietėje dalyvaudavo tikros trys pasakų senelės. Iš stebuklingo pasakų lopšio buvo skaitomos pasakos, žaidžiami žaidimai, atkartojant perskaitytų knygelių turinį. Vaikai atidžiai klausydavosi, nes po to reikėjo atsakyti į klausimus, kokie veikėjai buvo knygelėje. Mažiesiems dalyviams reikėjo pasirinkti pasakos herojus ir suvaidinti pasaką. Edukacinės popietės vyko: Surdegio, Raguvėlės, Viešintų filialuose (04.07); Kurklių, Kavarsko filialuose (04.14); Debeikių, Svėdasų filialuose (05.24), Piktagalio filiale (05.29). Budrių filialas savo veiklą koordinuoja su bendruomenės ir žvejų klubo „Saulažuvė“ ir medžiotojų klubo

„Ažuolas“ veikla. Aktyviai filiale veikia senjorų klubas „Gimtoji žemė“ ir jaunimo klubas „Atžalynas“. Jaunimo klubas „Atžalynas“ Motinos dienos proga vaidino spektaklį „Raudonkepuraitė“. Tai smagiausia vaikų šventė organizuojama bibliotekos ir jaunimo klubo. Kartu su bendruomene suorganizuotos „Paukščių sugrįžimo šventė“, „Margučių ridenimo čempionatas“, „Teatralizuotas dėdės Derliaus turgus“ ir kt. Debeikių filiale buvo surengta 1-4 klasių moksleiviams popietė-viktorina „Tavo draugai gyvūnai“. Į biblioteką buvo atvykęs dainininkas ir pasakų kūrėjas Paulius Stalionis. Pristatė dvi pasakų knygeles. Skiemonių filialo bibliotekininkės išmanumo dėka, vaikai patys paruošė parodą „Knygos, kurių neįmanoma pamiršti“. Visi į parodą sudėjo savo skaitytas knygas ir jas siūlė draugams. Rezultatas buvo puikus, nes lentynose jų nepastebėdavo, o rekomenduojamas draugų, mielai ėmė skaityti. Kurklių filiale vyko popietė „Svečiuose Lukošius“, kuri buvo skirta rašytojo V. Račicko 65-osioms metinėms paminėti, vyko dailiojo skaitymo konkursas „Gražiausi žodžiai mamytei“, popietė „Kelionė į princesių karaliją“, popietė „Žaidimų knygos vaikams“, edukacinis užsiėmimas vaikams „Viskas iš popieriaus“ ir paroda „Pasidžiaukime savo darbais“, vyko valandėlė „Kaip susirasti reikiamą informaciją?“, Adventinė popietė „Eilėraščių taku“, kalėdinių atvirukų paroda ir kalėdiniai skaitymai bibliotekoje. Įvairių renginių organizuoja Svėdasų filialas. Čia vyko susitikimas su jaunu programuotoju Henriku Kulvinsku. Jis pristatė knygą „Lietuvių kalbos metmenys“. Susitikime dalyvavo Svėdasų J. Tumo-Vaižganto gimnazijos septintos ir aštuntos klasės moksleiviai. Filiale viešėjo Rokiškio lopšelio darželio „Varpelis“ mažųjų artistų kolektyvas. Pasižiūrėti programėlės susirinko Svėdasų gimnazijos pradinukai ir Svėdasų darželio auklėtiniai. Svečiai parodė programėlę apie lino kelią „Oi, ką kalba linelis“. Į Svėdasų biblioteką užsuko poetė Janina Kazėnaitė-Pranskūnienė iš Pasvalio r. Poetė rašo suaugusiems ir vaikams. Poetės paklausti atėjo ir ikimokyklinukai iš J. Tumo-Vaižganto gimnazijos. Kartu su darželinukais, pirštinių lėlyčių pagalba, pastatytas spektaklis pagal autorės eilėraščių apie grybus. Filiale suorganizuoti mokymai, kaip lieti žvakes senoviniu būdu. Į biblioteką susirinko nemažas būrys suaugusių ir vaikų. Bitininkė Žaneta Tumienė parūpino vaško, supažindino su bičių produktais. Traupio filiale daug dėmesio skiriama veiklai su skaitytojais vaikais. Bibliotekos lankytojai vaikai aktyviai dalyvavo renginiuose, skirtuose etnokultūrai, Lietuvių kalbos savaitei, Piliakalnių metams pažymėti, projektuose „Šiaurės bibliotekų savaitė“, „Nacionalinė bibliotekų savaitė“, Metų knygos rinkimuose, įvairiose skaitymo skatinimo programose. Antrus metus tęsiasi tradiciniai garsiniai skaitymai „Močiutės pasakos“, skirti etnokultūrai. Buvo skaitoma kiekvieną rugpjūčio šeštadienį. Tautinio kostiumo metams buvo skirta paroda „Piešiu tautinį kostiumą“ ir popietė „Tautinio kostiumo raštai“. Popietės dalyviai žiūrėjo Rumšiškių muziejaus filmą „Lietuvos tautinis kostiumas“. Vaikams patiko netradicinis renginys, skirtas

Piliakalnių metams pažymėti – žygis prie Levaniškių piliakalnio. Didžiausio susidomėjimo ir šurmulio sulaukė renginiai, skirti Lietuvių kalbos savaitei. Vasario 20 – 24 dienomis kiekviena lietuvių kalbos pamoka Traupio mokykloje tiek patiems mažiausiems, tiek dešimtokams prasidėjo garsiniais skaitymais netradicinėse erdvėse. Vaikai, vedami bibliotekininkės, klausėsi garsinio skaitymo visur: seniūnijoje, medicinos punkte, bendruomenės salėje, mokytojų kambaryje, bibliotekoje, valgykloje, net sporto salėje. Vaikai buvo nustebę ir džiaugsmingai susidomėję, nes jiems skaitė ne mokytoja ar bibliotekininkė, o seniūnė, jos pavaduotojas, medicinos slaugytoja, mokyklos budėtoja, virėja, mama, tėtis, močiutė, pasaką skaitė ne lietuvių kalbos, o informatikos ar istorijos mokytojai. Klausytojus užbūrė įkvepiančios „Akmenukų pasakų“ istorijos. Kiekvieną pavasarį Viešintų filialas kviečia į gražią Tarptautinės knygos dienos šventę. Knygos diena tęsiasi visą savaitę: bibliotekos skaitytojai supažindinami su populiariausių knygų penketuku, organizuojama „Skaitymiausių knygų“ paroda bei susitikimas su „Pasakų bobute“. Šerių filiale Lietuvos nepriklausomybės dienos paminėti vyko viktorina „Čia Lietuva“. Atsakę į viktorinos klausimus komandos nariai piešė bendrą piešinį. Piešinius piešė ir palaikymo komanda, kurią sudarė vaikų mamos, močiutės. Dar dažais tebekvepiantys piešiniai buvo eksponuojami bibliotekoje.

Visa informacija apie organizuojamus renginius ir jau įvykusius buvo skelbiama rajono laikraštyje „Šilelis“, internetiniame tinklapyje <http://www.silelis.info/>, viešosios bibliotekos tinklapyje www.anyksciuvb.lt, Bibliotekos socialinio tinklo Facebook paskyroje bei Bibliotekos skelbimų lentoje.

V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

5.1. LIBIS PĮ diegimas

LIBIS PĮ programinė įranga Viešojoje bibliotekoje įdiegta nuo 2001 m. rugsėjo mėnesio. Įdiegus LIBIS programinę įrangą, Bibliotekos vartotojai naudojami Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB). LIBIS PĮ įdiegta papildomi komponentai: lentynų skirtukai, fondo šifro šablonai, šifro keitimas. 2017 m. Svėdasų filiale įdiegta skaitytojų registravimo ir aptarnavimo posistemė.

2017 m. sukataloguota ir suinventorinta LIBIS programoje 6 543 fiz. vnt. dokumentų (tame tarpe 6 fiz. vnt. periodinių leidinių, kurie neterminuotai saugomi Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje). Inventorinami ir neterminuotai saugomi Anykščių rajono periodiniai leidiniai „Šilelis“, „Anykšta“ ir „Aukštaitiškas formatas“. Kiti periodiniai leidiniai neinventorinami, jie įtraukiami į Bibliotekos fondo bendrąją apskaitos knygą, metus saugomi, o po 1 metų nurašomi.

2017 m. toliau buvo pildomas elektroninis katalogas.

 Iš viso elektroniniame kataloge yra 51 920 bibliografinių įrašų,

 2017 m. parengti 1 886 bibliografiniai įrašai,

 Iš viso į LIBIS suvestinį katalogą išsiųsti 51 334 bibliografiniai įrašai.

2017 m. Viešosios bibliotekos skyriuose ir kaimų bei miestų filialuose toliau buvo tęsiamas 2003 m. pradėtas dokumentų rekatalogavimas. 2017 m. iš viso buvo rekataloguoti 3 620 fiz. vnt. dokumentų (2 227 fiz. vnt. mažiau negu 2016 m.). Daugiausiai ataskaitiniais metais dokumentų rekatalogavo Kavarsko filialas (2 362 fiz. vnt.), Šerių filialas (437 fiz. vnt.), Leliūnų filialas (254 fiz. vnt.), Troškūnų filialas (235 fiz. vnt.), Rubikių filialas (153 fiz. vnt.). Visai dokumentų nerecatalogavo Vaikų literatūros ir edukacijos skyrius ir Vaitkūnų kaimo filialas. 2017 m. dokumentų rekatalogavimas baigtas 19-oje kaimo filialų. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus, Kavarsko miesto filialo, Ažuožerių, Šerių, Vaitkūnų ir Mačionių kaimų filialuose fondai dar nebaigti rekataloguoti. Blogiausia padėtis yra Vaitkūnų kaimo filiale – rekataloguoti tik 366 fiz. vnt. dokumentų, liko nerecataloguotų 3 218 fiz. vnt.

Rekataloguojant dokumentus, kaimų filialų darbuotojams kilo daug klausimų, todėl Informacijos išteklių formavimo skyriaus bibliotekininkė LIBIS administratorė Laima Kamarova juos konsultavo įvairiais rekatalogavimo klausimais, tikrino rekataloguotų dokumentų bibliografinius įrašus, taisė klaidas. Nuo 2017 m. nebepildomas kortelinis katalogas filialų bibliotekoms, nes visuose filialuose įdiegta LIBIS programa ir galima naudotis elektroniniu katalogu.

Į Nacionalinės bibliografijos duomenų banką (NBDB) eksportuoti 1 136 parengti ir suredaguoti bibliografiniai įrašai (BĮ). 562 BĮ iš rajono laikraščio „Anykšta“, 533 BĮ iš Anykščių krašto laikraščio „Šilelis“ ir 41 BĮ iš žurnalo „Aukštaitiškas formatas“. Lyginant su 2016 m. išsiųsta 33 bibliografiniais įrašais mažiau. 2017 m. pabaigai bibliotekos elektroniniame kataloge yra 18 152 bibliografiniai įrašai (BĮ). Iš „Anykštos“ – 10 890 BĮ, iš „Šilelio“ – 6 652 BĮ „Aukštaitiško formato“ – 577 BĮ ir 33 įrašai yra iš žurnalo „Nyksčiai“ (*Šiuo metu šis žurnalas nebeleidžiamas, tačiau įrašai saugomi*).

5.2. Informacinis fondas

Iš viso sistemoje informacinės literatūros yra 10 627 fiz. vnt. Iš jų: Viešojoje bibliotekoje – 6 241 fiz. vnt.

Vidutinis informacinio fondo dydis:

 Miesto filialuose – 286 fiz. vnt.

 Kaimo filialuose – 173 fiz. vnt.

5.3. Katalogų ir kartotekų būklė

Nuo 2017 m. filialuose nebepildomi abėcėliniai ir sisteminiai katalogai. Visuose filialuose pildomos Kraštotyros kartotekos. Daugelyje filialų jos menkos. Per metus kraštotyros kartotekos vidutiniškai pasipildė 412 (+92) kortelių.

Kraštotyros kartotekoje yra 70 235 bibliografiniai aprašai. Kartoteka nuo 2010 m. nebepildoma spausdintomis aprašų kortelėmis, nes visi aprašai talpinami į LIBIS katalogą – NDB (Nacionalinį duomenų banką). Tačiau darbuotojos, atsakydamos į vartotojų

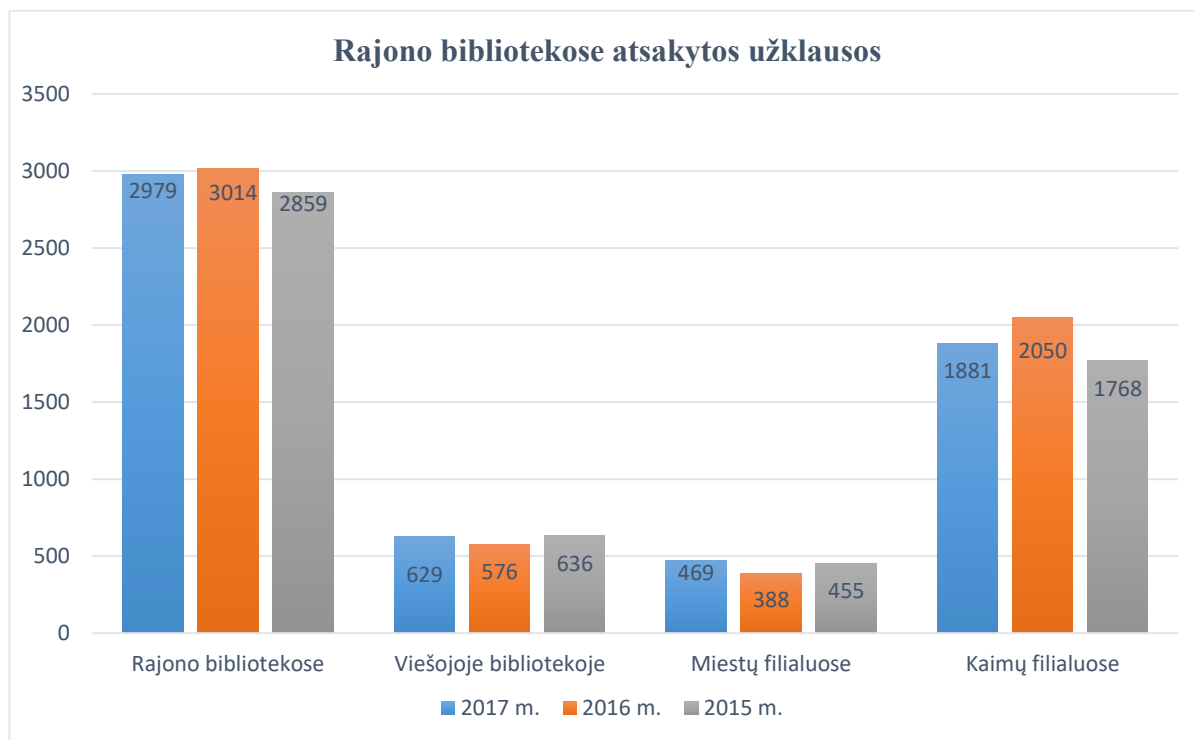
užklaudas, dažnai naudojasi kraštotyros kartoteka, kuri savo savo aktualumo ir populiarumo neprarado iki šiol.

Per du tūkstančius bibliografinių aprašų iš kartotekos perkelta į knygos *Anykščių kraštotyrininkų biobibliografinio žodyno* antrąją dalį „Bibliografijos rodyklė“.

5.4. Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas

Bibliotekos informacinės bazės kūrimas, vartotojų informacinių poreikių tenkinimas – vienas iš svarbesnių bibliotekai keliamų uždavinių. Bibliografiniame darbe svarbiausia – sudaryti kokybiškas sąlygas informacinėms paslaugoms teikti, teikiant informaciją, panaudoti visus turimus informacijos šaltinius ir fondus, ugdyti vartotojų kompiuterinį raštingumą, skatinti vartotojus naudotis bibliografiniais informaciniais leidiniais, katalogais, kartotekomis ir visomis kitomis pagalbinėmis priemonėmis, esančiomis dokumentuose. Per pastaruosius metus gerėjo rajono bibliotekų galimybės plėtoti informacinę veiklą ir gerinti jos kokybę, ypač galimybė informacijos paieškai naudotis internetiniame tinkle esančiais informacijos ištekliais.

Metų eigoje atsakyta į 2 979 skaitytojų užklaudas. Lyginant su praėjusiais metais užklausių atsakyta mažiau (-35). Viešojoje bibliotekoje atsakyta į 629 (+53) užklaudas. Miestų filialuose atsakyta į 469 (+81) užklaudas ir kaimų filialuose – 1881 (-169) užklausa. 361 (+46) užklausa buvo gauta elektroniniu būdu į jas ir atsakyta elektroninėmis priemonėmis. Iš to skaičiaus viešojoje bibliotekoje elektroninėmis priemonėmis atsakyta užklausių – 250, miestų filialuose – 11, kaimų filialuose – 100. Neatsakytų užklausių viso – 92, iš to skaičiaus elektroninėmis priemonėmis neatsakytų užklausių nebuvo.

Daugiausia gaunama teminių užklausių, iš jų daugiausiai iš 6 ir 9 skyrių. Mažiau faktografinių, adresinių, tikslinamųjų. Moksleiviams, studentams ieškojome atsakymų į klausimus

apie mokslinių tyrimų metodiką, knygos prioritetą, vadovėlių svarbą mokymuisi, smurtą artimoje aplinkoje, aplinkosaugą, hidrauliką žemės ūkyje, žmogaus kūno sandarą, taškinį masažą, bičių produktų gydomąsias savybes, makiažo raidos tendencijas Lietuvoje ir pasaulyje, modernaus šokio istoriją. Kiti vartotojai ieškojo įstatymų, informacijos apie ES paramą, kaip mokytis užsienio kalbų, mokyklų optimizavimą, lietuvių papročius, tautinius kostiumus, buhalterinę apskaitą, genealogiją, šalis. Įdomesnės užklausos: apie traktą Sankt Peterburgas - Varšuva, apie atokiame Rusijos mieste Čiornaja Padina gyvenančius ištremtus giminaičius, apie Kavarsko gyventojus, tarpukariu emigravusius į JAV, kovos menus. Atsakymams į temines užklausas atsakyti naudojoms Nacionalinės bibliografijos duomenų baze, EBSCO Publishing duomenų baze, ePAVELDAS, eLABA, ar kitomis duomenų bazėmis, „Verslo žinių“ straipsniais bei paieškos sistemomis: www.google.lt, www.yahoo.com, interneto enciklopedija <http://lt.wikipedia.org/wiki> bei bibliotekoje esančiomis enciklopedijomis, žodynais bei žinynais. Darbuotojos, atsakydamos į vartotojų užklausas, dažnai naudojasi kraštotyros kartoteka.

Licencijuotų duomenų bazių panauda.

 INFOLEX praktika teisinė duomenų bazė. Prisijungimų – 5 347, (+4 676).

 EBSCO Publishing - 10 duomenų bazių:

prisijungimų – 188, (+81),

įvykdyta paieškų – 902, (-2 626),

atsiųsta dok. – 138, (-897).

EBSCO DB vartotojai naudojami nuotoliniu būdu, 2017 m. prieiga suteikta 4 vartotojams - kolegijų ir aukštųjų mokyklų studentams.

5.5. Internetas

Bibliotekų skaičius, turinčių prieigą prie interneto – 25. Kompiuterizuotos visos rajono bibliotekos. Rajono bibliotekose vartotojams yra 94 kompiuterizuotos darbo vietos su interneto prieiga. Interneto vartotojų yra 4 309 (+859). Interneto seansų skaičius 27 533 (-6379). Virtualių apsilankymų – 3 474 (-244). Interneto vartotojų skaičius Viešojoje bibliotekoje turi tendenciją mažėti, nes vis daugiau gyventojų turi internetą namuose. Viešojoje bibliotekoje vartotojai naudojami belaidžiu (Wi-Fi) internetu skaitykloje ir kitose bibliotekos erdvėse su savo nešiojamais kompiuteriais, arba kitais išmaniais įrenginiais. Miestų ir kaimų filialuose internetų vartotojų skaičius didėja.

5.6. Kraštotyros veikla

2017 m. buvo jubiliejiniai Anykščių rajono savivaldybės Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios bibliotekos metai. Biblioteka minėjo 80-ąsias įkūrimo metines. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje visus metus veikė bibliotekos jubiliejui paminėti skirta paroda „Anykščių viešosios bibliotekos 80 gyvavimo metų“. Parodoje buvo eksponuojami įvairūs bibliotekos leidiniai, archyviniai dokumentai, padėkos, nuotraukose įamžinti buvusieji bibliotekos vadovai,

pateikta trumpa informacija apie juos. Ypatingas dėmesys buvo skirtas plačiau atskleisti ir parodyti Viešosios bibliotekos veiklą per pastarąjį dešimtmetį nuo 2007 m. iki 2017 m., kada bibliotekai buvo suteiktas Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių vardas, biblioteka perkelta į naują pastatą, prie kurio atverta Kalbų plytelių alėja.

Atsižvelgiant į Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos kvietimą viešosiose bibliotekose vykdyti tiriamąją veiklą ir skleisti apie tai informaciją, praėjusiais metais buvo išanalizuoti išeivijoje gyvenusios L. ir S. Didžiulių anūkės, rašytojos, pedagogės Halinos Didžiulytės-Mošinskienės (1911–2004) Skyriuje saugomi 23 laiškai, rašyti Anykščių krašto rašytojams M. Telksnytei-Račkaitienei ir V. Račkaičiui. Parengtas straipsnis, kuriame remiantis analizės, sintezės ir apibendrinimo metodais atskleisti laiškų savininkės ryšiai su minėtais rašytojais, išnagrinėtas laiškų turinys, juose gvildinama 1918–1940 m. laikotarpio Nepriklausomos Lietuvos tema, parodyti H. Didžiulytės reikšmingi darbai, skirti tėvynei Lietuvai, apibūdinta tautietės visuomeninė veikla Brazilijoje puoselėjant lietuviybės ir tautiškumo išsaugojimą išeivijoje. 2017 m. kovo 22 d. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka ir Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų instituto mokslininkai surengė XVIII mokslinę konferenciją „Egodokumentika Aukštaitijos knygos kultūros kontekste“. Remiantis mokslinių tyrimų rezultatais, Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja Audronė Berezauskienė parengė pranešimą „Nepriklausomos Lietuvos tema Halinos Didžiulytės-Mošinskienės laiškuose rašytojams anykštėnams“ ir perskaitė jį minėtoje konferencijoje.

Birželio 30 d. Viešąją biblioteką aplankė penktos kartos ainis, Didžiulių proproanūkis Liudas Petras Mošinskis su mama Angele Mošinskis (JAV). Juos atlydėjo Didžiulių proanūkės Giedrė Stuknienė ir Rūta Marija Urbonavičienė iš Panevėžio. Giminaičiai atvyko prisiliesti prie savo protėvių relikvijų. Svečiai susipažino su saugoma L. P. Mošinskio močiutės H. Didžiulytės-Mošinskienės anykštėnams dovanota ir iš Brazilijos atkeliavusia asmeninės bibliotekos kolekcija, rankraščiais, nuotraukomis.

Siekiant išsaugoti žymių anykštėnų, gyvenančių išeivijoje, išskirtines asmenines bibliotekas, svarbus praėjusių metų įvykis buvo spalio mėnesio pabaigoje į Anykščių viešąją biblioteką iš Amerikos atkeliavusi kraštiečio gydytojo, mokslininko, visuomenininko prof. dr. Juozo Meškausko asmeninė biblioteka. 22-jose dėžėse – ne tik knygos, bet ir periodiniai leidiniai, įvairi korespondencija, padėkos raštai, skaitytų pranešimų tekstai, straipsnių ir knygų rankraščiai, oficialių išsiųstų dokumentų kopijos, jo išsilavinimą, profesinę ir visuomeninę veiklą paliudijantys dokumentai. Gauta daugiau kaip 700 fizinių vienetų knygų, tačiau jos dar neįtrauktos į bibliotekos elektroninį katalogą. Tautiečio asmeninė biblioteka yra reikšmingas lietuviško rašytinio paveldo, sukaupto išeivijoje, palikimas, todėl unikalios kolekcijai populiarinti buvo parašyti straipsniai ir paskelbti ne tik vietinėje, bet ir respublikinėje spaudoje, organizuota paroda „Lietuvos medicinos

istorijos“ autoriaus asmeninė biblioteka“. Vieną dieną (Lapkričio 18 d.) paroda veikė bibliotekos salėje Anykščių kraštotyrininkų ir bibliotekininkų sambūrio-seminaro metu, o nuo lapkričio 20 d. iki metų pabaigos iš Amerikos atkeliavę prof. J. Meškauskas asmeninės bibliotekos rankraščiai ir knygos buvo eksponuojami Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje.

Praėjusiais metais buvo parengtas projektas antrosios kraštotyrininkų knygos „*Anykščių kraštotyrininkų biobibliografinis žodynas. D. 2. Bibliografijos rodyklė*“ leidybai, tačiau finansinė parama negauta. Knyga buvo rengiama, sisteminami, tvarkomi ir įjungiami bibliografijos aprašai, tikintis ateinančiais 2018-metais sulaukti privačių rėmėjų finansavimo ir išleisti antrąją knygos dalį skaitmeniniu formatu.

Gerinant kraštotyros informacijos sklaidą ir prieinamumą darbuotojų straipsniai buvo skelbiami įvairiose interneto svetainėse bei respublikos ir vietos spaudoje. Praėjusiais metais užsimezgė glaudus bendradarbiavimas su šalies mokslininkų laikraščiu „Mokslo Lietuva“. Vyriausio redaktoriaus prof. Jono Jasaičio iniciatyva laikraštyje „Mokslo Lietuva“ pradėti skelbti parengti straipsniai apie anykštėnų kraštotyrininkų leidybinę bei mokslo tiriamąją veiklą. 2017 m. paskelbti 34 straipsniai: Interneto buvo paskelbta 13 publikacijų bei pranešimų, 21 straipsnis buvo publikuotas tradicinėje spaudoje: 11 straipsnių vietos ir 10 straipsnių respublikos spaudoje.

2017 m. pabaigai pagal Bibliotekos fondo bendrosios apskaitos knygą Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fonde yra 6 911 fiz. vnt. (5 245 pav.). Grožinės literatūros – 3 224 fiz. vnt., šakinės literatūros – 3 687 fiz. vnt. Grožinės literatūros dokumentai sudaro 47 proc. fondo, šakinė literatūra 53 proc. Kraštotyros dokumentų fondą pagal laikmenos rūšį sudarė: knygos 6 407 fiz. vnt.; garsiniai dokumentai 21 fiz. vnt.; vaizdiniai dokumentai 6 fiz. vnt.; regimieji dokumentai 72 fiz. vnt.; periodiniai leidiniai 135 fiz. vnt.; tęstiniai leidiniai 240 fiz. vnt.; natos 18 fiz. vnt.; kartografinių dokumentų 2 fiz. vnt.; kiti skaitmeniniai dokumentai 8 fiz. vnt.; rankraščiai 2 fiz. vnt.

2017 m. naujai gauta ir sutvarkyta 244 fiz. vnt. 194 pav. dokumentų, iš kurių 213 fiz. vnt. dokumentų gauti kaip parama – dovanotos knygos anykštėnų autorių, Bibliotekos svečių. Lyginant su 2016 m. gauta 22 fiz. vnt. mažiau. Bendras fondo apyvartos rodiklis 0,2 (-0,1). Pasikeitus Universaliosios dešimtainės klasifikacijos (UDK) lentelių 8 ir 9 skyrių indeksams, Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus dokumentų fondas tęsiamas sisteminti pagal atnaujintas UDK lenteles. Prie bibliografinių įrašų iš autografuotų knygų prisegamos skenuotos dedikacijos, autografai, ekslibrisai. Paieška vyksta prisegame dokumente.

2017 m. sutvarkyta 73 fiz. vnt. Kraštiečio, kraštotyrininko G. Grinos asmeninės bibliotekos dokumentų. Taip pat pradėta kaupti rašytojų M. Telksnytės ir V. Račkaičio asmeninė biblioteka – 21 fiz. vnt. Mokslininkas matematikas, mokslo istorikas, kraštotyrininkas, pedagogas edukologas A. P. Ažubalis padovanojo 19 fiz. vnt. ir rankraštį „Matematika lietuviškoje mokykloje

(XIX a. pr. – 1940 m.)“. Habilitacinis darbas, 1994, 2 d. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus direktorius A. Verbickas kartu su humanitarinių mokslų daktare I. Liepaite parašė ir išleido studiją „*Antano Baranausko asmeninė biblioteka*“ (2016). Dvi knygas dovanuoja Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus skaitytojams. Kraštotyrininkas Jonas Sriubas padovanojo savo kraštotyros knygas „*Aukštaitijos kaimų praeities atspindžiai*“ (2017), „*Kalvelių kaimas*“ (2017), „*Gudiškių kaimas*“ (2017), „*Smulkis ir jo apylinkės*“ (2017), jauniausia knygos autorė Indrė Musteikytė skaitytojams dovanuoja savo penktąją knygą „*Mokyklinės istorijos*“ (2016), Alvydas Bitinas „*Lietuvos energetika*“ T. VI (2017), M. Telksnytė ir V. Račkaitis „*Tu ir Aš*“ (2017) ir kt. Ataskaitiniais metais gauta prenumeruojamų periodinių leidinių – 6 fiz. vnt., trijų pavadinimų. Iš jų: laikraščių 2 fiz. vnt. (metiniai komplektai), 2 pav. („Anykšta“, „Šilelis“), žurnalų 4 fiz. vnt., 1 pav. („Aukštaitiškas formatas“). Suma 99,08 Eur. Iš viso pagal apskaitą periodinių leidinių (žurnalų ir laikraščių) – 135 fiz. vnt.

2017 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje užregistruoti 146 (+7) vartotojai. Per 2017 m. vidutiniškai vienas vartotojas apsilankė 14,9 karto. Apsilankymų skaičius – 2181 (+74). 2017 m. Vartotojams išduota – 1443 (-331) fiz. vnt. Dokumentų išduota vietoje – 535 fiz. vnt., į namus išduota – 908 fiz. vnt. Skaitomumo rodiklis – 9,9 (-2,9).

Bibliografinis aptarnavimas yra vienas svarbiausių kiekvienos bibliotekos darbo barų. 2017 m. naudojant įvairius informacijos šaltinius atsakyta į 342 (+16) vartotojų užklausas. Elektroniniu paštu atsakyta į 201 (+5) į užklausas atsakyta bibliotekoje, telefonu bei elektroniniu paštu. Faktografinių užklausų atsakyta – 52, tikslinamųjų – 41, adresinių – 37, teminių – 212. Teminių užklausų atsakyta temomis: Visuomenės mokslų – 17 (8 proc.); Sporto, meno klausimais – 13 (6,1 proc.); Kalbotyros, literatūros mokslų – 20 (9,4 proc.); Grožinės literatūros – 49 (23,1 proc.); Istorijos, geografijos – 57 (27 proc.); Religijos – 8 (3,8 proc.); Bendro skyriaus – 19 (9 proc.); Medicinos, žemės ūkio, technikos – 13 (6,1 proc.); Filosofija, psichologija – 5 (2,3 proc.); Matematika, gamtos mokslai – 11 (5,2 proc.)

Kiekvieną savaitę buvo vykdoma respublikinės spaudos (13 respublikinių laikraščių ir 16 žurnalų) stebėseną, straipsniai savo turiniu ar autoryste susiję su Anykščių kraštu buvo aprašomi, daromos jų kopijos. 2017 m. aprašyti 244 straipsniai. 2017 m. pabaigoje buvo 110 teminių aplankų, kuriuose kaupiamos straipsnių iš respublikinės spaudos kopijos, suskirstytos temomis. Praėjusiais metais dar išskirta nauja tema: *Dailėtyrininkai. Jolanta Zabulytė*. Aplankuose susistemintos straipsnių kopijos palengvino informacijos paiešką, atsakant į skaitytojų užklausas. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriuje saugomi 146 kraštotyros darbai. Praėjusiais metais naujai parengti 5 kraštotyros darbai: „Tautvilis Uža – mintimis ir darbais su gimtuoju Viešintų kraštu“ (parengė A. Berezauskienė, Ligita Matulienė, Birutė Venteraitienė), atspausdintas ir parengtas kraštotyros darbas – Veronikos Dikčiuvienės prisiminimai „Kai tapau mokytoja“ (parengė B. Venteraitienė). Taip pat,

atsižvelgiant į lankytojų pageidavimus, parengti kraštotyros darbai: „Turistinis maršrutas po literatūrinius Anykščius“ (parengė B. Venteraitienė); „Nuo Anykščių iki Griezionių“ (parengė B. Venteraitienė) ir „Rašytojo Juozo Tumo-Vaižganto takais“ (parengė B. Venteraitienė).

Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus darbuotojos formuodamos gerą bibliotekos įvaizdį, operatyviai atsakė į vartotojų užklausas, organizavo kraštotyros darbo aktualijas atspindinčias literatūros parodas, bendradarbiavo su žymiais Anykščių krašto žmonėmis, įvairiomis nevyriausybinėmis organizacijomis bei kitomis Anykščių kultūros įstaigomis.

Bendradarbiaudamos su Vilniaus universiteto mokslininkais vykdė mokslinę tiriamąją veiklą, aktualizuodamos Anykščių krašto paveldo sklaidą skaitė pranešimus respublikinėse konferencijose, rengė straipsnius ir juos skelbė įvairiuose periodiniuose leidiniuose bei virtualioje erdvėje. Bendradarbiaudamos su kitomis institucijomis bei visuomeninėmis organizacijomis organizavo renginius, kurie turėjo įtakos informacijos sklaidai apie Viešosios bibliotekos kraštotyros veiklą ne tik Anykščių rajone, bet ir už jo ribų.

Sėkmingai bendradarbiavome su Lietuvos kraštotyros draugija, palaikomi ryšiai su žymiais kraštiečiais Lietuvoje ir gyvenančiais užsienyje. Stipri partnerystė su profesionalais mokslininkais bibliotekininkais gerina paslaugų kokybę, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis ir žymiais žmonėmis, padeda bibliotekai būti atvira ir vieša erdve įvairioms bendruomenės veikloms ir idėjoms. Svarbią reikšmę turi pakankamai gerai sukomplektuotas krašto dokumentų fondas, sukaupti žymių žmonių rankraščiai, asmeninių bibliotekų kolekcijos, kokių neturi kitos Respublikos bibliotekos. Tai daro Anykščių viešąją biblioteką išskirtine savo kraštotyros dokumentų fondo įvairove.

Lietuvos kraštotyros draugijos lyderė Irena Seliukaitė Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus darbą įvardino kaip sektiną pavyzdį visoms Lietuvos savivaldybių viešosioms bibliotekoms. Apie tai buvo rašoma respublikinėje spaudoje.

http://www.respublika.lt/lt/naujienos/kultura/portretai/darbas_jai_yra_gyvenimas/

 Renginiai. 2017 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus darbuotojos organizavo 20 (+3) renginių, iš jų 15 vaizdinių ir 5 žodinius renginius. Buvo organizuojamos kraštotyros knygų sutiktuvės, vienos dienos, kilnojamos, naujų knygų, tradicinės teminės, žymių Anykščių krašto žmonių jubiliejams paminėti bei asmeninių bibliotekų kolekcijoms pristatyti skirtos parodos. Vienos dienos paroda „Naujausi kraštotyrininkų darbai“ veikė bibliotekos salėje kraštotyrininkų sambūrio-seminaro metu, paroda „Antano Baranausko literatūrinės premijos laureatai“ – eksponuota Knygos šventės antrąją dieną A. Baranausko premijos laureatų pagerbimui skirtą renginio metu. Kilnojamos parodos: „Kraštotyrininkui Jonui Sriubui – 75“ ir „Lietuvos medicinos istorijos“ autoriaus asmeninė biblioteka“ buvo organizuotos Viešosios bibliotekos salėje, o paskui perkeltos į Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrių. Skyriuje nuolat

veikė naujų kraštotyros knygų „Anykštėnų leidiniai“ paroda ir teminė tradicinė paroda „Liudvika ir Stanislovas Didžiuliai – lietuviško žodžio skleidėjai“, skirta populiarinti asmenybes, kurių vardą turi biblioteka. 2017 m. pradėti knygų ir rankraščių paroda „Anykščių krašto eiliuotojų jubiliejai“, kuri skirta literatės Domicelės Juodžiūnaitės 90-mečiui bei šviesaus atminimo literačių: Janinos Cibienės 85-osioms ir Ievos Rickienės 90-osioms gimimo metinėms paminėti. Sausio 28-osios dienos popietę Viešosios bibliotekos salėje vyko Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus darbuotojų išleisto kraštotyros informacinio leidinio „*Anykščių kraštotyrininkų biobibliografinis žodynas*“ pirmosios dalies „Biografijos“ sutiktuvės. Renginys buvo skirtas Viešosios bibliotekos 80-ųjų metinių pradžia, kraštotyrininkų sambūrio „Draugaukime – bendraukime – bendradarbiaukime“ penkerių metų sukakčiai ir 2017-ieisiems – Tautinio kostiumo metams Anykščiuose paminėti. Renginio metu bibliotekos salėje veikė parodos: „Kraštotyrininkui Jonui Sriubui – 75“ ir „Ką pasakoja aukštaičių tautinis kostiumas“. Į sambūrį gausiai susirinko kraštotyros darbo mylėtojai, Anykščių krašto praeities tyrėjai. Į Anykščius iš įvairių Lietuvos miestų: Vilniaus, Kauno, Ignalinos, Panevėžio, Utenos bei iš Anykščių rajono miestelių susibūrė kraštiečiai pasidžiaugti nauja kraštotyrininkams skirta knyga bei pasidalinti mintimis apie nuveiktus ar sumanytus darbus. Renginio moderatorius T. Kontrimavičius, tardamas įžanginį žodį, pažymėjo, kad biobibliografinio žodyno pirmojoje dalyje „Anykščių kraštotyrininkai. Biografijos“ pateiktos 259 kraštotyrininkų biografijos ir 183 asmenys, įtraukti į šią knygą, toliau tęsia kraštotyros veiklą. Knygą pristatė ir apie jos svarbą kalbėjo mokslinis redaktorius mokslininkas-bibliografas Romualdas Vytautas Rimša. Savo mintimis dalinosi kraštiečiai mokslininkas prof. dr. A. P. Ažubalis, pirmąkart Anykščiuose papasakojęs apie savo kelią į kraštotyrą. Jis Anykščių viešajai bibliotekai padovanojo dvi dešimtis savo išleistų knygų. Lietuvių liaudies dainomis bei poeto Antano Baranausko kūriniais „Dainu dainelė“ ir „Anykščių šilelis“ renginio dalyvius džiugino Anykščių kultūros centro etnografės Reginos Stumburienės vadovaujamo folkloro ansamblio „Valaukis“ dainininkės, į kraštotyrininkų popietę atėjusios su tautiniais drabužiais. Lietuvos Respublikos Seimas 2017 m. paskelbė Reformacijos metais. Ta proga Bibliotekoje buvo surengta Reformacijos šventė. Pranešimą „Reformacija ir šiandiena“ skaitė humanitarinių mokslų daktaras istorikas prof. Deimantas Karvelis. Didelio dėmesio sulaukė Kraštotyrininkų sambūris-seminaras. Renginio metu buvo aptartos 2017 m. išleistos kraštotyrininkų T. Užos ir prof. O. Janonio knygos, pasidžiaugta parengtais Jono Sriubo savilaidos leidiniais bei Veronikos Dikčiuvienės ir prof. A. Ažubalio užrašytais prisiminimais bei parengtais kraštotyros darbais. Savo mintimis, kraštotyros veiklos patirtimi dalinosi kraštotyrininkai G. Grina, I. Randakevičienė, Romas Pačinskas ir A. Bitinas. Kraštotyros draugijos pirmininkas T. Kontrimavičius įteikė

dovanėles naujiems Draugijos nariams: prof. A. Ažubaliui, Remigijui Bimbai, I. Randakevičienei ir J. Skačkauskienei. 2018-aisiais metais kraštotyrininkai pasižadėjo rinkti medžiagą apie Anykščių krašto karžygius. 2017 m. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius organizavo parodas: Jūratės Ivanauskienės (kūrybinis vardas You Reya) intuityviojo meno paroda „Metų ciklas“; vienos knygos paroda „Lietuvos gospadinė arba pamokinimai kaip prigulinčiai suvartoti Dievo dovanas“; rašytojo Antano Vienuolio 135-osioms gimimo metinėms paminėti – „Stebėjęs anykštėnus, gyvenęs kartu su jais...“, spaudinių su autografais ir dedikacijomis paroda „Knygose palikti pėdsakai...“; senųjų ir retų knygų paroda „Ką slepia senųjų knygų pasaulis“, bei paroda „Kultūrinis kraštovaizdis: nuo piliakalnių iki miesto bokštų“, skirta „Europos paveldo dienoms'17“ populiarinti.

 Kraštotyros veikla filialuose. Vienas iš svarbesnių bibliotekos darbo barų yra kraštotyros veikla. Visuose filialuose išskirtas kraštotyros dokumentų fondas, pildomos kraštotyros kartotekos, rengiami ir sisteminami kraštotyros darbai, organizuojami kraštotyrinio pobūdžio renginiai, susitikimai su kraštiečiais, jų kūrybos pristatymai, rengiamos tautodailės, amatininkų darbų parodos. Gražiais renginiais 2017-us jubiliejus metus paminėjo Ažuožerių (50 m.) ir Kavarsko (80 m.) filialai. Ažuožerių filiale suorganizuota popietė, skirta kraštietės, poetės, prozininkės, tremtinės J. Cibienės 85-osioms gimimo metinėms paminėti „Reikia džiaugtis kiekviena akimirka...“. Į prisiminimų popietę atvyko Anykščių literatų klubo „Marčiupys“ nariai. Burbiškio filialo darbuotoja su kaime veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis organizavo renginius tautinėms lietuvių šventėms, prisimindami vietinius papročius (Joninių naktis, tradicinė Žolinės šventė, adventinė popietė – „Laukimo tyloje sustojo laikas“). Debeikių filiale 2017 m. buvo surengtos parodos: „Pedagoge, literatei-90 m.“ (Ievai Rickienei-90 m.), „Istorija ir butis Antano Vienuolio kūryboje“ (A. Vienuoliui-135 m.), „Ką gali padaryti žmogaus rankos“ ir tautodailininko Broniaus Tvardūno darbų paroda. Kraštotyros fondas pasipildė 325 naujomis nuotraukomis, kurias fotografavo Bronius Tvardūnas. Nuotraukose atsispindi visas Debeikių seniūnijos gyvenimas. „Kryžius ir žmogus“ – taip pavadintas renginys vyko šv. Kryžiaus išaukštinimo dieną Elmininkų filiale. Pagerbtas kaimo kryžius ir prisimintos puoselėjamos tradicijos. Leliūnų filiale surengta paroda ir edukacinės popietės „Aukštaitijos nuometo istorija“ ir „Margi juostos raštai“. Popietės metu vaikai buvo supažindinti su audimo staklėmis ir kaip audžiama. Kaip užrišamas nuometas ir jo atsiradimo istorija. Piktagalio filiale paminėta kraštietė, tremtinė Aldona Rimkevičiūtė. Skaityti Aldonos ir jo brolio atsiminimai iš poezijos knygos „*Metai, paskendę Laptevų jūroje*“. Skiemonių filialas kartu su kultūros namų darbuotojomis organizavo Juozapotos mugę. Tai vietos amatininkų darbų paroda, kuriai žmonės ruošiasi visus metus. Netrūko tikro lietuviško medaus, saldumynų, gamintų dekoratyvinių žvakių iš vaško ir tokių

praktiškų dalykų, kaip inkilai, kaupukai. Vyko edukaciniai užsiėmimai. Audronė Baškauskienė mokė visus norinčius nusimegztį šaliką ant grėblio. Surdegio filiale keleri metai iš eilės, prof. O. Janonio ir bibliotekininkės rengiamas reikšmingų ar mažiau svarbių, bet vertų prisiminimo jubiliejų ir datų Surdegio kalendorius. 2017 m. kalendoriuje užfiksuota beveik pustrčio šimto įvykių ir sukačių. Pagal nusistovėjusią tradiciją į kalendorių pateko sukačiai, susijusios su: istoriniais įvairių valstybių asmenimis, vienaip ar kitaip siejamais su Surdegiu, kraštiečiais, stačiatikybės istorija, katalikybės praeitimi, kolektyvais ir kt. Pirmą kartą visos datos nurodytos pagal naująjį kalendorių. Prie kai kurių datų pateiktos nuorodos į istorijos šaltinius, iš kurių paimti faktai. Šiame kalendoriuje, kaip ir kituose kraštotyros leidiniuose apie Surdegį, vengiama istorijos faktų nutylėjimo, jų ideologizavimo ir vertinimo. Svėdasų bibliotekininkės J. Tumo – Vaižganto gimnazijoje organizavo susitikimą su prof. Dalia Dilyte, skirtą Knygos dienai. Svėdasų filiale veikė svėdasiškio Raimondo Guobio paroda „Žemė – žuvų ženkle“. Pasak Raimondo, „tai įkvėptojo meno, juodai balti piešiniai apie Šventosios upės žuvis ir pakrančių istorinį kodą, kuris atskleidžiamas trumpais aprašymais“. Parodoje demonstruojama 15 piešinių ir meninis žemėlapis su Būtėnų kaimu. Viena galerijos siena pasipuošė Svėdasų gimnazijos mokinių, vadovaujamų dailės mokytojos Kristinos Striukienės. Svėdasai turtingi kūrybingais ir talentingais žmonėmis. Vieni iš jų tai – aktorius Ferdinandas Pranas Jakšys bei mokslinis bibliotekininkas Romualdas Vytautas Rimša. Savo garbingus 80-uosius jubiliejus jie nutarė atšvęsti savo gimtinėje. Norinčius dalyvauti vos sutalpino bibliotekos meno galerija. 80-metį bibliotekoje minėjo ir kraštiečiai Aleksandras Algimantas Indriūnas. Algimantas Indriūnas – dainininkas, kūrėjas, gebantis sueiliuoti ir posmą paversti daina, ilgametis svėdasiškių draugijos „Alaušas“ pirmininkas, Lietuvai pagražinti draugijos narys, ilgametis vyrų choro „Aidas“ narys. II Svirnų filialo bibliotekininkė aktyviai prisidėjo prie didžiausio 2017 m. renginio – kraštiečių susitikimo, organizavimo. Šventė draugėn subūrė daugiau nei 200 dalyvių. Šerių filiale vyko literatūrinė popietė „Skaitau Vienuolį“, o kartu su bendruomene bibliotekininkė organizavo tradicinę vakaronę, kurios metu buvo pagerbti 2017 m. jubilatai. Traupio filiale sistemingai dirbama kraštotyros srityje: rengiami kraštiečių kūrėjų knygų pristatymai, kaupiama krašto istorija, veikia kraštotyros kampelis, palaikomi ryšiai su žymiais kraštiečiais. Traupio internetinėje svetainėje www.traupis.lt sukurta rubrika „Krašto istorija gyventojų fotoalbumuose“ nuolat pildoma. Parengtos kraštotyrinės parodos: „Kraštiečiui poetui Juozui Parojui – 100 metų“, „Lietuviškųjų Madonų autorė“ – tapytojos Valerijos Ostrauskienės 90-mečiui. Per tradicinę kraštiečių šventę – Onines veikė fotografijų paroda „Kalnuotas mūsų kraštas, upeliais išraižytas...“ (kun. St. Galvydis). Nuotraukose, kurių eksponuojama daugiau nei 50, užfiksuotas gimtojo krašto grožis. Traupio pagrindinė mokykla šventė 240-ies metų jubiliejų.

Ta proga biblioteka pakvietė buvusius ir esamus mokyklos darbuotojus ir moksleivius rašyti laiškus ir prisiminimus apie savo mokyklą. Laiškai sugulė į 72 psl. kraštotyrinį darbą „Menu savo mokyklą...“. Bibliotekininkė R. Musteikienė parengė 1 val. trukmės video medžiagą: interviu su 88-ių metų Veronika Rimšiene. Veronika – buvusi ilgametė Traupio mokyklos rusų kalbos mokytoja, kraštotyrininkė, saviveiklininkė. Ji pasidalijo prisiminimais apie mokyklą, mokytojus, dalyvavimą saviveikloje, kraštotyrinę veiklą. Pašnekovė dovanojo bibliotekai vertingą rankraštį: liaudies dainas, surinktas ir užrašytas storame sąsiuvinyje. Per 200 dainų užrašyta 1950 – 1990 m. laikotarpyje. Troškūnų filialo bibliotekininkės organizavo dukrų Linos Kriščiukaitienės ir Juditos Džežulskienės bei jų šeimų iniciatyva 2015 m. buvo išleistos knygos „*Vėtrų sūkuryje*“ pristatymą. „*Vėtrų sūkuryje*“ – tai jų tėčio Ildefonso Stonio prisiminimai apie permainingą 1914 – 1988 laikotarpį, istorinius įvykius Troškūnuose, apie vienos šeimos išgyvenimus. 2017 m. minint Maironio jubiliejų Troškūnuose organizuota paroda „Maironio pėdsakai Vašuokėnuose“. Lapkričio mėnesį lankytojams pristatytas kraštotyros darbas apie Karkų šeimą (Mykolo ir Gedimino Karkų atminimui). Europos paveldo dienas minėjo lankytojams pristatydamos fotografijų, kraštotyrinės medžiagos parodą apie Troškūnų miesto senamiestį, miestelio bažnyčios ir vienuolyno ansamblį bei Palatavio piliakalnį. Viešintų filiale pristatyta kraštiečio T. Užos penktoji knyga „*Viešintų kraštas, kaimai ir žmonės*“. Šioje knygoje kraštotyrininkas T. Uža lieka ištikimas savo tikslui – kuo plačiau ir išsamiau surinkti Viešintų bei pasirinktų kaimų, taip pat pradinių mokyklų atsiradimo ir buities istoriją. Knygos sudarytojo kalbinti žmonės nuoširdžiai pasakoja savo gyvenimą. Iš tų pasakojimų išryškėja visos kaimų tradicijos, gyvenimo būdai, žmonių charakterių ypatumai, pomėgiai ir svajonės. Tai informatyvi, didelės išliekamosios vertės, gausiai iliustruota nuotraukomis knyga.

Visa informacija apie organizuojamus renginius ir jau įvykusius buvo skelbiama rajono laikraštyje „Šilelis“, internetiniame tinklapyje <http://www.silelis.info/>, viešosios bibliotekos tinklapyje www.anyksciuvb.lt, Bibliotekos socialinio tinklo Facebook paskyroje bei Bibliotekos skelbimų lentoje.

VI. METODINĖ VEIKLA

Su besikeičiančios informacinės visuomenės poreikiais pasikeitė tradicinės bibliotekos samprata. Svarbiausiu bibliotekos siekiu tapo atvira, patraukli, bendraujanti, geriau tenkinanti vartotojų skaitymo, informacijos, kultūrinius bei savišvietos poreikius biblioteka. Bibliotekoje vykstantys procesai skatina bibliotekininkus daug dėmesio skirti profesinių kompetencijų ugdymui, tobulinti kompiuterinio raštingumo žinias ir įgūdžius, to paties mokytį turimus vartotojus, numatyti potencialių vartotojų poreikius. Vartotojas iš bibliotekininko laukia kokybiškų paslaugų. Aptarnavimo kokybė priklauso nuo bibliotekininko kompetencijos ir profesionalumo. Dažnai

nuomonė apie jį nulemia visuomenės požiūrį į biblioteką, bibliotekos įvaizdį. Kintančioje visuomenėje bibliotekininkas priverstas nuolat tobulėti tiek profesine prasme, tiek kaip asmenybė. Jam neišvengiamai reikia gilinti ir pritaikyti įgytas profesines žinias prie nūdienos reikalavimų, įvaldyti šiuolaikines informacines technologijas, gebėjimus dirbti šiuolaikinėje atviroje, demokratinės visuomenėje.

2017 m. pagrindinės metodinės veiklos kryptys:

- Bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimas, profesionalumo bei kompetencijų ugdymas, siekiant darbo kokybės;
- Bibliotekų veiklos analizavimas, atsižvelgiant į rezultatus, rekomendacijų veiklos tobulinimui teikimas;
- Bibliotekų bendradarbiavimo bei socialinės sanglaudos bendruomenėse stiprinimas.

Bibliotekoje, įvykus struktūriniais pakeitimams nuo 2017 m. kovo 8 d. Bibliotekos direktoriaus įsakymu Nr. V-23 įsteigtas Metodikos skyrius. Laikinai eiti skyriaus vedėjo pareigas buvo paskirta vyriausioji metodininkė S. Meškauskienė. Iš Administracijos į Metodikos skyrių perkelta renginių organizatorė V. Jucienė, iš Bendrojo skyriaus – dailininkė V. Matelienė. Kovo mėnesį suorganizuotas konkursas Metodikos skyriaus bibliotekininko pareigoms užimti. Nuo balandžio 6 d. į Skyrių priimama dirbti I. Rukšaitė. Bibliotekininkė kuruoja viešinamą informaciją Bibliotekos internetinėje svetainėje bei administruoja Bibliotekos veiklą socialiniuose tinkluose, organizuoja ir koordinuoja su jaunimu susijusias veiklas bei veiklas IDĖJŲ LABORATORIJOJE: saviraiškos ir realizacijos erdvėje, pritraukia ir kuruoja savanorius ir kt. Lapkričio mėnesį buvo suorganizuotas konkursas Metodikos skyriaus vedėjo pareigoms užimti. Konkursą laimėjo l. e. p. Metodikos skyriaus vedėja Skaivė Meškauskienė ir nuo 2017 m. gruodžio 22 d. paskirta į vedėjos pareigas.

Viešoji biblioteka organizuodama metodinę veiklą daug dėmesio skiria bibliotekininkų profesinės kvalifikacijos plėtrai, jos formų įvairovei. Metodikos skyriaus vedėja (buvusi iki 2017 m. kovo 8 d. vyriausioji metodininkė) yra pagrindinė metodinio darbo organizatorė. Ji vadovauja filialų darbui, teikia metodinę pagalbą pačiuose filialuose, el. paštu ir telefonu, padeda padalinių darbuotojoms visuose bibliotekinio darbo baruose. Atsižvelgiant į informacijos ir komunikacijos technologijų plėtrą, dažniau kalbama apie naujus bibliotekinio darbo barus ir vaidmenis bei profesinį bibliotekininko tapatumą. Bibliotekų darbuotojų profesinis tobulėjimas, mokymasis, keitimasis patirtimi ir idėjomis yra viena iš sąlygų, įgalinčių įdiegti pokyčius bibliotekose. Svarbiausias profesinio tobulėjimo kriterijus – kokybiniai veiklos pokyčiai bibliotekose. To buvo siekiama Viešosios bibliotekos metodinėje veikloje. Ugdant bibliotekininkų profesinę kvalifikaciją ir kompetencijas, bene svarbiausiais išlieka Viešojoje bibliotekoje organizuojami seminarai, dalykiniai pasitarimai, mokymai, kolegų patirties sklaida. Metų eigoje organizuoti du seminarai ir šeši

pasitarimai. Dalykiniuose pasitarimuose aptartos bibliotekų veiklos aktualijos (skaitytojų aptarnavimas, fondų komplektavimas, nurašymas, naujų technologijų panaudojimas, kraštotyros ir informacinė veikla, renginių organizavimo ypatumai, projekto rengimas, akcijos–konkursai ir kt.), darbuotojos dalijosi žiniomis, įgytomis seminaruose, kursuose, mokymuose, buvo pagerbti darbuotojai jubiliejų progomis.

Dalykiniai darbuotojų pasitarimai ir seminarai.

Pirmasis pasitarimas 2017 m. organizuotas vasario 8 dieną. Pasitarimą įžanginiu žodžiu pradėjo Bibliotekos direktorius Romas Kutka. Jis trumpai pristatė Nerijų Stasiulionį, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Utenos apskrities skyriaus vedėją. Seminaro metu buvo kalbama apie: valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos veiklą. Viešosios bibliotekos vyriausioji metodininkė S. Meškauskienė pristatė šios dienos pasitarimo darbotvarkę ir trumpai apžvelgė apie ką bus kalbama. Svarbiausias pranešimas – apžvelgtos pagrindinės klaidos, kurios buvo daromas rengiant statistines filialų ataskaitas, metinius darbo planus. Sekantis S. Meškauskienės pranešimas: *Pagrindinės dokumentų rengimo taisyklės*. Bibliotekininkams buvo demonstruotos skaidrės, kaip taisyklingai rašyti dokumentus, prašymus ir t. t. Pateikti dokumentų rengimo pavyzdžiai. Pranešimą *Gyventojų mokymai. 3 erdvė* parengė Vyta Budavičienė, vartotojų aptarnavimo, informacijos skyriaus vedėja. Bibliotekininkėms priminta, kaip prisijungti ir pildyti visą informaciją apie mokymus svetainėje www.3erdve.lt. Bibliotekos direktorius R. Kutka pateikė viešosios bibliotekos ir filialų 2018 metų renginių planą, skirtą Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui paminėti. Sekantį darbuotojų pasitarimą pradėjo direktorius R. Kutka. Direktorius skaitė pranešimą apie naują darbo užmokesčio apmokėjimo tvarką, koeficientus ir pareigybių lygius. Pranešimo metu buvo rodomos skaidrės, o po pasitarimo – išsiųstos filialų darbuotojams išsamesniam išsiaiškinimui. Apie koeficientų nustatymą aiškino ir vyr. finansininkė Diana Judžentienė. Direktorius pristatė naujai nuo kovo mėnesio įkurtą ir veikiančią Metodikos skyrių. Vyriausiojo metodininko pareigybės bibliotekoje nebeliko. L. e. p. metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė skaitė pranešimą: *Rajono bibliotekų 2016 metų veiklos ataskaitos apžvalga I dalis*. Skaidrių pagalba išsamiai pateikta bibliotekų veikla. Apžvelgta: bendroji dalis, fondo formavimas, vartotojų aptarnavimas. Išklaudyta Anykščių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro paskaita: pirmosios pagalbos teikimo pagrindai (teoriškai ir praktiškai susipažinta su pradinio gaivinimo pagrindais). Kas pageidavo galėjo pasidaryti kūno sudėties analizę ir pasimatuoti streso lygį. Trečiąjį rajono bibliotekininkų pasitarimą gegužės 12 d. Bibliotekos direktorius R. Kutka pradėjo skaitydamas pranešimą apie naują darbuotojų veiklos vertinimo tvarką ir pareigybių lygius. Pranešimo metu buvo rodomos skaidrės. Direktorius apžvelgė visiems darbuotojams paruoštas metines vertinimo užduotis, kurios bus išsiųstos darbuotojams susipažinimui. L. e. p. metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė skaitė pranešimą: *Rajono bibliotekų 2016 metų veiklos ataskaitos apžvalga II dalis*. Apžvelgta: darbas su skaitytojais vaikais, renginiai vaikams,

informacinė ir kraštotyros veikla, metodinė veikla, kvalifikacijos kėlimas, finansavimas ir pateiktos išvados. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus vedėja Ramunė Bražiūnienė skaitė pranešimą *Vaiko lūkesčių biblioteka*. Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja A. Berezauskienė skaitė pranešimą *Suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros paveldo turinio naudojimo teisių priskyrimo bei ženklinimo metodika ir rekomendacijos*. Pranešimas parengtas, pagal gegužės 9 d. Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje organizuotą seminarą skaitmenintojams pagal projektą „Kūrybinių bendrijų licencijų taikymas kultūros paveldo objektams“. Bibliotekos darbuotojai balandžio 28 – gegužės 2 dienomis buvo išvykę į pažintinę kelionę po Bavariją (Vokietiją). Kelionės išpūdžius papasakojo ir užfiksuotas akimirkas skaidrėse rodė bibliotekos direktorius R. Kutka. Aptarti kiti einamieji klausimai: dėl darbo žinių pateikimo (ne)laiku, dėl (ne)laiku pateiktų ketvirtinių planų. Aptartos atsiųstos anketos iš NMB ir Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės bibliotekos, jų pildymas. Vasaros metu darbuotojų pasitarimai neorganizuojami. Ketvirtąjį, rugsėjo 6 dienos, darbuotojų pasitarimą S. Meškauskienė pradėjo įteikdama pažymėjimus A. Deveikienei (Troškūnų filialas), Jolantai Mameniškieni (Viešintų filialas), Žydrūnei Šiaučiuolei (Kavarsko filialas), D. Šermukšnienei (Elmininkų filialas), Danguolei Matulienei (Kurklių filialas). Šios bibliotekininkės ir S. Meškauskienė nuo balandžio 10 d. iki gegužės 15 d. dalyvavo nuotoliniuose mokymuose: Nemokamas debesų kompiuterijos paslaugos ir jų taikymo galimybės bibliotekose. Fotografo I. Girčio fotoarchyvą pristatė – S. Meškauskienė, I. Rukšaitė. Skaidrėse, kurias paruošė S. Meškauskienė, buvo rodomos ir analizuojamos senos nuotraukos Anykščių miesto ir rajono. I. Rukšaitė skaitė pranešimą, kaip ir kokiomis sąlygomis fotografijų archyvas buvo padovanotas Bibliotekai. Trumpai pristatyta fotografo I. Girčio biografija. Klausėmės bibliotekininkų, literatų klubo „Marčiupys“ narių A. Žviko ir D. Šermukšnienei sukurtų eilių apie praėjusią vasarą ir artėjantį rudenį. Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus vedėja R. Bražiūnienė pristatė edukacinę programą „ETNO kilimas“. Biblioteka dalyvavo akcijoje „Skaitymo iššūkis 2017“ ir Panevėžio regiono bibliotekų tarpe užėmė II vietą. S. Meškauskienė perdavė Elmininkų, Rubikių ir Kavarsko filialų bibliotekininkėms akcijos dalyviams laimėtus prizus. Lapkričio 8 d. pasitarimą pradėjo direktorius R. Kutka skaidrėse pristatęs pranešimą *X-Y-Z kartos ir rytdienos biblioteka*. Antrą pasitarimo pranešimą skaitė l. e. p. Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė. Ji pristatė verslokursai.lt nuotolinius mokymus *Bendravimas su žiniasklaida*. Gerą patirtimi iš seminaro *Bibliotekų paslaugos socialinės atskirties grupėms* pasidalino Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus vedėja R. Bražiūnienė. Pranešimą apie Lietuvos medicinos istorijos autoriaus prof. dr. J. Meškausko asmeninę biblioteką: *Lietuvos medicinos istorijos autoriaus asmeninės bibliotekos kolekcija* skaitė Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja A. Berezauskienė. Trumpai pristatyta prof. dr. J. Meškausko asmenybė ir asmeninė knygų kolekcija. Gerą patirtimi pasidalino Staškūniškio filialo bibliotekininkė Gražina Adomavičiūtė. Skaitė pranešimą: *7patarimai*

produktyvesniam darbo organizavimui. Metodikos skyriaus renginių organizatorė V. Jucienė pristatė akciją „Knygų Kalėdos“ ir internetinę svetainę www.knygukaledos.lt. Paskutinis 2017 m. darbuotojų pasitarimas įvyko gruodžio 21 d. Pasitarimą pradėjo bibliotekos direktorius R. Kutka. Direktorius ragino visų filialo darbuotojus ruošti kitų metų Valstybės šimtmečiui. Artėjant statistinėms, tekstinėms ataskaitoms, metiniam planų rengimui prisimintos praeitų metų klaidos, neatitikimai. Sudarytas filialų darbuotojų sąrašas, pagal kurį vyks statistinių ataskaitų atsiskaitymas. Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriaus vedėja V. Budavičienė pabuvojusi PAVB Bibliotekų specialistų stažuotėje pristatė pranešimą *Dokumentų stacionarių parodų organizavimas*. Pasitarimo pabaigoje bibliotekos direktorius ir kolektyvas gėlėmis ir padėka atsisveikino su Burbiškio ir Mačionių filialų darbuotojomis: Fortūna Rukšiene ir Jane Šidlauskiene, kurios filialuose išdirbo po 9 ir 10 metų.

Pirmasis bibliotekininkų seminaras buvo skirtas Viešosios bibliotekos 80-mečiui ir Knygnešio dienai (kovo 16 d.). Direktorius R. Kutka pasveikino visus bibliotekininkus su švente. S. Meškauskienė perskaitė trumpą pranešimą apie tą laikotarpį, kai buvo įkurta biblioteka (1937 m.) ir kokiomis sąlygomis galėjo skaitytojai naudotis bibliotekos paslaugomis. Ažuožerių filialo bibliotekininkė Daiva Agafanovienė skaitė pranešimą apie filialo edukacines programas „Seku seku pasaką...“ ir „Bibliotekoje – kaimo istorija“. Minint Knygnešio dieną, Viešosios bibliotekos Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių vardo suteikimo 10 metų ir bibliotekos 80-ties gyvavimo metų jubiliejų į seminarą Bibliotekoje atvyko Liudvikos Didžiulienės-Žmonos anūkė Irena Didžiulytė-Jurevičienė su dukra Giedre Stukniene. Renginyje dalyvavo ir kolegos muziejininkai. Pagrindinį pranešimą tema *Didžiuliai. Vienos giminės kelio apžvalga* skaitė A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus kuratorius T. Kontrimavičius. T. Kontrimavičius, demonstruodamas skaidres, atskleidė reikšmingiausius bajorų kilmės knygnešio S. Didžiulio ir jo žmonos rašytojos L. Nitaitės-Didžiulienės gyvenimo momentus. Pranešimą tema *Bibliotekos pasididžiavimas – Liudvikos Didžiulienės-Žmonos knyga „Lietuvos gospadinė“* skaitė Bibliotekos direktorius R. Kutka. L. Didžiulienė-Žmona yra pirmosios, lietuviškai parašytos ir iki šių dienų išlikusios kulinarijos knygos „Lietuvos gospadinė, arba Pamokinimai kaip prigulincziai suvartoti Dievo dovanas“ autorė. Su literatūrine L. Didžiulienės-Žmonos kūryba Viešosios bibliotekos salėje susirinkusius bibliotekininkus ir muziejininkus supažindino rašytojas V. Račkaitis. Jis pažymėjo net tik rašytojos L. Didžiulienės, bet ir jos dukterų Vandos Didžiulytės bei Aldonos Didžiulytės-Kazanavičienės kūrybinio palikimo svarbą. Seminaro pabaigoje Viešosios bibliotekos direktoriaus R. Kutkos paraginta Didžiulių anūkė I. Jurevičienė susirinkusiai auditorijai išsakė tokį palinkėjimą: „Noriu padėkoti anykštėnams ir jiems palinkėti, kad ir toliau išliktumėte nuoširdūs praeičiai, kuri suteikia jėgų auginti šeimas ir šviesti visuomenę. Būkit sveiki. Linkiu Jums stiprybės“. Antrąjį seminarą, spalio 6 d., įžanginiu žodžiu pradėjo Viešosios bibliotekos direktorius R. Kutka. Pristatė naujus darbuotojus: J. Skačkauskienę (Krašto dokumentų ir kraštotyros skyrius), V. Gliaudeliene

(Svėdasų filialas) ir mėnesiui priimtą savanorę L. Varbliauskiene. Direktorius apžvelgė 2017 m. Baltųjų švenčių ciklo renginius Anykščiuose ir pakvietė filialų darbuotojus prisijungti. Pristatė pagrindinius Bibliotekos 2018 metų planuojamus renginius. Pranešimą *Kultūros įstaigų darbuotojų profesinės veiklos ir elgesio taisyklės* skaitė l. e. p. Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė. Pranešimą papildė rodomos skaidrės. Kurklių filialo bibliotekininkė Danguolė Matulienė skaitė pranešimą apie *Klientų aptarnavimo standartą*. Suvaidintos mini scenos, kaip reikėtų ir kaip nereikėtų aptarnauti vartotojus, kaip turi elgtis bibliotekininkas. Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriaus vedėja V. Budavičienė skaitė pranešimą *Elektronines paslaugas skaitytojams*. Pranešimas buvo ne tik teorinis, bet ir praktiškai parodyta, kaip patiems naudotis ir kitus mokyti naudotis Bibliotekos ir Nacionalinės Bibliotekos el. katalogais, interaktyvia biblioteka (ibiblioteka.lt). Kavarsko filialo bibliotekininkė Ž. Šiaučiulė skaitė pranešimą *Suaugusiųjų mokymas(is)*. Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos narys, VU Knygotyros ir dokumentotyros instituto afiliuotasis profesorius dr. Osvaldas Janonis skaitė valandos trukmės pranešimą *Kraštotyros darbų rūšys. Kraštotyrinės medžiagos paieška*. Pranešimą papildė rodomos skaidrės. Išsamiai pateiktos kraštotyros darbų rūšys kartu su pavyzdžiais. Pateikta, su pavydžiais, plati paieška, kuri siekia net Rusijos Nacionalinės Bibliotekos svetaine, archyvas.

Viešosios bibliotekos darbuotojai metų eigoje parengė ir seminarų bei pasitarimų metu perskaitė 32 pranešimus.

Metodinės literatūros fondas. Konsultacijos. Išvykos į filialus. Metodinės rekomendacijos.

Bibliotekininkai tobulinasi ir savišvietos būdu, skaitydami profesinę literatūrą. Žurnalo „Tarp knygų“ nebegauna filialai, tačiau aktualiausi straipsniai nuskenuojami ir išsiunčiami el. paštu. Naudojasi metodikos kabinete esančia literatūra, nors jos gaunama labai mažai, o poreikis būtų didesnis. Metodinės literatūros fonde yra 459 fiz. vnt. dokumentų; knygų – 220 fiz. vnt., žurnalų – 121, tęstinių dokumentų – 118 fiz. vnt. 2017 m. gauta 12 fiz. vnt. dokumentų, iš jų 11 žurnalų „Tarp knygų“. Metų eigoje išduota 10 fiz. vnt. dokumentų. Daugiausia skaitoma vietoje, o reikiama medžiaga – skenuojama ar kopijuojama. Neretai filialų darbuotojams reikalingos konsultacijos, patarimai tvarkant dokumentų fondą, organizuojant renginius, pildant darbo apskaitos dokumentaciją. Metų bėgyje suteikta 40 konsultacijų. Metų pradžioje parengtos statistinės rajono bibliotekų ataskaitos ir automatizuotai (LIBIS programa) pateiktos Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės centro bibliotekų vadybos skyriui. Pateikta ir Bendroji 2016 m. Bibliotekų ataskaita 1 Kultūra metinė. Parengta tekstinė rajono bibliotekų ataskaita, bei suvestinis sistemos planas ir viešosios bibliotekos veiklos planas 2017 m. Parengtas rajono bibliotekose vyksiančių renginių planas „Tautinis kostiumas“.

Nuolatinė metodinė pagalba reikalinga visiems bibliotekininkams ir jie daugiau vertina praktinę pagalbą. Išvykose didesnė galimybė tiesiogiai susipažinti su jų darbu, įvertinti jį, matyti klaidas ir trūkumus, kontroliuoti ankstesnių įpareigojimų vykdymą. O filialų darbuotojai gali tiesiogiai spręsti iškilusius klausimus, problemas ir jas išsiaiškinti. Praktinė pagalba, suteikta darbo procese, atsižvelgiant į konkrečias sąlygas daro didelę įtaką. Išvykų metu teikiama pagalba konsultuojant bibliotekų darbuotojus atskaitomybės ir darbo apskaitos, fondo formavimo, dokumentų nurašymo, informacijos paieškos, informacinių technologijų panaudojimo, bibliotekos paslaugų reklamos, ryšių su visuomene, renginių vedimo, bibliotekos įvaizdžio formavimo, bibliotekos fondo populiarinimo ir kt. klausimais. Išvykų metu tikrinta kaimo filialų darbuotojų darbo drausmė, dokumentų apskaita, ar pagal planą daromi renginiai, bibliotekų švara ir tvarka, estetiškas vaizdas. Neretai susitinkama su bibliotekos lankytojais, bendruomenių pirmininkais, aptariamos bibliotekos problemos ar pasidžiaugiama jų darbu. Džiugina tai, kad bibliotekos vis aktyviau bendradarbiauja su vietos bendruomenių tarybomis, moterų klubais, seniūnijomis, vis aktyviau įsijungia į įvairias akcijas, projektus. 2017 m. išvykta į filialus 30 kartų. Per metus kiekvienas filialas buvo aplankytas 1,25 karto. Be Metodikos skyriaus vedėjos S. Meškauskienės į kaimo filialus dažniausiai vyko Bibliotekos direktorius R. Kutka, Informacijos išteklių formavimo skyriaus bibliotekininkė Laima Kamarova, Vaikų literatūros ir edukacijos skyriaus vedėja R. Bražiūnienė, Vartotojų aptarnavimo ir informacijos skyriaus vedėjos pavaduotoja A. Šidlauskienė, Bendrojo skyriaus vedėjas Justas Šiaučiūnas ir darbuotojai: Mindaugas Andziulis, Martynas Esmantas.

Išvykų tikslas įvairus:

- Darbo kontrolė, patikrinimas – 24
- Dalyvavimas renginyje – 2
- Dėl patalpų – 3
- Metodinė ir praktinė parama – 1

Vesti mokymai 2 naujai priimtiems darbuotojams. Į renginius pakvietė – Budrių, Svėdasų filialai, Kavarsko filialas – į bibliotekos 80-mečio sukaktį, Ažuožerių filialas – 50-mečio šventę. Metodinė-praktinė parama suteikta Budrių, Kavarsko, Svėdasų, Šerių, Vaitkūnų, Staškūniškio filialams. Parengtos 2 metodinės rekomendacijos: *Ižymių datų kalendorius 2017 m.* ir *Dokumentų rašymas*.

Anketos.

2017 m. Metodikos skyriaus vedėja S. Meškauskienė dalyvavo 3 anketinėse apklausose:

- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešosios bibliotekos ir Panevėžio kolegijos tyrime *Elektroninės paslaugos Panevėžio ir Utenos apskričių savivaldybių viešosiose bibliotekose*.
- Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Informacijos mokslų departamento Bibliotekininkystės skyriaus tyrime *Savivaldybių viešųjų bibliotekų fondų sistema*.

 Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešosios bibliotekos tyrime *Savivaldybių viešųjų bibliotekų mokslinė (tiriamoji) veikla 2010–2015 metais*, kuri organizavo ir koordinavo Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.

Apžiūros.

Baigėsi 2017 m. lapkričio mėnesį Viešosios bibliotekos direktoriaus 2015 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. V -128 paskelbta dvimetė apžiūra „Dokumentų fondas – bibliotekos funkcionavimo pagrindas“. Dokumentų fondas yra bibliotekos, kaip socialinės institucijos funkcionavimo pagrindas ir reikšmingiausias šaltinis visuomenės informaciniais poreikiams tenkinti. Tikslas apžiūros buvo optimizuoti, atskleisti ir populiarinti bibliotekos fondus. Apžiūroje dalyvavo visi Viešosios bibliotekos filialai. Apžiūros komisija, kuria sudarė Viešosios bibliotekos darbuotojos: S. Meškauskienė, L. Kamarova, A. Šidlauskienė, L. Matulienė, R. Bražiūnienė.

Vertinimo kriterijai buvo: patrauklus, atitinkantis reikalavimus fondo išdėstymas; patogus prieinamumas; fondas deramai apipavidalintas, parengtos teminės lentynos, parodėlės; atlikta fondo sudėties ir panaudojimo analizė; vartotojų sudėties, jų informacinių poreikių ir užklausų analizė; nurašyti ir iš fondų išimti neaktualūs ar susidėvėję leidiniai; fondo rekatalogavimas; tiksliai, tvarkingai vedama fondų apskaita. Vertinimo komisija daug svarstė, ginčijosi, skaičiavo balus, ir priėmė sprendimą išrinkti 4 laimėtojus ir skirti 7 paskatinamuosius prizus.

Laimėtojai: Kavarsko filialas (Ž. Šiaučiuolė, Vilma Kisieliūtė), Debeikių filialas (Ingrida Markuns), Skiemonių filialas (Danguolė Gaidukevičienė), Viešintų filialas (J. Mameniškienė).

Paskatinamieji prizai: Troškūnų filialas (A. Deveikienė, Sigita Steponavičienė), Šerių filialas (Virginija Jakučionienė), Kurlelių filialas (Aldona Papšytė), Rubikių filialas (Genovaitė Šarskuvienė), Elmininkų filialas (D. Šermukšnienė), Traupio filialas (R. Musteikienė), Kurklių filialas (D. Matulienė).

Nuolatinis kvalifikacijos kėlimas, kompetencijų ugdymas, mokymasis visą gyvenimą – mūsų darbo esmė. Rajono bibliotekų darbuotojai skatinami nuolat šviestis, tobulėti, savarankiškai gilinti žinias, jas įvertinti ir kūrybiškai pritaikyti darbe. Juk nuo paties bibliotekininko požiūrio ir motyvacijos dažniausiai priklauso bibliotekos veiklos sėkmė. Mažėjant gyventojų skaičiui rajone nebegalime tikėtis kiekybinių rodiklių augimo, siekiamybe tampa bibliotekų veiklos ir teikiamų paslaugų kokybė.

VII. PERSONALAS

7.1. Personalo išsilavinimas

Viešojoje bibliotekoje ir filialuose 2017 m. pabaigai yra 55,5 etatų, dirbo 55 darbuotojai. Profesionalūs bibliotekininkai – 47.

 Bibliotekinį išsilavinimą turi 28 darbuotojai;

 Įgiję profesinius įgūdžius – 19.

Profesionalių bibliotekininkų išsilavinimas:

- Aukštąjį išsilavinimą turi 17 profesionalių bibliotekininkų, tai sudaro 36 proc.;
- Aukštesnįjį – 29, tai 62 proc.
- Kitas – 1, tai 2 proc.

34 bibliotekininkai dirba visą darbo dieną. 13 bibliotekininkų dirba ne pilną darbo dieną:

- viešojoje bibliotekoje 0;
- kaimų filialuose 12;
- miestų filialuose 1.

7.2. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas

Bibliotekų darbuotojams 2017 metais organizuoti mokymai Viešojoje bibliotekoje:

- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *Darbas su atvirojo kodo dokumentų maketavimo programa „Scribus“* (3 val.). Lektorius Aivaras Neimontas. Šiuos programos kursus išklaušė, praktiškai išmoko pritaikyti ir pažymėjimus gavo 12 Bibliotekos darbuotojų.
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *Projektų rengimas. Praktika* (3 val.). Lektorė Laima Butkūnienė. Šiuos programos kursus išklaušė ir pažymėjimus gavo 12 Bibliotekos darbuotojų.
- Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti Bibliotekų specialistų mokymai, programa: *Rankraščių fondų tvarkymas ir katalogavimas* (4 val.). Lektorė Audronė Palionienė. Šiuos programos kursus išklaušė ir pažymėjimus gavo 7 Bibliotekos darbuotojos.

47 Bibliotekos darbuotojai 29 sykius vyko į seminarus, mokymus, konferencijas, pasitarimus kitų rajonų bibliotekose.

- *Lietuvos bibliotekininkų draugijos 10-asis suvažiavimas*. Suvažiavimas vyko Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centre, Vilniuje. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai (L. Matulienė, A. Šidlauskienė, V. Matelienė, D. Agafanovienė).
- Seminaras-diskusija *senjorų mokymo ir švietimo galimybės: kaip gauti paramą ir plėtoti partnerystes?* Seminaras vyko Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje. Susipažinti su Erasmus+ strateginių partnerysčių programos galimybėmis (lektorė Dr. Edita Trečiokienė), partnerių paieška EPALE (lektorė Laima Lapinienė) vyko 7 Bibliotekos darbuotojai (D. Agafanovienė, Janina Uzdrienė, Sigita Steponavičienė, Daiva Šišlienė, D. Dudonienė, Gražina Adomavičiūtė, Danguolė Matulienė).
- XVIII mokslinė konferencija *Egodokumentika Aukštaitijos knygos kultūros kontekste*. Konferencija vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje.

Organizatoriai: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka ir Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institutas. Pranešimus skaitė 16 mokslininkų ir tyrinėtojų. Dalyvavo Bibliotekos direktorius R. Kutka ir A. Berezauskienė (pranešėja).

- Seminaras *Metinės darbuotojo veiklos vertinimas. Darbuotojo „įkainavimas“ ar susitarimas dėl bendrų tikslų?* Organizatoriai: Anykščių švietimo pagalbos tarnyba. Dalyvavo direktorius R. Kutka.
- Lietuvos moterų lobistinės organizacijos seminaras *Darbų ir pareigybių vertinimo metodikos pristatymas*. Dalyvavo direktorius R. Kutka.
- Seminaras *Vaikų ir paauglių literatūra Lietuvoje 2016 metais*. Seminaras vyko Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Organizatoriai: Tarptautinės vaikų ir jaunimo literatūros asociacijos Lietuvos skyrius ir LNB Vaikų ir jaunimo literatūros departamentas. Išklausti 8 pranešėjų apie vaikų ir paauglių literatūros tendencijas, naujas ir senas knygas, susitikti su kūrėjais vyko 8 Bibliotekos darbuotojai (Rimvydė Urbonienė, Palmira Žvikienė, D. Matulienė, D. Agafanovienė, D. Šišlienė, Ž. Šiaučiulė, D. Šermukšnienė, J. Mameniškienė).
- Seminaras *Suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros paveldo turinio naudojimo teisių priskyrimo ir ženklavimo metodikos ir rekomendacijų pristatymas*. Seminaras vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Apie licencijų taikymą (lektorė Milda Žilėnaitė), paveldo objektų ženklavimo naudą, kainą (lektorius Juozas Markauskas) ir ženklavimo metodiką (lektorė Jurga Gradauskaitė) vyko sužinoti 2 Bibliotekos darbuotojai (L. Matulienė, A. Berezauskienė).
- Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos išplėstinis posėdis. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Į posėdį vyko S. Meškauskienė, kuri yra deleguota atstovauti Anykščių L ir S. Didžiulių viešąją biblioteką Panevėžio teritorinėje bibliotekų taryboje. Įžanginį žodį tarė Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos direktorė Rima Maselytė, aktualiais klausimais įgyvendinant Bibliotekos valdymo tobulinimą pasisakė Gražina Lamanauskienė, LR kultūros ministerijos Kultūros departamento Muziejų, bibliotekų ir archyvų sk. vyriausioji specialistė. Skaityti pranešimai apie darbo apmokėjimo įstatymą (lektorė Vanda Dudienė), pristatytas projektas Panevėžio regiono bibliotekų edukatorių kvalifikacijos gerinimas (lektorė Laima Butkūnienė).
- Tarptautinė konferencija *Savanorystės galimybės visiems*. Konferencija vyko Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje. Dalintis patirtimi, diskutuoti apie savanorystės galimybes ir iššūkius vyko I. Rukšaitė.

- Seminare *Pokyčių valdymas* dalyvavo Bibliotekos direktorius R. Kutka. Seminaras vyko Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Lektorė Diana Palivonienė, UAB „OVC mokymai“ direktorė.
- Seminare *Eurodesk Lietuva* dalyvavo I. Rukšaitė. Seminaras vyko Vilniuje, Europos informacijos ir jaunimo informacijos centruose.
- Įvedimo susitikimas kultūros organizacijų atstovams ir kūrėjams vyko Vilniuje, Nacionalinėje dailės galerijoje. Pristatytas projektas *Atvirumo menas II*. Atstovavo 1 Bibliotekos atstovas (I. Rukšaitė). Projektas *Atvirumo menas II* įgyvendintas ir Anykščiuose. Nuo rugsėjo pradžios kartą per savaitę vykę mokymai „Atvirumo menas2“, kuriuose dalyvavo visų rajono biudžetinių įstaigų darbuotojai, tame tarpe ir Anykščių savivaldybės atstovas. Įgyvendintas vieningas jungtinis projektas kartu su švietimo įstaigos 5 klasių moksleiviais „Kultūros detektyvai“. Biblioteką šiame projekte atstovavo S. Meškauskienė, I. Rukšaitė.
- Seminaras *Bibliotekų paslaugos socialinės atskirties grupėms*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 3 Bibliotekos darbuotojai (A. Šidlauskienė, D. Dudonienė, R. Bražiūnienė).
- Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos iniciatyvos „Vasara su knyga“ apdovanojimai. Apdovanojimai vyko Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo 6 Bibliotekos darbuotojai (S. Meškauskienė, A. Šidlauskienė, G. Šarskuvienė, Ž. Šiaučiulė, R. Bražiūnienė, V. Matelienė). Panevėžio regiono bibliotekų tarpe Biblioteka laimėjo Skaitymo iššūkyje II vietą. Iš viso perskaityta 323 knygos.
- Mokymo kursai „Peer to peer“ Kėdainiuose. Į Eurodesk organizuojamus kursus vyko I. Rukšaitė.
- Tarptautinėje verslo ir pasiekimų parodoje „EXPO Aukštaitija 2017“ Panevėžyje dalyvavo R. Bražiūnienė. Pristatyta edukacinė programa „Nešė velnias akmenį...“.
- Seminaras *Edukacija bibliotekoje: galimybės ir iššūkiai*. Seminaras vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje. Lektorės Doc. dr. Irena Stonkuvienė, Dokt. Justina Garbauskaitė-Jakimovska. Dalyvavo 5 Bibliotekos darbuotojai (S. Meškauskienė, V. Jucienė, R. Bražiūnienė, D. Šišlienė, R. Urbonienė).
- Darbo grupės „Kultūra ir turizmas“ susitikime Anykščiuose pristatytas projektas „Praktinių mokymų ciklas ir renginiai, skirti skatinti institucijų bendradarbiavimą ir stiprinti darbuotojų gebėjimus“. Šiame tarptautiniame projekte dalyvauja 7 savivaldybės iš Lietuvos ir 9 iš Latvijos. Anykščių Bibliotekai atstovavo R. Kutka ir S. Meškauskienė.
- Seminaras *ETNO kultūros lobynas*. Vyko Panevėžio kraštotyros muziejuje. Dalyvavo 2 Bibliotekos darbuotojai (R. Bražiūnienė, R. Urbonienė).

- Seminaras *Psichologinės žinios bibliotekų specialistams – edukatoriams*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešojoje bibliotekoje. Lektorė Irena Ramoškaitė, Ugdymo plėtotės centras, psichologė. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai (S. Meškauskienė, R. Bražiūnienė, D. Šišlienė, R. Urbonienė).
- *Edukacinių programų kūrimo* stovykla. Praktiniai seminarai vyko Karališkio sodyboje Anykščių r. Organizatoriai: Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešoji biblioteka. Lektorės Doc. dr. Irena Stonkuvienė, Dokt. Justina Garbauskaitė-Jakimovska. Dalyvavo R. Bražiūnienė.
- Seminaras *Vadovų ir darbuotojų ugdymas*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešojoje bibliotekoje. Lektorė Ramunė Kabašinskienė, psichologė, personalo valdymo specialistė. Dalyvavo S. Meškauskienė.
- Seminaras *Bibliotekos skaitmeninė kolekcija: praktika*. Vyko Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo L. Matulienė.
- Stažuotė Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės – Bitės bibliotekoje. Temos: *Dokumentų stacionarių parodų organizavimas; Kraštotyra ir paveldas bibliotekoje: laikmečio iššūkiai ir inovatyvumo paieškos; Virtualių parodų kūrimas nemokamais Google įrankiais*. Dalyvavo 4 Bibliotekos darbuotojai (B. Venteraitienė, J. Skačkauskienė, V. Budavičienė, V. Matelienė).
- Mokslinis-praktinis seminaras *XXIX Prano Mašiotto skaitymai*, kurio tema „*Lietuvių vaikų literatūros šimtmetis*“. Vyko Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Dalyvavo R. Bražiūnienė.
- Panevėžio teritorinės bibliotekų tarybos išplėstinis posėdis. Vyko Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešojoje bibliotekoje. Dalyvavo R. Kutka ir S. Meškauskienė.
- Nuotoliniai mokymai *Nemokamas debesų kompiuterijos paslaugos ir jų taikymo galimybės bibliotekose*. E mokymus organizavo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka. Mokymai vyko nuo balandžio 10 d. iki gegužės 15 d. „Moodle“ aplinkoje. Nuotoliniu būdu mokėsi 6 Bibliotekos darbuotojai (A. Deveikienė, J. Mameniškienė, Ž. Šiaučiulė, D. Šermukšnienė, D. Matulienė, S. Meškauskienė).
- 47 Bibliotekos darbuotojai kėlė kvalifikaciją VersloKursai.lt mokymų platformoje. Nuotoliniuose kvalifikacijos tobulinimo mokymuose, kursuose ir seminaruose darbuotojai galėjo mokytis visus 2017 m.

7.3. Darbuotojų veiklos efektyvumo rodikliai

Vienam bibliotekininkui rajone tenka:

Bibliotekos	Vartotojų			Lankytojų			Išduotų dokumentų		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Rajono bibliotekose	183	196	173	3 210	3 724	3 258	5 323	5 831	5 147
Viešojoje bibliotekoje	150	167	119	2 411	2 975	2 263	4 233	4 923	3 538
Miestų filialuose	262	223	222	4 563	3 834	3 355	6 280	5 245	5 415
Kaimų filialuose	197	212	216	3 617	4 254	4 322	6 025	6 630	6 696

VIII. MATERIALINĖ BAZĖ

8.1. Patalpų būklė

Jaukiomis, erdviomis, moderniomis Viešosios bibliotekos patalpomis džiaugiasi bibliotekos lankytojai ir darbuotojai.

Geros, renovuotos Andrioniškio, Ažuožerių, Viešintų, Kavarsko, Skiemonių, Rubikių, Kurklelių, Svėdasų, Debeikių filialų patalpos. Patenkinama patalpų būklė Budrių, Elmininkų, Raguvėlės, Svirnų II filialų. Remontuotos Leliūnų filialo patalpos, tačiau darbų pabaigos dar nesimato. Reikalingas kosmetinis remontas Elmininkų, Mačionių, Šerių, Surdegio filialuose. Tragiškos būklės yra Vaitkūnų filialo patalpos. Troškūnų filiale reikalingas remontas tiek lauke, tiek viduje. Staškūniškio filiale perkėlus biblioteką į suremontuotas patalpas buvo nuvežta baldų, pajungtas kompiuterių tinklas, perdažytos lentynos. Traupio filialui taip pat nuvežta baldų. Debeikių filialas perkeltas į mokyklos pastatą, perdažytos sienos, grindys, įrengta elektros apskaita. Pakabintos iškabos, pašto dėžutė, įvestas internetas.

 Bendras rajono bibliotekų patalpų plotas – 3 565 m² iš jų naudingas plotas bibliotekos funkcijoms atlikti – 3 000 m²;

 Viešosios bibliotekos patalpų plotas – 1 531 m², iš jų naudingas – 1 261 m²;

 Miestų filialų – 344 m². iš jų naudingas – 289 m²;

 Kaimų filialų – 1 690 m². iš jų naudingas – 1 450 m².

Viso fondo lentynų metrų rajono bibliotekose – 4 531, atviro fondo – 4 261.

Aštuonių filialų patalpos apšildomos centriniu šildymo būdu, penkiolika filialų krosninis šildymas ir viename filiale patalpos šildomos elektra.

8.2. Techninis aprūpinimas

Visos bibliotekos aprūpintos kompiuterine technika. Iš viso yra 140 kompiuterizuotos darbo vietos:

 94 vartotojams

 46 darbuotojams

Visose bibliotekose yra kopijavimo aparatai, tai įgalina teikti vis populiariausnėmis tampančias kopijavimo ir skenavimo paslaugas. Viešoji biblioteka turi įsigijusi dokumentų įrišimo ir laminavimo aparatus, multimediją, įgarsinimo aparatūrą, apšvietimo prožektorius ir kitą techniką.

IX. FINANSAVIMAS

2017 m. iš valstybės biudžeto gauta 20 268 Eur, iš savivaldybės biudžeto 583 000 Eur lėšų. Už mokamas paslaugas gauta – 3 812,21 Eur.

Iš to skaičiaus:

- Dokumentų kopijavimas ir skenavimas – 1 468,85 Eur.
- Skaitytojų bilieto įsigijimas – 317,86 Eur.
- Trumpalaikė turto nuoma – 1 976,13 Eur .
- TBA paslaugos ir už faksogramas – 31,37 Eur.
- Kitos paslaugos –18,00 Eur.

Iš fizinių ir juridinių asmenų gauta 799 Eur parama. Iš programų ir projektų gauta 16 000 Eur lėšų.

Išlaidos:

- darbo užmokesčiui – 402 796 Eur;
- dokumentams įsigyti –35 768 Eur, (iš jų knygoms – 22 087 Eur, periodikos prenumeratai – 13 500 Eur, elektroniniams dokumentams – 181 Eur);
- automatizacijai, kompiuteriniai įrangai ir jos palaikymui – 4 974 Eur
- kitos išlaidos – 180 293 Eur.

IŠVADOS

Pasiekimai

- 2017 m. rajono bibliotekos stengėsi įgyvendinti planuotus uždavinius. Gyventojų sutelkimo procentas įvykdytas daugiau nei 100 proc. Vartotojų skaičiaus, apsilankymų, išduoties rodiklių planas bei organizuotų renginių planas įgyvendintas virš 90 proc. Lankomumas ir skaitomumas taip pat įvykdytas daugiau nei 90 proc. Bibliotekos buvo reikalingos ir lankomos, jose vyko aktyvi kultūros ir informacijos veikla;
- Bibliotekoje sėkmingai įvykdyti projektai: Lietuvos Kultūros tarybos finansuotas projektas „Knygos anatomija: knygos vaikams“, kurio tikslas inovatyviomis, vaikams patraukliomis, šiuolaikinėmis technologijomis grįstomis priemonėmis ir suprantamu turinio pateikimu skleisti informaciją apie knygą, jos vertę, jos anatomiją ir Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje teiktas projektas „Mes – Europa!“, kurio tikslas netradicine forma ir netradicinėse erdvėse, per aktyvias, pažintines, įtraukiančias bendruomenę veiklas, skleisti informaciją apie Europos Sąjungą.

- Bibliotekoje sukurta erdvė jaunimui „Idėjų LABAS“ yra ypač populiari jaunimo tarpe. Taip pat, Bibliotekoje vietą surado nedidelis klubas „Katinų ložė“, kuriame renkasi jaunimas, mėgstantis skaityti įvairią literatūrą.
- Į Biblioteką iš Amerikos atkeliavo kraštiečio gydytojo, mokslininko, visuomenininko prof. dr. J. Meškausko asmeninė biblioteka. 22-jose dėžėse – ne tik knygos, bet ir periodiniai leidiniai, įvairi korespondencija, padėkos raštai ir t. t. Gauta daugiau kaip 700 fizinių vienetų knygų.
- Bibliotekai oficialiai perduotas kraštiečio fotografo I. Girčio gausus foto negatyvų archyvas – apie 60 000 kadru, kuriuose užfiksuosi daugybė anykštėnų, Anykščių miesto statybos, šventės ir kiekvienam anykštėnui brangūs kampeliai.
- Biblioteka bendradarbiavo su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės biblioteka ir įgyvendino projektą „Aukštaitijos ETNO kilimo kūrimas“, kurio metu buvo sukurta edukacinė priemonė, kaip paslauga, skirta Aukštaitijos vaikų lavinimui ir užimtumui bibliotekose.
- Aktyvesnis dalyvavimas akcijose „Metų knygos rinkimai“, „Knygų Kalėdos“, „Vasara su knyga“ ir kitose;
- Sėkmingas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Viešoji biblioteka ir kaimų filialai glaudžiai bendradarbiavo su miesto ir rajono mokyklomis, seniūnijomis, kaimo bendruomenėmis, Kultūros centro filialais, nevyriausybinėmis organizacijomis, rajono ir šalies menininkais, literatais. Vykdam projektus, minėtos institucijos dalyvavo kaip partneriai;
- Plečiasi paslaugos vartotojams, siekiama jų kokybė. Atsakytų užklausų planas įvykdytas 99,3 proc.;
- Sudaromos sąlygos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir profesionalumui ugdyti. 2017 m. kvalifikaciją išvažiuojamuosiuose mokymuose kėlė 47 bibliotekos specialistai;
- Paruoštos 4 edukacinės programos: „Nešė velnias akmenį...“, „Gyveno kartą katinas...“, „Krosnies pasakos“, „Knyga vs Kompiuteris“;
- Bibliotekos Kalbų alėjoje 2017 m. birželio 3 d. atidengta Japonijos valstybei skirta plytelė. Viso Kalbų alėjoje atidengta jau dešimt plytelių skirtų įvairioms šalims (Lietuvai, Prancūzijai, Gruzijai, Norvegijai, Čekijai, Moldovai, Baltarusijai, Estijai, Latvijai ir Japonijai);
- Gera bibliotekų materialinė bazė, techninis aprūpinimas: geros Viešosios bibliotekos ir didesnės dalies filialų patalpos; visos bibliotekos aprūpintos kompiuteriais su interneto prieiga (140 kompiuterizuotos darbo vietos, 94 vartotojams), turima kita technika;
- LIBIS programinės įrangos įdiegimas, knygų rekatalogavimo darbai filialuose;
- Žmogiškieji ištekliai: kvalifikuoti, darbo patirtį turintys darbuotojai, aukštąjį išsilavinimą turi 36 proc. profesionalių bibliotekininkų, 62 proc. – aukštesnįjį, kitas – 2 proc.

 Problemos

- Nepakankamas lėšų skyrimas dokumentams (knygoms ir periodikai) įsigyti;
- Gyventojų skaičiaus mažėjimas, spartus kaimo gyventojų senėjimo procesas;
- Viešojoje bibliotekoje mažėja vaikų gyventojų sutelkimo procentas;
- Darbas ne pilną darbo dieną filialuose (10 filialų dirba ne pilną darbo dieną);
- Aktuali išlieka skolininkų problema.

Pagal Viešosios bibliotekos skyrių ir filialų
pateiktas ataskaitas rajono bibliotekų ataskaitą parengė
Viešosios bibliotekos Metodikos skyriaus vedėja

Skaivė Meškauskienė